

Programmabegroting 2017 – 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Financieel overzicht	6
Leeswijzer	12
Kengetallen	14
Programma 1. Een sociale en vitale gemeente	16
Programma 2. Een aantrekkelijke gemeente	30
Programma 3. Een leefbare gemeente	37
Programma 4. Een financieel gezonde gemeente	49
Paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing	56
Paragraaf B. Onderhoud kapitaalgoederen	64
Paragraaf C. Financiering	73
Paragraaf D Bedrijfsvoering	80
Paragraaf E Verbonden Partijen	82
Paragraaf F. Grondbeleid	102
Paragraaf G. Lokale heffingen	107
Bijlage 1. Overzicht algemene dekkingsmiddelen	122
Bijlage 2. Overzicht financiële vermogenspositie	123
Bijlage 3. Overzicht incidentele baten en lasten	124
Bijlage 4. Wijzigingen in investeringsplan 2016 - 2020	125
Bijlage 5. Investeringsplan 2017 - 2020	127
Bijlage 6. Baten & lasten per taakveld	128
Bijlage 7. Stand meerjarig reserves en voorzieningen	132
Bijlage 8. Saldo ontwikkeling tot aan raad 7-7-2016	134
Bijlage 9. Lijst van afkortingen	135
Bijlage 10. EMU saldo	136
Bijlage 11. grafieken indicatoren	138

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2017-2020.

Deze begroting heeft een nieuwe programma-indeling die in alle BUCH gemeenten wordt toegepast. Verder zijn aanpassingen vanuit de BBV (Besluit begroting en verantwoording) doorgevoerd.

In deze begroting worden onder de titel van “*De gemeente zijn we samen!*” de beleidsuitgangspunten van de huidige coalitie KIES lokaal, D66, CDA en de PVDA uitgewerkt.

Dit beleid stoelt op vijf pijlers namelijk:

1. In onze gemeente is elke kern belangrijk. De kernen zijn vitaal en toekomstbestendig. In de behoefte van de kernen wordt waar mogelijk voorzien.
2. Samen met de inwoners vormen wij de gemeente. Wij gebruiken de ideeën en initiatieven uit de samenleving. Wij stimuleren de inbreng van de creativiteit en kennis van inwoners en ondernemers, zodat zij actief deelnemen aan onze samenleving.
3. Onze dienstverlening is dicht bij de inwoners.
4. We werken en communiceren op een open, transparante en begrijpelijke manier.
5. Wij zijn een krachtige partner in de regio. Vanuit die kracht en met behoud van onze eigenheid zetten wij in op het versterken van kwaliteit, het reduceren van kwetsbaarheid en het beheersen van kosten.

Binnen de programmabegroting zijn de beleidsdoelen uit het coalitieakkoord voor zover als mogelijk vertaald in werkzaamheden voor de komende jaren.

Daarnaast hebben wij blijvend aandacht voor een gezonde financiële positie van onze gemeente.

Een gezonde financiële positie vertalen wij in;

- Zo laag mogelijke lokale lasten
- Een sluitende meerjarenbegroting,
- Zo laag mogelijk netto schuld quote.

Zo laag mogelijke lokale lasten:

OZB

Geen verhoging van de opbrengsten in 2017.

Rioolheffing

Geringe tariefstijging van 0,5%.

Afvalstoffen heffing

Geen verhoging van het tarief in 2017.

Parkeergelden

Geen stijging van het tarief in 2017.

Hondenbelasting

De hondenbelasting wordt met ingang van 2017 afgeschaft.

Onzekerheden:

Op het moment van opstellen van de begroting 2017 zijn er nog de volgende onzekerheden:

- Uitkomsten van de septembercirculaire 2016.
- Structurele gevolgen begroting BUCH werkorganisatie.
- Uitkomsten lobby voor versoepeling invoering precarioheffing 2017 en verder.
- Verderop vindt u onder “Financieel Overzicht” nog een lijst met zaken die mogelijk gaan spelen maar waarvan nog niet zeker is wanneer precies en wat de financiële consequenties daarvan zijn.

Taakstellingen en reserveringen

Na vaststelling van deze begroting zijn er geen openstaande taakstellingen meer aanwezig. Binnen het sociaal domein is er nog circa 1,8 mln. aan in te vullen uitgavenbudget. Voor een groot deel bestaat dit uit de budgetten voor jeugdhulp en Wmo waarvan op verzoek van uw raad de uitgaven zijn gelijkgesteld aan de inkomsten.

Afsluitend:

Het beeld van deze begroting is voor 2017 positief en vanaf 2018 is er structureel ruim voldoende saldo.

De uitgaven en inkomsten zijn voldoende in balans, en er is veel aandacht besteed aan het zo laag mogelijk houden van de lokale lasten.

Wij zullen met enthousiasme blijven werken aan de gemeentelijke taken, zorg voor de inwoners en zorg voor de omgeving. Wij blijven ons inzetten om samen met onze inwoners en ondernemers onze gemeente aantrekkelijk te houden.

Financieel overzicht

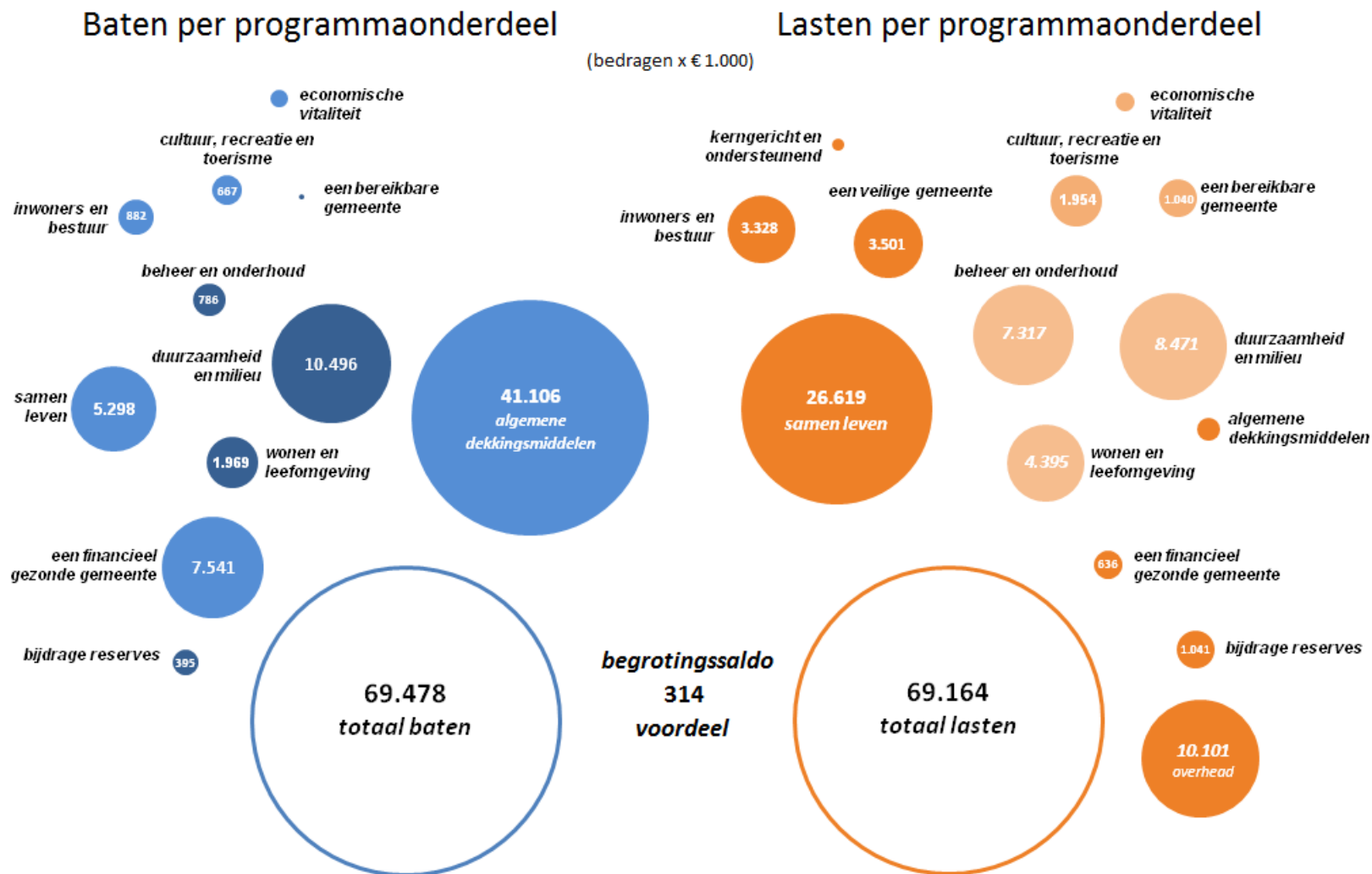
In dit onderdeel tonen wij de belangrijkste financiële informatie uit deze begroting.
Allereerst een overzicht van het verwachte begrotingssaldo.

	2017	2018	2019	2020	
Begrotingssaldo na raad 07-07-2016	1.449 V	2.023 V	1.912 V	1.912 V	
Aanplakborden	20 N	20 N	20 N	20 N	B&W 23-08-16
Begroting 2017 collegebevoegdheid	60 N	31 N	55 N	59 V	B&W13-09-16
Stand begrotingssaldo 13-09-2016	1.369 V	1.971 V	1.837 V	1.952 V	
<i>Nog in behandeling voor raad 29 september 2016</i>					
Verbouwing Frats raadszaal	3 N	15 N	15 N	14 N	Raad 29-09-16
Herontwikkeling BSV gebied	10 N	0	0	0	Raad 29-09-16
Verwacht begrotingssaldo na raad 29-09-2016	1.356 V	1.957 V	1.822 V	1.938 V	
Begroting 2017 raadsbevoegdheid	1.042 N	813 N	858 N	855 N	Raad 27-10-16
Verwacht begrotingssaldo na begrotingsraad	314 V	1.144 V	964 V	1.082 V	

Totaaloverzicht baten en lasten (2017)

Een totaaloverzicht voor 2017 van de baten en lasten wordt in de onderstaande infographic gevisualiseerd:

Totaaloverzicht baten en lasten (2017 t/m 2020)

	Programmaonderdeel (bedragen x € 1.000)	2017			2018			2019			2020		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1a	Inwoners en bestuur	882	3.328	-2.446	793	3.333	-2.540	574	3.317	-2.743	584	3.282	-2.698
1b	Samen leven	5.298	26.619	-21.322	5.377	26.874	-21.496	5.380	27.017	-21.637	5.394	27.089	-21.695
1c	Kerngericht en ondersteunend		102	-102		102	-102		102	-102		102	-102
1d	Een veilige gemeente		3.501	-3.501		3.459	-3.459		3.434	-3.434		3.471	-3.471
2a	Cultuur, recreatie en toerisme	667	1.954	-1.287	672	1.888	-1.216	679	1.888	-1.209	679	1.885	-1.206
2b	Economische vitaliteit	221	250	-28	222	252	-30	222	254	-32	223	257	-34
2c	Een bereikbare gemeente	25	1.040	-1.015	25	1.030	-1.005	25	1.037	-1.012	25	1.072	-1.047
3a	Wonen en leefomgeving	1.969	4.395	-2.426	3.719	6.056	-2.337	1.113	3.459	-2.345	1.303	3.728	-2.425
3b	Duurzaamheid en milieu	10.496	8.471	2.025	10.614	8.557	2.057	10.741	8.653	2.088	10.873	8.759	2.114
3c	Beheer en onderhoud	786	7.317	-6.531	528	7.393	-6.864	537	7.670	-7.133	546	7.837	-7.291
4a	Een financieel gezonde gemeente	7.541	636	6.905	7.705	769	6.936	7.784	879	6.904	7.864	921	6.942
	Totaal	27.885	57.612	-29.727	29.656	59.713	-30.057	27.055	57.710	-30.655	27.490	58.401	-30.911
	Algemene dekkingsmiddelen	41.106	399	40.707	41.816	185	41.631	42.226	47	42.179	42.598	-66	42.664
	Overhead	4	10.101	-10.097	4	10.124	-10.120	4	10.227	-10.223	4	10.308	-10.304
	Heffing VPB												
	Onvoorzien		10	-10		10	-10		10	-10		10	-10
	Saldo van baten en lasten	68.995	68.123	872	71.476	70.032	1.444	69.285	67.994	1.291	70.092	68.653	1.439
Mutaties reserves per programmaonderdeel													
1b	Samen leven		157	-157		157	-157		157	-157		157	-157
2a	Cultuur, recreatie en toerisme		32	-32		32	-32		32	-32		32	-32
3a	Wonen en leefomgeving	88	20	68	90	20	70	93	20	73	95	20	75
3c	Beheer en onderhoud		256	-256									
4a	Een financieel gezonde gemeente	395	577	-182	409	591	-182	423	634	-210	438	682	-243
	Totaal mutaties reserves	483	1.041	-559	499	799	-300	516	842	-326	534	890	-357
	Resultaat	69.478	69.164	314	71.975	70.831	1.144	69.801	68.837	964	70.625	69.543	1.082

Totaaloverzicht financiële mutaties:

1=1.000	korte omschrijving		2017	2018	2019	2020	I/S
aut 1a .1	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		0 V	0 V	0 V	0 V	S
aut 1b .1	Bijdrage GR GGD - Algemeen		15 N	15 N	15 N	15 N	S
aut 1b .2	Bijdrage GR GGD - veilig thuis		4 V	4 V	4 V	4 V	S
aut 1b .3	Bijdrage GR GGD - o-4 jarigen en huisvesting		16 V	16 V	16 V	16 V	S
nb 1b .4	Mutatie kwijtscheldingen i.v.m. mutatie afval en riool		14 N	14 N	12 N	17 N	S
aut 1b .5	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		57 V	63 V	66 V	61 V	S
aut 1b .6	Wmo vrijval		154 V	154 V	154 V	174 V	S
aut 1c .1	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		0	0	0	0	S
aut 1d .1	Actualisering bijdrage VHR-NHN		147 N	197 N	197 N	197 N	S
aut 1d .2	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		13 V	14 V	35 V	34 V	S
nb 2a .1	Strandborden voor honden en paarden		9 N	0	0	0	I
nb 2a .2	Aanduiding zonering strand beter zichtbaar maken.		7 N	0	0	0	I
nb 2a .3	Rolstoelpad Camperduin		10 N	0	0	0	I
nb 2a .4	Nota kunst in t hart		25 N	0	0	0	I
nb 2a .5	Uitwerking en verdieping lokale economische visie		20 N	0	0	0	I
aut 2a .6	Bijdrage GR Geestmerambacht		0 N	0 N	0 N	0 N	S
aut 2a .7	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		13 V	12 V	12 V	11 V	S
aut 2b .1	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		2 V	2 V	2 V	2 V	S
nb 2c .1	Verkeersregelaars		10 N	10 N	10 N	10 N	S
aut 2c .2	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		3 V	2 V	3 V	3 V	S
nb 3a .1	Groene Hart Schoorl		50 N	0	0	0	I
nb 3a .2	Plankosten Slotkwartier		20 N	0	0	0	I
nb 3a .3	Plankosten Oude Hof		20 N	0	0	0	I
aut 3a .4	Handhaving permanente bewoning recreatiewoningen		50 V	50 V	50 V	50 V	S
aut 3a .5	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		3 V	3 N	3 N	3 N	S
nb 3b .1	Afval stoppen doorbelasting strandreiniging		110 N	111 N	112 N	95 N	S
nb 3b .2	Riool stoppen doorbelasting baggeren		229 N	171 N	230 N	172 N	S
nb 3b .3	Riool gevolg renteverlaging		375 N	352 N	327 N	353 N	S
aut 3b .4	Afval, wijziging doorbelasting Cocencus		32 V	30 V	31 V	31 V	S
aut 3b .5	Riool, wijziging doorbelasting Cocencus		40 V	37 V	37 V	37 V	S
aut 3b .6	Bijdrage GR RUD		12 N	12 N	12 N	12 N	S
aut 3b .7	aframen toevoeging aan rioolheffing i.v.m. vervallen precario		400 V	400 V	400 V	400 V	S
aut 3b .8	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		956 V	944 V	930 V	914 V	S
aut 3c .1	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel		134 V	129 V	139 V	148 V	S

1=1.000			korte omschrijving	2017		2018		2019		2020		I/S
nb	4a	.1	Geen stijging parkeergelden 2017 t.o.v. 2016	14	N	10	N	8	N	7	N	S
nb	4a	.2	Niet verhogen opbrengst OZB in 2017	165	N	169	N	172	N	176	N	S
nb	4a	.3	Afschaffing hondenbelasting	175	N	179	N	182	N	182	N	S
nb	4a	.4	Aframen post onvoorzien	30	V	30	V	30	V	30	V	S
nb	4a	.5	Aframen stelpost algemene uitkering	0		200	V	200	V	200	V	S
aut	4a	.6	Aframen stelpost indexatie	125	V	125	V	125	V	125	V	S
aut	4a	.7	Aframen stelpost taakstelling 150K per jaar 2017 en 2018 uit begroting 2015.	150	N	300	N	300	N	300	N	S
aut	4a	.8	Bijdrage GR RHCA	11	N	11	N	11	N	11	N	S
aut	4a	.9	Bijdrage GR Cocensus	0		11	V	11	V	11	V	S
aut	4a	.10	Aanpassing inkomsten parkeernaheffingen	76	V	76	V	76	V	76	V	S
aut	4a	.11	Herberekening renteomslag en toevoeging algemene reserve	22	V	33	V	7	V	52	N	S
aut	4a	.12	Vervallen precario op leidingen aframen inkomsten en uitgaven	2.055	N	2.055	N	2.055	N	2.055	N	S
aut	4a	.13	Vervallen precario op leidingen aframen inkomsten en uitgaven	10	V	10	V	10	V	10	V	S
aut	4a	.14	Vervallen precario op leidingen aframen toevoeging algemene reserve	1.645	V	1.645	V	1.645	V	1.645	V	S
aut	4a	.15	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	1.185	N	1.192	N	1.195	N	1.183	N	S
Totaal				1.042	N	813	N	858	N	855	N	

Zaken die mogelijk gaan spelen:

Dit is geen limitatieve opsomming. Het kan zijn dat er zaken niet op staan, of zaken toch niet gaan spelen. Verder zijn alle bedragen en planningen grove schattingen. Op verzoek van uw raad zijn de eerdere PM posten vervangen door een grove schatting van de bedragen.

PO	1 * 1.000 Onderwerp	Inv. krediet	Grove inschatting. expl. lasten p/jr	Inc. / Str.	Jaar/Start jaar
1b	Plankosten fusie voetbal Egmond		20K - 40K	I	2017
1b	Huisvesting vergunninghouders		75K	I	2017
2a	Destinatiemarketing en promotie		35K	S	2017 t/m 2020
2a	Verplaatsen van vier strandafgangen in verband met verplaatsing vier strandpaviljoenen 2017 of 2018	60 - 100K	6-10K	S	In 2017 of 2018
2b	Uitvoeringskosten vanuit de lokaal economische visie		50K	S	2017
3a	Plankosten Agnesplein		20K	I	2017
3a	Plankosten Schoorl centrum		30K	I	2017
3a	Herinrichting Groene Hart	250 - 500K	10-20K	S	In 2017 of 2018
3b	Duurzaamheid		90K	S	2017 t/m 2020
3c	Plankosten Eeuwigelaan		20K	I	2017
3c	Investeringskosten Oude Hof	250 - 400K	10-16K	S	In 2017 t/m 2019
3c	Investeringskosten Slotkwartier	150 - 300K	6-12K	S	In 2017 en/of 2018
3c	Kruising N9 met Kogendijk financiële bijdrage verbeteren veiligheid.		230 - 290K	I	In 2017 of 2018
3c	Baggeren buitengebied Afhankelijk van controle door Hoogheemraadschap en uitkomsten daarvan.		10K - 40K	I	2017
4a	Extra bijdrage aan BUCH werkorganisatie in verband met ICT		400K - 500K jaarlijks	I	2017 t/m 2019

Leeswijzer

In deze begroting zijn verschillende mutaties opgenomen. Deze zijn per programma inhoudelijk toegelicht. Hiervoor vindt u een totaaloverzicht. Wij hebben onderscheid gemaakt in:

Autonome ontwikkelingen versus nieuw beleid

Dit zijn definities vanuit een financiële beoordeling van de mutaties. Een autonome ontwikkeling is onafwendbaar, onontkoombaar, onuitstelbaar of voortvloeiend uit eerder genomen besluiten. In de praktijk vloeien deze mutaties voort uit eerder vastgesteld beleid (veelal loon- en prijsontwikkelingen), taken die in medebewind worden uitgevoerd (aangescherpte regels of voorwaarden) of mutaties die voortkomen uit eerder door uw raad genomen besluiten.

Alle overige mutaties presenteren wij als nieuw beleid. Dit betekent dat hier een (nieuwe) bestuurlijke keus aan ten grondslag ligt. Deze zijn in het totaaloverzicht grijs gearceerd.

Exploitatie (expl) versus investering (inv)

Bedragen die in de exploitatie worden opgenomen worden jaarlijks in de staat van baten en lasten gepresenteerd. Van de investeringen is per programma het totaal van de jaarlijkse kapitaallasten in het overzicht opgenomen.

Bijlage 4 Wijzingen in het investeringsplan 2016-2020

In bijlage 4 vindt u een overzicht van de wijzigingen in het investeringsplan 2016-2020 en de gevolgen hiervan op de kapitaallasten. Per nieuwe investering is aangegeven of het een vervangingsinvestering betreft of een nieuwe investering voortvloeiend uit nieuw beleid of uit een autonome ontwikkeling.

Vervangingsinvestering:

Dit beschouwen wij als autonome ontwikkeling omdat het bestaande actief vervangen moet worden om het bestaande beleid voort te zetten.

Nieuwe investering voortvloeiend uit nieuw beleid of autonome ontwikkeling

Een nieuwe investering voortvloeiend uit eerder genomen besluiten of wettelijke verplichtingen wordt als autonoom gezien. Overige nieuwe investeringen worden gepresenteerd als nieuw beleid.

Bijlage 8 saldo ontwikkeling

Hierin treft u de ontwikkeling van het begrotingssaldo vanaf de begroting 2016 t/m raad 7 juli 2016 zijnde de datum waarop de kadernota 2017 is vastgesteld. De stand van het begrotingssaldo per 7 juli 2016 is het vertrekpunt van het saldo voor deze begroting.

Incidenteel versus structureel (I/S)

Conform de definitie in het Besluit Begroten en Verantwoorden nemen wij alle inkomsten en uitgaven die 3 jaar of korter in de begroting staan op als incidenteel en alle overige posten als structureel.

Wijzigingen BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)

Naar aanleiding van de wijzigingen in de BBV met ingang van 2017 zijn onder andere de volgende zaken gewijzigd.

In ieder programma moeten de verbonden partijen die betrekking hebben op dat programma worden opgenomen. Hiervoor hebben we per programma een tabel opgenomen van de verbonden partijen met daarbij het programmaonderdeel waar het betrekking op heeft. Voor verdere informatie over bijvoorbeeld het maatschappelijk effect cq de bijdrage verwijzen wij u naar de paragraaf verbonden partijen.

Verder zijn er 39 verplichte indicatoren ingesteld. Per programma moeten de verplichte indicatoren met de laatst bekende cijfers worden getoond. Hiervoor hebben we per programma een tabel opgenomen van de indicatoren met het laatst bekende cijfer en het jaar waar dat cijfer betrekking op heeft. Als extra bijlage hebben we een overzicht van de indicatoren opgenomen waarin indien bekend de meerjarige cijfers staan opgenomen en ook de cijfers van de overige BUCH gemeenten en het Nederlands gemiddelde.

Nieuwe programma-indeling / rekeningschema

In verband met de harmonisatie van de programma-indeling en het rekeningschema met ingang van 2017 kan er geen vergelijkend overzicht worden gemaakt over de jaren 2015 t/m 2020.

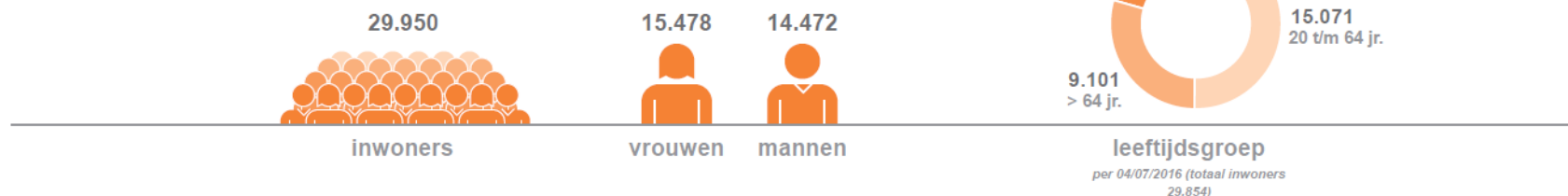
De rekening 2015 en begroting 2016 zijn namelijk gebaseerd op de oude programma-indeling en het oude rekeningschema.

Kengetallen

Inwoners

per 01/01/16

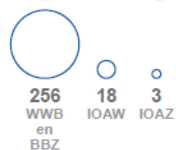

Algemene uitkering

Bijstand

277 totaal bijstandsontvangers < 65 jr.

Fysieke structuur

18.767 woonruimten

778 oppervlakte bebouwd terrein in ha. waarvan:

detailhandel en horeca 30 openbare voorzieningen 8 woonterrein 638 sociaal culturele voorzieningen 77 bedrijventerrein 24

Programma 1 Een sociale en vitale gemeente

Programma 1. Een sociale en vitale gemeente

Portefeuillehouder(s): Hetty Hafkamp, Odile Rasch, Jan Mesu, Peter van Huissteden

Missie: Samen met onze inwoners en ondernemers willen we werken aan een betrokken en veilige maatschappij. Een maatschappij met mogelijkheden voor ontwikkeling en groei. Een maatschappij die kwetsbare inwoners ondersteunt, zodat ze weer op eigen kracht mee kunnen doen in de samenleving. Onze diensten organiseren we dichtbij onze inwoners en ondernemers. Goede, klantgerichte en (digitale) dienstverlening staan hierbij hoog in ons vaandel.

Trends en ontwikkelingen

Integrale verordening sociaal domein

In 2015 hebben de BUCH raden besloten te komen tot een afgestemde of integrale verordening voor het sociaal domein. De huidige verordeningen Jeugdhulp, Maatschappelijke ondersteuning en de acht verordeningen in het kader van de Participatiewet gaan hierin op. In één integrale verordening wordt het hele sociaal domein met elkaar in verband gebracht. Dit bevordert het integraal werken en past bij onze integrale benadering van het sociaal domein. Uitgangspunt bij het opstellen van de integrale verordening is dat we vasthouden aan eerder gemaakte beleidskeuzes.

Inkoop sociaal domein

In 2017 worden gecontracteerde zorgaanbieders Wmo aangestuurd op basis van resultaten. Resultaat sturen wordt in 2017 ingevoerd. In 2017 werken we volgens de vastgestelde inkoopstrategie jeugd.

In principe verlengen we in 2017 de contracten eenmalig, daarna worden de contracten voor 3 jaar vastgelegd.

Beschut werk

Naar het zich laat aanzien komt er van rijkswege nieuwe wetgeving om gemeenten te dwingen beschutte werkplekken te realiseren. In 2017 komt hiervoor een plan.

Nieuwkomers

Door de aanhoudende vluchtelingenstroom krijgen we als gemeenten de komende jaren te maken met een grote groep nieuwkomers die zich binnen de BUCH vestigen. We willen aandacht hebben voor en rekening houden met de vragen van deze groep binnen het sociaal domein, met name gericht op begeleiding en integratie. Daarbij gaan we op zoek naar mogelijkheden om onze inwoners maximaal te betrekken bij de begeleiding en integratie van nieuwkomers.

Peuteropvang

Vanaf 2018 moeten alle peuterspeelzalen geharmoniseerd zijn naar peuteropvang. Dit houdt in dat de huidige peuterspeelzalen onder de Wet **Kinderopvang** gaan vallen zodat overal dezelfde kwaliteitseisen gelden. Dit zorgt voor een professionaliseringslag bij de peuterspeelzalen. De naam wordt daarmee veranderd naar peuteropvang. De ouders hebben hiermee ook recht op kinderopvangtoeslag. Ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag vallen onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid. Dit betekent dat de uitkering vanuit de Wet OKE per 2018 stopt aan de gemeente, omdat de gemeente dan geen subsidie meer verstrekt.

Beleid gezondheid, bewegen en sport

Conform de Wet publieke gezondheid (Wpg) brengt het kabinet elke vier jaar een nota gezondheidsbeleid uit. Op 4 december 2015 is via een kamerbrief de 'Landelijke nota gezondheidsbeleid' gepresenteerd. Op grond van de Wpg brengen ook gemeenten vierjaarlijks hun lokale nota volksgezondheidsbeleid uit. Die is toegesneden op de lokale behoeften en mogelijkheden. De landelijke prioriteiten bieden hiervoor een kader. De wet verplicht de gemeenten binnen twee jaar na verschijnen van de landelijke nota een lokale nota op te stellen. Deze nota wordt in BUCH-verband ontwikkeld. In deze nota wordt ook een nieuwe Sportnota geïntegreerd, gericht op het stimuleren van sportbeoefening door ouderen en mensen met een beperking.

Faciliterende overheid

Binnen de BUCH gemeenten wordt de komende periode ingezet op het invullen van de faciliterende overheid. Vanuit gelijkwaardigheid zetten we in op het samen met onze inwoners vorm geven aan onze gemeente. Ontwikkelingen die hieraan bijdragen zijn de werkwijzen van onder andere Sociale teams, wijkgericht werken, de thuishamer en de buitendienst. Met de aanstelling van procesbegeleiders Buiten wordt deze ontwikkeling nog meer kracht bijgezet.

Verkiezingen en referenda

In 2018 zijn weer de gemeenteraadsverkiezingen. In de aanloop daar naartoe is dat in de ontwikkelingen in 2017 een belangrijk onderwerp om organisatiebreed rekening mee te houden.

Uitwerking

Dit programma werken we uit in de onderdelen:

- a. *Inwoners en bestuur*
- b. *Samen leven*
- c. *Kerngericht en ondersteunend*
- d. *Een veilige gemeente*

Programmaonderdeel 1A: Inwoners en bestuur

Wat we willen bereiken

Dienstverlening dichtbij

De in 2012 vastgestelde visie op dienstverlening, 'Gemeente Bergen op weg naar de top in dienstverlening' is de basis voor onze kwaliteitsverbetering. Deze visie komt overeen met de overige BUCH-gemeenten en biedt de randvoorwaarden waar onze dienstverlening aan moet voldoen. Vanuit het adagium 'Dienstverlening Dichtbij' willen wij dat onze inwoners en ondernemers eenvoudig, makkelijk en in de buurt toegang hebben tot de door hen gewenste (digitale) informatie, producten en diensten. Wij zetten in op correcte en klantgerichte dienstverlening, ongeacht via welk kanaal de dienstverlening verloopt. Verder zetten we in op het optimaal gebruik van beschikbare media en het werken vanuit de één-loket-gedachte.

Digitalisering overheid

Onze inwoners en ondernemers willen we op een eenvoudige, eenduidige en veilige wijze toegang bieden tot de door hen gewenste (digitale) informatie. Dit draagt bij aan de kwaliteit van onze dienstverlening.

Het doel is onze inwoners en ondernemers optimaal te voorzien van informatie en zoveel mogelijk zelfredzaam te maken. In de komende jaren zetten we in op het optimaliseren van de digitale dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers. Onze interne bedrijfsprocessen stemmen we daarop af. Basisregistraties verankeren we in onze processen en we werken aan een integrale ontsluiting van de informatie aan de voorkant.

Vanaf 2017 willen we in drie jaar tijd voor de BUCH werkorganisatie alle werkwijzen en applicaties harmoniseren. Absolute randvoorwaarde bij de inrichting en harmonisatie is het garanderen van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers en de

continuïteit van de bedrijfsvoering. Het harmoniseren van vier werkwijzen en applicaties naar één vindt alleen plaats als de dienstverlening is veiliggesteld. Waar die garantie niet gegeven kan worden, gaan we tijdelijk door op de bestaande werkwijze en met bestaande applicaties.

Regionale samenwerking

Eén van de redenen om een ambtelijk fusie aan te gaan is het versterken van de positie van de gemeente Bergen. Dit geldt zowel samen met de BUCH gemeenten als apart. Bergen is een sterke partner zowel binnen de regio Alkmaar als bovenregionaal. en zowel binnen als buiten de regio.

Wat gaan we daarvoor doen

- a. Wij geven invulling aan onze rol als sterke regionale partner.
- b. Realiseren en implementeren raadsbesluit ambtelijke samenwerking BUCH Invulling van dienstverlening dichtbij. De focus op het inrichten van communicatiekanalen en de bijbehorende middelen. Hierbij maken we gebruik van meten, weten en continue verbeteren van kennis, kwaliteit, (lean) werkprocessen en systemen.
- c. Voor de BUCH dienstverlening willen we per 1 januari 2017 in meer dan 200 dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen 'zaakgericht' werken. Gedacht kan worden aan zaken zoals vergunnings- en subsidieaanvragen en belastingen en leges. Dit wordt op dezelfde wijze aangepakt als de gemeente Bergen dat doet.
- d. Ondanks dat er veel energie gaat naar de harmonisatie is de ontwikkeling van de digitale dienstverlening een belangrijk doel. De speerpunten daarvan zijn:
 - Het digitaal archiveren om dossiers digitaal beschikbaar te stellen aan onze klanten.
 - Meer producten en diensten aanbieden op mijnoverheid.nl en het digitale loket van Bergen.

Zodat inwoners en ondernemer meer digitaal zaken met ons kunnen doen.

- Gebruik maken van Open Data en Big Data om op innovatieve wijze gegevens beschikbaar te stellen, zodat hiermee waarde gecreëerd kan worden voor de samenleving.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Sterke regionale partner	Versterken regionale inzet	Inzet op afstemming en inbreng binnen en buiten de regio	2017 e.v.
Invulling ambtelijke fusie	Verbeteren ondersteuning bestuurders	Opzetten systeem van BUCH portefeuillehouders overleggen	2017
Dienstverlening dichtbij.	klanttevredenheid.	Invulling (digitale) dienstverlening.	2017 en verder.
Digitalisering overheid	Uitvoering informatiebeleidsplan BUCH	Vergroten aanbod digitale producten	2017 en verder

* Hierin zijn de I-NUP bouwstenen opgenomen.

Programmaonderdeel 1B: Samen leven

Dit deel werken we uit in de onderdelen:

- I. Sociaal Domein
- II. Voorzieningen

Deel I: Sociaal Domein

Sociaal Domein is uitgewerkt in de onderdelen Toegang, Maatschappelijke ondersteuning, Jeugdhulp en Werk en Inkomen. In 2017 ligt onze focus op de transformatie van het maatschappelijk domein, waarbij we ons richten op zelfredzaamheid en eigen regie, vroegsignalering en preventie en integraal werken/ maatwerk. We

dagen hierbij onze inwoners, partners en onszelf uit om te experimenteren en maatschappelijke initiatieven te ontwikkelen.

A Toegang

Wat willen we bereiken

De belangrijkste gezichten binnen het sociaal domein vormen de sociaal teams. Veel van onze inspanningen in het sociaal domein zijn er op gericht om vragen van onze inwoners, ketenpartners en/of andere betrokkenen beantwoord te krijgen. Uitgangspunt van de dienstverlening is om simpele vragen simpel op te lossen, bij moeilijke vragen krijgt het sociaal team een nadrukkelijke rol om gezamenlijk tot een maatwerkoplossing te komen. Partnerschap is van groot belang.

De doorontwikkeling van de sociaal teams gaat verder in 2017. Dit sluit direct aan bij de vernieuwingsfase waarin het gehele sociaal domein zich bevindt. Een belangrijk streven is om ook daarin meer integraal te werken en beleid en uitvoering op elkaar te laten aansluiten. Het sociaal team moet de ruimte krijgen om vanuit eigen inzicht te kunnen handelen en oplossingen aan te bieden die aansluiten bij de hulpvraag van de inwoner. Dat betekent minder vooraf vastgestelde regels en meer ruimte voor maatwerk en meer vertrouwen op de deskundigheid van de consulent.

In 2017 wordt per kern uitvoering gegeven aan een uitvoeringsagenda

Wat gaan we daar voor doen

- We scholen onze sociaal teams in het optimaal gebruik maken en eventueel ontwikkelen van netwerken en motiverende gesprekstechnieken.
- Preventie: we voorkomen dat onze inwoners in de problemen komen door informatie en advies te geven, inzet van vrijwilligers, ontmoetingen te organiseren en vrij toegankelijke ondersteuning aan te bieden.
- Maatwerk: we maken gebruik van een afwegingskader voor maatwerk waarbij naast 'rechtmatigheid' (wat zegt de wet-

en regelgeving) we ook 'efficiëntie' (wat kost het) en 'eigen kracht' (wat kan iemand zelf) meewegen.

- We faciliteren en stimuleren initiatieven vanuit de bevolking, om mensen samen te brengen en te verbinden om elkaar te kunnen ondersteunen, om ruimte te geven aan actieve burgers en sociale ondernemers die hun eigen initiatief opzetten.
- Opstellen van een uitvoeringsagenda per kern.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken?

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
De werkwijze van de sociaal teams is doorontwikkeld.	De teams maken optimaal gebruik van het netwerk zowel van de inwoner als van het professionele netwerk.	Scholing van de teams.	2017
Preventie.	Inwoners weten de weg te vinden naast vrij toegankelijke hulp.	Communicatie gericht op preventie.	2017
Maatwerk.	De ondersteuning wordt gebaseerd op basis van een afwegingskader.	Ontwikkeling en implementatie van een afwegingskader.	2017
Stimuleren burgerinitiatieven.	Stimuleren van initiatieven vanuit de bevolking.	Implementatie werkwijze omgaan met burgerinitiatieven door een faciliterende en stimulerende rol te nemen.	2017
Uitvoeringsagenda.	Ontwikkelen van een uitvoeringsagenda per kern.	Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda.	2017

B Maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken

Er is voor mensen die dat nodig hebben een dekkend aanbod aan algemene en voorliggende voorzieningen. Hiermee proberen we te voorkomen dat mensen een beroep doen op duurdere en/of langdurige ondersteuning en zorgen we ervoor dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Daarnaast is er een aanbod van maatwerkvoorzieningen ingekocht bij diverse zorgaanbieders. Ondersteuningsarrangementen zijn op maat en op de vraag van de inwoner afgestemd.

Bijzondere aandacht geven we aan het voorkomen van eenzaamheid door een passend aanbod aan activiteiten en voorzieningen aan te bieden. Dit aanbod maakt onderdeel uit van de actieplannen van de sociaal teams. Voorbeelden hiervan zijn huiskamerproject, repair café, lezingen, handwerkactiviteiten etc.

Wat gaan we daar voor doen

- Actieplannen worden ontwikkeld en uitgevoerd op grond van experimenten en maatschappelijke initiatieven. In ieder geval vindt de uitrol van de actieplannen informele inzet, nieuwkomers en langer zelfstandig thuiswonen plaats.
- Op basis van het subsidieplan worden subsidiepartners binnen het sociaal domein aangestuurd op grond van vooraf door de raad vastgestelde maatschappelijke doelen en effecten. Op die manier kan sturing gegeven worden aan- en afstemming gecreëerd worden binnen het aanbod algemene en voorliggende voorzieningen.
- Er worden nieuwe ondersteuningsarrangementen op maat ontwikkeld afgestemd op de vraag van inwoners.
- Gecontracteerde zorgaanbieders leveren ondersteuning aan inwoners op grond van resultaatgerichte financiering en sturing.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Actieplannen gekoppeld aan het integraal beleidskader zijn vastgesteld.	Aantal experimenten en maatschappelijke initiatieven.	Uitvoering geven aan de actieplannen informele inzet, nieuwkomers en langer zelfstandig thuis wonen.	2017en verder.
Een dekkend aanbod aan algemene en voorliggende voorzieningen.	Maatschappelijke doelen en effecten zijn vastgesteld.	Sturing geven aan subsidiepartners op grond van maatschappelijke doelen en effecten.	2017
Er zijn (nieuwe) ondersteuningsarrangementen ontwikkeld.	De activiteiten die nodig zijn voor het aanbieden van (nieuwe) ondersteuningsarrangementen zijn vastgesteld en kunnen worden uitgevoerd.	Op basis van de ondersteuningsbehoeften van onze inwoners worden (nieuwe) ondersteuningsarrangementen ontwikkeld.	2017en verder.
Inkoop Wmo 2017 volgens resultaatsturing.	Ondertekende contracten op grond van resultaatsturing.	Monitoring van ondersteuning op grond van resultaatsturing.	2017

C Jeugdhulp

Wat willen we bereiken

In 2017 ligt onze focus op de transformatie van het jeugddomein en ook de verdere implementatie blijft aandacht vragen. De vastgestelde transformatieagenda geeft richting aan de vernieuwing die nodig is om de jeugdhulpsector te verbeteren (effectief en efficiënt) en om de Jeugdwet te kunnen blijven uitvoeren binnen het budget dat de gemeenten daarvoor ontvangen van het Rijk. Hiertoe bevat de agenda concrete deelprojecten. Benodigde hulp wordt snel en dichtbij gerealiseerd, hulp wordt zo kort en licht mogelijk ingezet en gezinnen/ jeugdigen worden gestimuleerd in hun zelfredzaamheid (naar vermogen). Om nabij laagdrempelig hulp en ondersteuning te bieden, hebben we op alle primair onderwijs scholen in onze gemeente een jeugdconsulent als direct aanspreekpunt voor kinderen, ouders en scholen. De inkoop van jeugdhulp richt zich op zowel het beschikbaar houden van het benodigde aanbod als mede het stimuleren van innovatie gericht op de transformatie van het stelsel. Daarnaast verwachten we de instroom tot (dure) jeugdzorg te verminderen door meer te doen aan preventie. We onderzoeken daarom hoe we preventie zo optimaal mogelijk kunnen inzetten op het gebied van jeugd. Het aanbod van preventie is vraaggericht.

Wat gaan we daarvoor doen

- Met de betrokken doelgroep (ouders & jeugd) en organisaties gaan we op basis van praktijkervaringen het beleid doorontwikkelen.
- Samenwerking met het onderwijs houdt de aandacht en wordt gerealiseerd afhankelijk van thema's die uit de praktijk naar voren komen en krijgen een plek in de transformatie- en samenwerkingsagenda van gemeenten en samenwerkingsverbanden.
- Vanuit de transformatieagenda jeugdhulp regio Alkmaar werken wij aan 9 deelprojecten.

- Lokaal zijn er jeugdconsulenten op de scholen voor een zo laagdrempelig mogelijke toegang van jeugdhulp, als onderdeel van de preventieve aanpak van de gemeente.
- Om tot een financieel duurzame situatie te komen wordt bekeken of en op welke schaal en wijze risicoverevening gerealiseerd moet worden voor de langere termijn.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Besluit over risicovervening voor 2017 en verder.	Verminderen financiële risico's.	Onderzoek mogelijkheden risicoverevening voor langere termijn binnen BUCH of eventueel Regio Alkmaar.	2017
Er is een integrale aanpak tussen Samenwerkingsverbanden Onderwijs en implementatie nieuwe jeugdstelsel.	Samenhang en ondersteuningsbehoefte wordt efficiënter en effectiever gerealiseerd zowel in onderwijs als binnen gemeentelijk domein.	Uitvoering transformatie agenda PO/ DJ. Daarnaast zijn er lokaal jeugdconsulenten op de scholen aanwezig.	2017
Inzetten op preventie om de instroom naar (dure) jeugdzorg te verminderen.	Er is een preventief jeugdbeleid opgesteld met daarin de doelstellingen en verwachte uitkomsten.	We onderzoeken hoe we preventie zo optimaal mogelijk kunnen inzetten en monitoren de uitvoering	2017
Transformatie jeugdstelsel	Verminderen instroom dure jeugdhulp.	Uitvoering 9 deelprojecten van de transformatieagenda	2017 en verder

D Werk en Inkomen

Wat willen we bereiken

Anders dan binnen de Jeugdwet en de Wmo liggen veel zaken op het gebied van arbeidsparticipatie en inkomen vast binnen wet- en regelgeving. Hierdoor wordt de flexibiliteit beperkt. Maar we zien wel degelijk beweging: waar voorheen bijvoorbeeld de focus voornamelijk lag bij het vinden van betaalde arbeid, is een beweging zichtbaar richting activering in de brede zin.

In 2017 rollen we het minimabeleid BUCH-breed uit.

In 2017 optimaliseren we (regionale) samenwerkingsafspraken. Dit geldt in ieder geval voor de samenwerking op het gebied van werkgeversdienstverlening. Het jaar 2017 geldt als laatste jaar voor de bestaande samenwerkingsafpraak tussen de gemeenten en WNK. In 2017 komt er duidelijkheid over hoe en of het WNK in een nieuwe vorm de dienstverlening voortzet.

Wat gaan we daarvoor doen

- Actieplannen worden uitgevoerd op grond van experimenten en maatschappelijke initiatieven.
- We zorgen voor een adequate vorm van lokale werkgeversdienstverlening die passend is in de regio.
- We nemen actief deel aan het Werkgeversservicepunt Noord Holland Noord.
- We dragen actief bij aan de activiteiten binnen het Werkbedrijf, die onder andere tot doel hebben:
 - o Het realiseren van voldoende garantiebanen.
 - o Het afstemmen van ondersteunend werkgeversinstrumentarium (zoals loonkostensubsidie, no risk polis).
- Op basis van de ervaringen en resultaten van 2016 blijven we met zowel WNK als UWV in gesprek over het verbeteren van de samenwerkingsafspraken.
- Ontwikkelen toekomstperspectief WNK.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Actieplannen gekoppeld aan het integraal beleidskader zijn vastgesteld.	Aantal experimenten en maatschappelijke initiatieven.	Uitvoering geven aan de actieplannen minimabeleid en beschut werk.	2017 en verder.
Lokale werkgeversdienstverlening is effectief en sluit aan bij de aanpak in de regio.	Lokale werkgevers melden hun vacatures en weten waar ze terecht kunnen met vragen ten aanzien van het in dienst nemen van mensen in het kader van de P-wet.	Er wordt een plan van aanpak opgesteld op basis van evaluatie resultaten in BCH 2016 en deze aanpak wordt geïmplementeerd.	2017
We nemen actief deel aan het werkgeversservicepunt NHN.	Het werkgeversservicepunt NHN realiseert matches op de vacaturemarkt voor werkzoekenden en werkgevers uit Bergen.	Samenwerkingsafspraken tussen de BUCH organisatie en het werkgeversservicepunt NHN worden geëvalueerd, verbeterd en verder geïmplementeerd.	2017
We nemen actief deel aan het regionaal Werkbedrijf.	Het realiseren van garantiebanen in de regio ligt op schema. Instrumentarium werkgevers is in regionaal afgestemd.	Actieve deelname aan en inzet voor het realiseren van de gemaakt afspraken binnen het Werkbedrijf.	2017
Afspraken UWV zijn effectief en duidelijk.	UWV voert op een juiste en efficiënte manier zijn wettelijke taken in het kader van de Participatiewet uit.	Vastleggen en communiceren van taken van en samenwerkingsafspraken met UWV.	2017

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
WNK zorgt voor zoveel mogelijk uitstroom, indien nodig met loonkostensubsidie, van de doelgroep met loonwaarde tussen 30-80% in ons bestand.	WNK komt gemaakte resultaatafspraken na en verantwoord over eventuele afwijkingen.	Op basis van evaluatie: Heldere en effectieve resultaat- en samenwerkingsafspraken maken met WNK. Indien nodig tussentijds bijsturen/aanpassen.	2017

Deel II: Voorzieningen

Wat we willen bereiken

Wij willen zorgen voor vitale en toekomstbestendige dorpen en kernen. Wij willen het gebruik van bestaande accommodaties optimaliseren. Onze inwoners staan hierbij centraal. Onze bevolking vergrijst en ontgroent sneller dan het landelijk gemiddelde. Medio 2015 is een prognose opgesteld op basis van de bekende gegevens tot en met 2040, waaruit ook blijkt dat er, afwijkend van het regiobeeld, sprake is van een lichte krimp. De veranderende samenstelling van onze bevolking en huishoudens heeft tot gevolg dat wensen en behoeften veranderen. Daarmee verandert in de toekomst de vraag naar en behoefte aan onze voorzieningen. Bij voorzieningen in onze gemeente gaan we uit van de inwonersbehoefte. Wij bieden ruimte voor initiatieven en helpen daar waar nodig bij de realisatie van voorzieningen.

Onze inzet is gericht op het behouden van minimaal 5 basisvoorzieningen voor de kernen Bergen, Egmond en Schoorl. Het betreft de volgende basisvoorzieningen:

- Sportgelegenheden;
- Een basisschool;
- Een afvalbrengvoorziening;
- Een plek voor de jeugd;
- Een bibliotheekvoorziening.

In overleg met de schoolbesturen wordt er voor alle kernen een scholenplan vastgesteld. Het uitgangspunt voor de gemeente is daarbij dat in alle dorpen minimaal één basisschool behouden blijft.

Wat gaan we daarvoor doen

- Voorzieningen-, activiteiten- en accommodatiebeleid: in 2016 is met de raad gesproken over de kaders en uitgangspunten. Uitgangspunt is dat niet meer op basis van landelijke kengetallen beleid wordt ontwikkeld. Er wordt gekeken naar de lokale behoefte. Wat kunnen onze inwoners zelf organiseren met voldoende draagvlak en middelen?
Er worden kernenkaarten gemaakt die inzicht geven in de huidige situatie. Met name gericht om gebruik van de bestaande accommodaties te optimaliseren en het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Per kern wordt een actieplan opgesteld.
- Scholenplan: in 2017 wordt een scholenplan ontwikkeld voor de Egmond. Hierbij is het uitgangspunt de Structuurvisie Egmond aan den Hoef, waarin de haalbaarheid van een brede school wordt onderzocht.
- Na het verschijnen van de Landelijke nota gezondheidsbeleid maken we een lokale nota gezondheidsbeleid.
- Opstellen van de demografische analyse.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Voorzieningen-, activiteiten- en accommodatiebeleid.	Actieplannen zijn vastgesteld.	Implementatie uitgangspunten en kaders.	2017 en verder.
Scholenplan de Egmond.	Overeenstemming met schoolbesturen.	Ontwikkelen scholenplan.	2017
Beleid gezondheid,	Actieplan	Ontwikkelen	2017

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
sport en bewegen.	gezondheid vastgesteld.	actieplan gezondheid, sport en bewegen.	
Demografische ontwikkeling.	Vernieuwde prognose.	Uitvoeren onderzoek.	2017

Programmaonderdeel 1C: Kerngericht en ondersteunend

Wat we willen bereiken

De verschuiving van participerende inwoners naar een participerende gemeente. De gemeente sluit daar waar mogelijk aan bij de wensen en behoeften van inwoners en heeft in toenemende mate een faciliterende rol.

Twee speerpunten:

- In onze gemeente is elke kern belangrijk. De kernen zijn vitaal en toekomstbestendig. In de behoefte van de kernen wordt waar mogelijk voorzien.
- Samen met de inwoners en ondernemers vormen wij de gemeente. Wij faciliteren de ideeën en initiatieven uit de samenleving. Wij stimuleren de inbreng van de creativiteit en kennis van inwoners en ondernemers, zodat zij actief deelnemen aan onze samenleving

Wat gaan we daarvoor doen

Als uitwerking van het beleidskader participatie is in 2016 een pilot gestart in Egmond-Binnen waarin samen met inwoners gewerkt is aan de toekomstbestendigheid van het dorp. Door invulling te geven aan de faciliterende rol van de gemeente wordt ruimte gegeven aan de eigen kracht van onze inwoners. De opgedane ervaringen in Egmond-Binnen worden gebruikt om in de overige kernen invulling te geven aan cocreatie, gebiedsregie en een ondersteunende overheid.

Waar aan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Inwoners, ondernemers en gemeente als gelijkwaardige partners.	Implementatie en doorwerking ondersteunende overheid.	Kerngerichte invulling ondersteunen de overheid	2017

Programmaonderdeel 1D: Een veilige gemeente

Wat we willen bereiken

Wij willen de veiligheid van de inwoners vergroten op thema's die hieronder worden genoemd en de veiligheid behouden op thema's waarop het goed gaat.

Wat gaan we daarvoor doen

Samen met de veiligheidspartners wordt de inzet op de veiligheidsthema's bepaald. De basis hiervoor zijn de feitelijke veiligheidscijfers plus een analyse van de trends en ontwikkelingen. Voor 2017 is de inzet gericht op:

- a. Een continue inzet op het tegengaan van woningbraken omdat inbraken het veiligheidsgevoel van onze inwoners ernstig aantasten.
- b. De bevordering van de zelfredzaamheid van inwoners op het veiligheidsterrein en het bieden van handelingsperspectief bij calamiteiten (onder andere deelname Burgernet, Whatsapp groepen, burger AED).
- c. De aanpak van verwarde personen.
De overlast van verwarde personen stijgt de laatste jaren. Allerlei maatschappelijk ontwikkelingen zijn hier debet aan. De verantwoordelijkheid voor het vervoer en de opvang van verwarde personen wordt overgedragen van de politie naar gemeenten. Hierover moeten afspraken worden gemaakt op regionaal niveau.
- d. Het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik.
Het project 'In Control of Alcohol&drugs' wordt voortgezet in 2017 en 2018. Waar mogelijk zetten we naast de strafrechtelijke maatregelen ook bestuurlijke maatregelen in om de handel in drugs te ontmoedigen.
- e. Zorgen voor een veilig verloop van de evenementen.
- f. Verbetering van het brandveiligheidsniveau.
Het dekkingspercentage is (te) laag. Meerdere maatregelen worden genomen om de resultaten te verbeteren.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Een continue inzet op het tegengaan van woningbraken	Politiemonitor.	Inzet diverse preventiemiddelen. Activering WhatsAppgroepen.	2017 e.v.
De bevordering van de zelfredzaamheid van inwoners op het veiligheidsterrein en het bieden van handelingsperspectief bij calamiteiten	Toename aantal deelnemers aan burgerinitiatieven.	Het geven van voorlichting over risico's.	2017 e.v.
De aanpak van verwarde personen	Politiemonitor.	Samenwerking met partners professionaliseren. Afspraken maken over vervoer en opvang.	2017
Het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik.	Emovo-onderzoek GGD. Politiemonitor.	Preventieactiviteiten aanbieden aan scholen, jongerenwerk en sportverenigingen. Het organiseren van toezicht en handhaving tijdens het uitgaan en evenementen. Het toepassen van bestuurlijke maatregelen.	2017
Zorgen voor een veilig verloop van de evenementen.	Evaluatie aandachts- en risico-evenementen.	Multidisciplinaire voorbereiding vergunningverlening. Deskundigheidsbevordering medewerkers.	2017
Verbetering van het brandveiligheidsniveau		Bevorderen veilig gedrag. Inzet preventiemiddelen. Opkomsttijden brandweer verbeteren.	2017

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zoals meerjarige cijfers en vergelijking met overige BUCH gemeenten en Nederland zie bijlage 11.

PO	Nr	Overzicht verplichte indicatoren	score	jaar
1b	1	Absoluut verzuim (aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school) / Aantal per 1.000 leerlingen	0	2014
1b	2	Relatief verzuim (aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school maar ongeoorloofd afwezig is) / Aantal per 1.000 leerlingen	63	2014
1b	3	Voortijdig schoolverlaters (12-23 jr) zonder startkwalificatie (vsv-ers) / % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,5	2014
1b	4	Niet sporters / %	46,2	2014
1b	5	Banen / Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	594,8	2015
1b	6	Jongeren met een delict voor de rechter / % 12 t/m 21 jarigen	1,09	2012
1b	7	Netto arbeidsparticipatie / % mensen tussen 15 en 67 jaar dat een baan heeft	61,1	2015
1b	8	Achterstandsleerlingen / % 4 t/m 12 jarigen	3,12	2012
1b	9	Kinderen in uitkeringsgezinnen / % kinderen tot 18 jr	1,77	2012
1b	10	Werkloze jongeren / % 16 t/m 22 jarigen	0,45	2012
1b	11	Personen met een bijstandsuitkering / Aantal per 10.000 inwoners	145,2	2015
1b	12	Lopende re-integratievoorzieningen / Aantal per 10.000 inwoners van 15 -64 jaar	64,5	2015
1b	13	Jongeren met jeugdhulp / % van alle jongeren tot 18 jaar	8,5	2015
1b	14	Jongeren met jeugdbescherming / % van alle jongeren tot 18 jaar	0,9	2015

PO	Nr	Overzicht verplichte indicatoren	score	jaar
1b	15	Jongeren met jeugdreclassering / % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3	2015
1b	16	Clënten met een maatwerkarrangement Wmo / Aantal per 10.000 inwoners	347	2015
1d	17	Verwijzingen Halt / Aantal per 10.000 jongeren 12-17 jr	89,9	2014
1d	18	Harde kern jongeren / Aantal per 10.000 inwoners 12-24 jr	0	2014
1d	19	Winkeldiefstallen / Aantal per 1.000 inwoners	0,5	2015
1d	20	Geweldsmisdrijven / Aantal per 1.000 inwoners	3,1	2015
1d	21	Diefstallen uit woning / Aantal per 1.000 inwoners	4,6	2015
1d	22	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) / Aantal per 1.000 inwoners	6,9	2015

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf E Verbonden partijen

PO	Verbonden partij
1a	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)
1b	Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)
1b	Werkvoorzieningsschap Noord Kennemerland (WNK)
1b	Gemeenschappelijk orgaan Intergemeentelijk Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB-raad)
1b	Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB)
1b	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland Noord (SOVON)
1d	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

Wat gaat dit programma kosten?

1=1.000			korte omschrijving	2017		2018		2019		2020		I/S
aut	1a	.1	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	0	V	0	V	0	V	0	V	S
1a		subtotaal		0	V	0	V	0	V	0	V	
aut	1b	.1	Bijdrage GR GGD - Algemeen	15	N	15	N	15	N	15	N	S
aut	1b	.2	Bijdrage GR GGD - veilig thuis	4	V	4	V	4	V	4	V	S
aut	1b	.3	Bijdrage GR GGD - 0-4 jarigen en huisvesting	16	V	16	V	16	V	16	V	S
nb	1b	.4	Mutatie kwijtscheldingen i.v.m. mutatie afval en riool	14	N	14	N	12	N	17	N	S
aut	1b	.5	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	57	V	63	V	66	V	61	V	S
aut	1b	.6	Wmo vrijval	154	V	154	V	154	V	174	V	S
1b		subtotaal		202	V	208	V	213	V	223	V	
aut	1d	.1	Actualisering bijdrage VHR-NHN	147	N	197	N	197	N	197	N	S
aut	1d	.2	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	13	V	14	V	35	V	34	V	S
1d		subtotaal		134	N	183	N	162	N	163	N	
Totaal				68	V	26	V	51	V	61	V	

1a.1 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel
 Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

1b.1 Bijdrage GR GGD - algemeen wettelijke taken
 Verwerken bijdrage conform de vastgestelde begroting GGD.

1b.2 Bijdrage GR GGD - veilig thuis
 Verwerken bijdrage conform de vastgestelde begroting GGD.
 1b.3 Bijdrage GR GGD - 0-4 jarigen en huisvesting
 Verwerken bijdrage conform de vastgestelde begroting GGD.

1b.4 Mutatie kwijtscheldingen i.v.m. mutatie afval en riool
 Door mutatie van het aantal kwijtscheldingen en een wijziging in de tarieven afval en riool muteert ook het bedrag aan kwijtscheldingen.

1b.5 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel
Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

1b.6 Wmo vrijval

In de meicirculaire zijn eerder extra Wmo gelden toegekend en was dit budgetneutraal opgenomen. Na analyse van de huidige budgetten en de uitputting daarvan kan dit nu alsnog vrijvallen.

1d.1 Actualisering bijdrage Veiligheidsregio Noord Holland Noord
Dit betreft de hogere bijdrage conform de vastgestelde begroting 2017 van de Veiligheidsregio.

1d.2 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel
Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

Programma 2 Een aantrekkelijke gemeente

Programma 2. Een aantrekkelijke gemeente

Portefeuillehouder(s): Odile Rasch, Peter van Huissteden, Hugo Snabilie

Missie: *We willen een aantrekkelijke gemeente zijn voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Hiervoor vergroten en verbeteren we het aanbod van activiteiten, zodat we ons als gemeente kunnen onderscheiden.*

Trends en ontwikkelingen

Economisch klimaat

De economie trekt weer voorzichtig aan. Dit heeft positieve gevolgen voor de lokale economie. Het bestedingspatroon van de consument verandert. Dit heeft gevolgen voor de detailhandel, want de internetbestedingen nemen nog steeds toe. Hier ligt een rol voor de overheid om mee te denken in nieuwe concepten en mengvormen van detailhandel en horeca. De recreatieve behoeften veranderen en de toeristische sector kent veel oudere ondernemers. Mogelijkheden voor bedrijfsopvolging en nieuwe investeerders worden door de terughoudendheid van banken steeds moeilijker.

Revitalisering economisch klimaat

Er is bovenregionaal een onderzoek uitgevoerd om de vitaliteit van de verblijfsrecreatiesector en detailhandel in kaart te brengen (kwalitatief en kwantitatief). In 2017 geven de provincie en de regio's (gemeenten) uitvoering aan de conclusies van het rapport.

Uitwerking

Dit programma werken we uit in de onderdelen:

- a. Cultuur, Recreatie en Toerisme
- b. Economische vitaliteit
- c. Een bereikbare gemeente

Programmaonderdeel 2A: Cultuur, Recreatie en Toerisme

Wat we willen bereiken

Kunst en cultuur(historie) zijn een essentieel onderdeel van onze maatschappij. Het is een uiting van onze identiteit en een wezenlijk onderdeel van ons onderwijs, onze economie, toerisme en welzijn. In 2015 is de nota Kunst en Cultuur vastgesteld. Deze ambitie is opgenomen en vertaald in concrete werkzaamheden voor de komende jaren.

Wij willen zorgen voor veilige, bereikbare en mooie stranden voor iedereen, door de mogelijkheden die onze stranden bieden, te benutten.

De evaluatie van het strandbeleid is afgerond, op overnachten op het strand na. Dit onderwerp is meegenomen in de op te stellen lokale economische visie. Uitkomsten voor overnachten op het strand worden meegenomen in onze beleidskaders. Daarnaast evalueren wij de ontwikkelingen volgend uit het nieuwe strand bij Camperduin. In deze voorlopig jaarlijkse evaluatie is aandacht voor verkeersontwikkelingen, economisch potentieel van het strand, ontwikkelingen van functies op het strand en het gewenst gebruik. Waar nodig investeren wij in 2017 op basis van de evaluatie in aanpassingen om de ruimtelijke kwaliteit en bruikbaarheid van de voorzieningen in Camperduin verder te verhogen.

De verplaatsing van de paviljoens is op dit moment nog onderwerp van gesprek tussen Hoogheemraadschap, de strandexploitanten en onze gemeente. Maatwerkoplossingen lijken daarbij het meest kansrijk, waarbij de paviljoens of hoger gaan staan (waardoor het

zand onder de paviljoens door kan stuiven) of de paviljoens verplaatsen naar voren. De verwachting is dat in 2016 een gemeenschappelijk besluit wordt genomen. Uitvoering van dit beleid wordt hoogstwaarschijnlijk na het zomerseizoen van 2017. Op zijn vroegst in 2018 kan een goede inschatting worden gemaakt welke gevolgen dit heeft voor de strandafgangen. Waarschijnlijk moeten vier strandafgangen worden aangepast: de strandafgang bij De Werf, de hoofdstrandafgang in Egmond aan Zee, de strandafgang Noord in Egmond aan Zee en de hoofdstrandafgang van Bergen aan Zee.

Wat gaan we daarvoor doen

- a. Wij gaan samen met het in 2016 opgerichte platform Kunst en Cultuur de ondersteunende rol van de gemeente invullen. Wij zetten in op 3 speerpunten;
 - Stimuleren van creativiteit en innovatie.
 - Toegankelijk maken van kunst en cultuur(historie).
 - Regionale samenwerking en promotie.
- b. Wij gaan een natuurlijke verbinding aan met het beleidsveld toerisme & recreatie en economische zaken om de kunst en cultuur van de gemeente te promoten.
- c. Invulling nieuwe strand Camperduin.
- d. Evaluatie strand Camperduin (onderdelen onder andere; gebruik, functies, veiligheid, aantrekkelijkheid en verkeersaantrekkende werking).
- e. Inzet op behoud keurmerk Blauwe Vlag voor onze stranden.
- f. Lobbyen voor duurzame kustverdediging.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2017	Jaar gereed
Ondersteunende rol gemeente invullen.	Vervulling rol door hulp bieden en door subsidiering.	Uitvoerings-programma nota Kunst en Cultuur.	2017 en verder.
Inzet op 3 speerpunten.	Vernieuwing in aanbod, ontstaan van broedplaatsen, aandacht voor regionale evenementen.	Uitvoerings-programma nota Kunst en Cultuur.	2017 en verder.
Verbinding leggen met het veld toerisme & recreatie, economische zaken.	Functionerend Platform. Financieel en inhoudelijke afstemming bij aanvragen.	Uitvoerings-programma nota Kunst en Cultuur.	2017 en verder.
Aantrekkelijk strand Camperduin.	Invulling strand Camperduin.	Overleg betrokken partijen.	2017 en verder.
Evaluatie strand Camperduin.	Behoud aantrekkelijkheid strand.	Jaarlijkse evaluatie.	2017 en verder.
Uitbreiding toeristisch potentieel.	Overnachten strand.	Uitvoering beleid.	2017.

Programmaonderdeel 2B: Economische vitaliteit

Wat we willen bereiken

Wij willen een gezond ondernemersklimaat. Om dit te behouden en te versterken willen wij inspelen op ontwikkelingen en veranderingen. Dat betekent dat wij samen met onze ondernemers willen kijken wat nodig is om te zorgen voor een toekomstbestendige ontwikkeling.

De regionale toeristische visie is de basis voor uitwerking en verfijning van het toeristisch-recreatieve beleid op gemeentelijk niveau.

Wij willen door sterkere verbanden tussen cultuur, kunst en recreatie en toerisme de aantrekkelijkheid van de gemeente vergroten. Op deze manier kan de economische waarde worden versterkt. De lokale toeristische visie ondersteunt dit.

In 2016 is een beleidsstuk opgesteld samen met de brancheorganisaties over toeristische bewegwijzering. In 2017 wordt hier uitvoering aan gegeven.

Wij willen de communicatie met ondernemers in de gemeente en potentiële nieuwe ondernemers versterken door onze dienstverlening te optimaliseren. Regionaal wordt ingezet op het versterken van het toeristisch imago zodat meer bezoekers en toeristen worden aangetrokken. Vanuit het toerisme- en innovatiefonds biedt de gemeente de mogelijkheid voor ondersteuning bij innovatieve projecten die het imago van de gemeente en de lokale economie kunnen versterken. Hiernaast geldt het regionale actieplan en de DMO (Destinatie Marketing Organisatie Holland boven Amsterdam) om de recreatieve waarden beter te vermarkten.

Wat gaan we daarvoor doen

- a. In samenwerking met stakeholders en marktpartijen worden de actiepunten uit de uitvoeringsagenda van de lokale economische visie uitgevoerd. Onze visie op recreatie en toerisme vormt hierbinnen een belangrijk onderdeel. In de visie wordt per kern ingegaan op het versterken van het ondernemers- en toeristisch klimaat. Andere belangrijke elementen in de visie zijn de detailhandel, de toeristisch-/recreatieve sector en de agrarische sector.
- b. Wij gaan met gebruik van regiomarketing, destinationmarketing en lokaal gerichte activiteiten, Bergen en de regio op de kaart zetten.
- c. Met de markt samenwerkingsmogelijkheden opzetten tussen gemeente en ondernemers.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2017	Jaar gereed
Verbeteren ondernemers-Klimaat.	Economische visie.	Uitvoeren Economische visie.	2017
Door middel van regiomarketing, destinationmarketing en lokaal gerichte activiteiten Bergen en de regio op de kaart zetten.	Meer toeristen, bezoekers, meer bestedingen, langer verblijf, vaker bezoek.	Destinatiemarketing op basis van economische en toeristische visie.	2017 en verder.
Met de markt kijken naar samenwerkingsmogelijkheden tussen gemeente en ondernemers.	Verbeterde relatie gemeente – ondernemers, informatievoorziening voor ondernemers verbeterd.	Ondernemers worden betrokken bij opstellen visies.	2017 en verder.
Voorkomen leegstand, invulling detailhandel.	Versterken vestigingsklimaat, tegengaan leegstand.	Uitvoeren economische visie en regionale detailhandelvisie.	2017 en verder.

Programmaonderdeel 2C: Een bereikbare gemeente

Wat we willen bereiken

Wij willen een duurzame, aantrekkelijke en bereikbare gemeente zijn. Wij zetten daarbij vooral in op het stimuleren van fietsgebruik voor alle leeftijden en het verbeteren van de positie van de fietser. Dit geldt zowel voor onze bewoners als voor de bezoekers van onze gemeente.

Schoolgaande kinderen hebben hierbij speciale aandacht. De visie daarbij is dat als men van jongs af aan gewend is om de fiets te nemen, men op latere leeftijd sneller de fiets als vervoerskeuze zal nemen.

In regionaal verband wordt er ingezet op het verbeteren van het regionale fietsnetwerk. Voor onze gemeente is daarbij het onderzoek naar de haalbaarheid van een fietstunnel onder de N9 bij de Kogendijk, als onderdeel van een reconstructie, van belang. Dit onderzoek wordt op dit moment, onder leiding van de provincie Noord-Holland, uitgevoerd waarbij wij zitting hebben in de projectgroep. In geval van een eventuele realisatie van dit project is het reëel dat een financiële bijdrage van onze gemeente wordt verwacht.

Wat gaan we daarvoor doen

- a. Uitvoeren van het Fietsbeleidsplan gemeente Bergen

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Uitbreiding fietsknooppuntennetwerk.	Er is een aantal nieuwe routes aan het fietsnetwerk toegevoegd.	Recreatieschap Westfriesland realiseert de uitbreiding.	2017
Overleg met PWN over verbreden fietspad tussen Elzenlaan en Baan van Ravenhorst te Bergen aan Zee.	Een concrete afspraak over verbreding van het fietspad.	n.v.t.	2017
Verbeteren fietsvoorziening langs Kogendijk.	Het fietspad langs de Kogendijk is verbreed.	Voorbereiding en verbreding fietspad.	2017/2018

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zoals meerjarige cijfers en vergelijking met overige BUCH gemeenten en Nederland zie bijlage 11.

PO	nr	indicator	score	jaar
2b	23	Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen) / %	40,4	2015
2b	24	Bruto Gemeentelijk Product / Verhouding tussen verwacht en gemeten product	78	2013
2b	25	Vestigingen (van bedrijven) / Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	183,4	2015
2c	26	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig/ %	5	2014
2c	27	% aandeel fietsers t.o.v. totaal ongevallen met ziekenhuisopname / %	14	2014

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf E Verbonden partijen

Nr	PO	Verbonden partij
8	2a	Recreatieschap Geestmerambacht
9	2b	Ontwikkelingsbedrijf NHN NV (ONHN)

Wat gaat dit programma kosten

1=1.000			korte omschrijving	2017	2018	2019	2020	I/S		
nb	2a	.1	Strandborden	9	N	0	0	0	I	
nb	2a	.2	Aanduiding zonering strand beter zichtbaar maken.	7	N	0	0	0	I	
nb	2a	.3	Rolstoelpad Camperduin	10	N	0	0	0	I	
nb	2a	.4	Nota kunst in t hart	25	N	0	0	0	I	
nb	2a	.5	Uitwerking en verdieping lokale economische visie	20	N	0	0	0	I	
aut	2a	.6	Bijdrage GR Geestmerambacht	0	N	0	N	0	N	S
aut	2a	.7	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	13	V	12	V	12	V	S
2a subtotaal				58	N	12	V	12	V	
aut	2b	.1	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	2	V	2	V	2	V	S
2b subtotaal				2	V	2	V	2	V	S
nb	2c	.1	Verkeersregelaars	10	N	10	N	10	N	S
aut	2c	.2	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	3	V	2	V	3	V	S
2c subtotaal				7	N	8	N	7	N	
Totaal				63	N	7	V	7	V	

2a.1 Strandborden

Voor bezoekers en gebruikers van het strand zijn de bestaande strandborden onvoldoende duidelijk als het gaat om het gebruik van het strand door honden en paarden. Dit leidt tot veel klachten en irritaties bij de gebruikers van het strand. We willen de strandregels voor deze doelgroep beter communiceren door extra borden, over het gebruik van het strand voor honden- en paardenbezitters, te plaatsen bij 17 strandopgangen. € 8.500,- (N).

2a.2 Aanduiding zonering strand beter zichtbaar maken.

Ons strand kent drie soorten zones, een zonne-, recreatie- en naaktstrand. De aanduiding van deze zonering op het strand is niet duidelijk. Dit willen we verbeteren door op het strand 14 borden te plaatsen waarop staat waar welke zone begint en eindigt. Zo is het voor iedereen duidelijk op welk soort strand men zich bevindt en wat daar wel en niet mag. € 7.000,- (N).

2a.3 Rolstoelpad Camperduin

In de oude situatie van Camperduin konden mindervaliden redelijk makkelijk op het strand van Camperduin komen. In de huidige situatie kan dit niet meer. Met de aanleg van een rolstoelpad kunnen mindervalide weer genieten van zee en strand. Hiermee hopen we dat ook deze doelgroep weer optimaal gebruik kan maken van het strand. € 10.000,- (N).

2a.4 Nota kunst in 't hart

In november 2015 is de Nota Kunst en Cultuur vastgesteld. Hierbij werd voor 2016 € 25.000 bovenop de gestelde begroting toegekend. Voor 2017 en verder moet dit ieder jaar opnieuw worden aangevraagd.

In 2016 zijn in de eerste helft van het jaar bijvoorbeeld nieuwe initiatieven als Schik en het kindermuziekfestival, educatieve projecten voor middelbare scholieren als filmproject Cinebergen en muziekproject TIHMS, aanbod op de Mytyschool en ontsluiting collectie Prins Hendrik Stichting en regionale projecten als de Karavaan gesubsidieerd. De gelden zijn - op ca. € 5.000,- euro nabesteed (peildatum eind augustus 2016)

Het verzoek is om voor 2017 opnieuw de € 25.000 toe te kennen voor soortgelijke projecten die op dit moment nog ontwikkeld (moeten) worden. Bijvoorbeeld:

-€15.000,- vernieuwend: op moment schrijven nog onbekend. Het platform is in oprichting en initiatieven die daar bedacht worden kunnen zo een start krijgen. Er worden alweer ideeën ontwikkeld in het veld.

-€5.000,- educatief: opnieuw specifieke projecten (film, muziek) op ook de middelbare scholen en/of voor volwassenen ondersteunen, voortzetting aanbod Mytyschool, cultuureducatie

-€5.000,- regionaal: aansluiting van Bergen bij het amateurfestival KUUB, opnieuw deelname Karavaan (wat zeer succesvol bleek), regionale projecten voortkomend uit de BUCH samenwerking.

2a.5 Uitwerking en verdieping lokale economische visie
€ 20.000,- voor bijeenkomsten voor vervolg uitwerking en verdieping lokale economische visie.

2a.6 Bijdrage GR Geestmerambacht

Verwerken bijdrage conform de vastgestelde begroting Geestmerambacht.

2a.7 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel

Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

2b.1 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel

Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

2c.1 Verkeersregelaars

Inzet verkeersregelaars tijdens zomerse dagen. Dit gebeurt nu incidenteel in de kern Bergen aan Zee maar is ook nodig in de kern Egmond aan Zee. Verkeersregelaars regelen het verkeer, begeleiden parkeerders naar een vrije plaats of verwijzen deze naar een andere badplaats. Dit om de bereikbaarheid van met name de hulpverlening te waarborgen.

2c.2 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel

Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

Programma 3. Een leefbare gemeente

Portefeuillehouder(s): Hetty Hafkamp, Odile Rasch, Peter van Huissteden, Hugo Snabilie

Missie: *We willen een duurzame, schone en aantrekkelijke gemeente zijn waar iedereen zich thuis voelt. We zetten ons in voor behoud en versterking van onze (kern)kwaliteiten: ons mooie landschap, onze natuur en het eigen karakter van onze kernen.*

Trends en ontwikkelingen

Glasvezel

De coöperatie Bergen Breedband maakt zich sterk voor een glasvezelnetwerk in ieder huishouden in de gemeente Bergen en is momenteel bezig met een vraagbundeling (bij 45% deelname van de huishoudens in een kern kunnen zij gaan aanleggen). Glasvezel zorgt voor snelle data-overdracht.

De Provincie is bezig met een inventarisatie van onder andere gebieden zonder breedbandinfrastructuur. Er wordt een advies gemaakt dat antwoord geeft op de vraag wat er nodig is om de doelstelling om in 2017 70% van de huishoudens op een glasvezelnetwerk aan te laten sluiten, te halen.

Klimaatakkoord Parijs

Het nieuwe VN-klimaatakkoord dat in Parijs werd gesloten, stelt landen en overheden voor de taak om de energiedoelen te behalen. Over dertig jaar moet de wereld vrij zijn van fossiele brandstoffen. Dat heeft gevolgen voor het Nederlandse klimaatbeleid. Welke gevolgen dit voor gemeenten heeft is nu nog niet exact aan te geven. Wat wel duidelijk wordt is dat er meer nadruk komt op het uitvoeren van de projecten en het behalen van de doelstellingen. Het klimaatakkoord betekent in de praktijk dat we sneller moeten

omschakelen naar duurzame energiebronnen en dat we van de CO₂-uitstoot door fossiele brandstoffen af moeten. De gemaakte afspraken in Parijs over het terugdringen van fossiele brandstoffen en klimaatneutraliteit zijn alleen na te komen als iedere overheid, waaronder de gemeenten, het behalen van de energiedoelstellingen serieus neemt. Dit vraagt ook om urgentie van aanpak van energiebesparing bij ondernemers en inwoners.

Verduurzamen eigen vastgoed

Bedrijven en overheden zijn vanaf 2016 verplicht om vanuit Europese wetgeving (EED) verantwoording af te leggen over hun energieverbruik. Hiervoor dient er jaarlijks een audit te worden gehouden en energierapportage te worden aangeleverd. Dit is ook van toepassing op de gemeentelijke gebouwen. Daarbij zijn ook vanuit de Wet milieubeheer energiebesparende maatregelen verplicht met een terugverdientijd van vijf jaar of korter (in het kader van de verruimde reikwijdte Wet Milieubeheer). Hierdoor komt er meer druk te staan op het doorvoeren van energiebesparende maatregelen zoals LED verlichting, extra isolatie en energiezuinigere installaties en het toepassen van duurzame maatregelen zoals het plaatsen van zonnepanelen.

Uitwerking

Dit programma werken we uit in de onderdelen:

- a. Wonen en leefomgeving
- b. Duurzaamheid en milieu
- c. Beheer en onderhoud

Programmaonderdeel 3A: Wonen en leefomgeving

Dit onderdeel werken we uit in de delen:

- I. Wonen
- II. Investeren in de leefomgeving
- III. Bestemmingsplannen
- IV. Groenstructuur en open groengebied

Deel I: Wonen

Wat we willen bereiken

Wij streven naar een kwalitatief goed en gedifferentieerd woningaanbod dat aansluit op de vraag van onze huidige en toekomstige inwoners. Verder willen we dat verschillende doelgroepen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en een wooncarrière kunnen maken binnen de gemeente. Hierbij zijn de demografische ontwikkelingen een gegeven.

Wat gaan we daarvoor doen

Komend jaar komt in ieder geval het accent te liggen op het op peil krijgen van het betaalbare woningaanbod, het zelfstandig kunnen huisvesten van mensen met een zorgvraag en het huisvesten van vergunninghouders.

Het ligt in de verwachting dat ondanks de maatregelen het aandeel betaal- en bereikbare woningen te laag zal blijven.

Betaalbaar woningaanbod

Hierbij maken we onderscheid tussen bestaande en nieuwe voorraad. Met betrekking tot de bestaande voorraad kan de gemeente sturen op hoeveelheid huurwoningen (in overleg met de woningcorporaties en huurdersorganisaties en in de vorm van prestatieafspraken). Ook onderzoeken wij of recreatiewoningen en het verhuren van eigen woningen mogelijkheden bieden om aan de vraag van betaalbare woningen te voldoen.

De Huisvestingswet 2014 spreekt zich duidelijk uit over de sociale huur. Het sturen op sociale koopwoningen en huurwoningen categorie 3 is niet/nauwelijks meer mogelijk. Wij onderzoeken welke mogelijkheden wij als gemeente wel hebben. Daarom hebben we een CPO-project als pilot lopen. In nieuwbouwplannen geldt sinds de vaststelling van de Woonvisie een verplichte realisatie van 40% in de sociale sector. Om de plannen werkelijk te realiseren wordt een gemeentelijk "Aanjaagteam" samengesteld dat de projecten volgt en zo mogelijk strakker aanstuurt. Het totaal aan nieuwbouwplannen moet worden opgenomen in het RAP 2016-2020. Het RAP staat voor het Regionaal Actieprogramma Wonen en wordt in opdracht van de provincie opgesteld. Doel is om woningbouwplannen in de regio op elkaar af te stemmen in relatie tot de te verwachten huishoudensontwikkeling.

Taakstelling huisvesting vergunninghouders

De taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders is sinds 2014 verhoogd. Elke gemeente krijgt per half jaar een taakstelling voor het aantal te huisvesten vergunninghouders naar inwonertal. Voor huisvesting maken we gebruik van sociale huurwoningen van Kennemer Wonen. De doorstroming bij Kennemer Wonen is klein en de vraag is toegenomen.

Ook voor komend jaar is de verwachting dat de instroom onverminderd hoog blijft. In de regio Alkmaar is een plan van aanpak vastgesteld om oplossingen voor de korte en middellange termijn te onderzoeken en om achterstanden weg te werken en in de toekomst te voorkomen.

Zelfstandig thuis wonen met een zorgvraag

De vergrijzing neemt de komende jaren fors toe en de rijksoverheid zet in op langer zelfstandig blijven wonen. Om dit mogelijk te maken hebben we beleid voor mantelzorgwonen. Dit beleid is geëvalueerd. Door het oorspronkelijk stringente beleid werd hier geen gebruik van gemaakt. Door aanpassingen in het beleid verwachten we in de toekomst daar verandering in. Naast het mantelzorgwonen wordt

aandacht gegeven aan het bewust thuiswonen, opplussen van woningen, domotica en duurzaamheid.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling.	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Prestatieafspraken sociale voorraad huur.	Vaststelling beleid.	Vaststellen beleid.	Jaarlijks.
Aanvullen woningvoorraad cat 3.	Vergroten van de voorraad.	Realiseren voorraad	Jaarlijks
CPO.	Uitvoeren pilotproject.	Locatie onderzoek Watertoren terrein voor CPO.	2017
Toevoegen sociale woningvoorraad per nieuwbouwplan 40%.	Woningproductieoverzicht.	Met aanjaagteam voortgang bewaken	Halfjaarlijks.
Nieuw RAP.	Woningproductieoverzicht.	Bijhouden woningrealisatie	2017
Huisvesting vergunninghouders.	Taakstelling.	Taakstelling uitvoeren.	Jaarlijks.
Thuiswonen met zorgvraag.	Inwoners blijven langer thuiswonen.	Uitvoering geven aan plan van aanpak	Jaarlijks

Deel II: Investeren in de leefomgeving

Wat we willen bereiken

Wij willen zorgen voor het versterken en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving.

Grote projecten:

Kern Bergen

Mooi Bergen

Het jaar 2017 staat in het teken van de verankering van de projecten Dorpsplein en Harmonie in bestemmingsplannen en daar

waar redelijkerwijs mogelijk te beginnen met de herinrichting van de openbare ruimte. In 2016 is gestart met een onderzoek naar het optimaliseren van de parkeervoorzieningen op het Binnenhof. In 2017 wordt de planologische procedure gestart om dit mogelijk te maken. In de begroting wordt voor dit project geen bedrag opgevoerd aangezien er een aparte grondexploitatie is vastgesteld.

BSV complex

Nadat in 2016 door de raad een principebesluit is genomen over de invulling van dit perceel met woningbouw, wordt in 2017 de planologische procedure gevolgd waarbij het streven is in 2017 nog te kunnen starten met de woningbouw.

Eeuwigelaan

De raad heeft op 28 januari 2016 een startnotitie vastgesteld met als doel de Eeuwigelaan voor de toekomst veilig in te richten waarbij het bijzondere karakter van de laan intact blijft. Hiervoor is een Programma van Eisen gemaakt. Aan de hand daarvan worden werkzaamheden voor 2017 vormgegeven.

Hotel Nassau Bergen

Bij de planvorming voor sloop en nieuwbouw van Hotel Nassau in Bergen aan Zee wordt mogelijk ook een deel van het Rode Plein betrokken. Dit is in eigendom bij onze gemeente. In 2017 wordt een marktconforme residuele grondwaardeberekening uitgevoerd. Het betreft een particulier project.

Kern Schoorl

Openbare ruimte

Nadat de raad de Visie Dorpshart Schoorl heeft vastgesteld wordt in 2017 gestart met het participatietraject voor de inrichting van de openbare ruimte waarbij onder meer de haalbaarheid van het shared space principe wordt onderzocht. Voor dit participatietraject worden plankosten opgevoerd. De verwachting is dat uitvoering plaatsvindt in 2018.

Verder wordt in 2017 gewerkt aan het onderzoek naar de haalbaarheid en inpasbaarheid van een te verplaatsen supermarkt. De in dat verband te maken plankosten worden opgevoerd. De overige ontwikkelingen, zoals opgenomen in de Visie Dorpshart Schoorl, worden door de gemeente gefaciliteerd.

Groene Hart

Voor het Groene Hart is, in samenspraak met betrokken partijen, een inrichtingsvoorstel opgesteld. Bij een akkoord van de raad en vervolgens het doorlopen van de planologische procedure, vindt in 2017 de planvoorbereiding plaats. Uiterlijk 2018 is de realisatie voorzien.

Voormalige D'Oosterkimschool, Bovenweg

In 2016 is een start gemaakt met de herontwikkeling van de voormalige D'Oosterkimschool. Sinds eind 2015 vinden kunstenaars hier tijdelijke huisvesting. Ons college heeft eerder in 2015 hiertoe besloten evenals tot het op termijn verkopen van de kavel en hier huurwoningen te laten realiseren in de categorieën 1 en 2 en in de vrije sector. In 2017 wordt de realisatie verwacht.

Egmonden

Fusie Egmondse voetbalclubs

Nadat in 2016 het definitieve besluit over het onderzoek naar de fusielocatie is genomen, wordt in 2017 de bestemmingsplanprocedure gevolgd. Op dit moment is nog niet duidelijk wat de plankosten in 2017 zijn.

Kern Egmond aan Zee

Watertorengedebied

In 2017 wordt de bestemmingsplanprocedure gevolgd en start de bouw van de nieuwe sporthal. De bouw start in 2018.

Maritiem Centrum

Aan de Werf zijn een gebouw van de KNRM, de ERB en een gebouw voor de Pinck naast elkaar gelegen. De bedoeling is om deze gebouwen met elkaar te combineren in een nieuw maritiem centrum. Het bestemmingsplan (De Werf) om het maritieme centrum mogelijk te maken is vastgesteld en is op dit punt onherroepelijk. Er moet nog een omgevingsvergunning en een watervergunning (door het Hoogheemraadschap) worden verleend. Daarnaast vindt overleg met de partijen plaats over de financiële consequenties van de ontwikkeling.

Kern Egmond aan den Hoef

Delversduin

Nadat de structuurvisie Egmond aan den Hoef in 2016 is vastgesteld, start in 2017 de bestemmingsplanprocedure voor de bouw van 150 woningen in project Delversduin. De te maken plankosten worden verhaald op de initiatiefnemers.

Slotkwartier

De door de gemeente ingestelde werkgroep met betrokken partijen heeft wel tot ideeën geleid, helaas niet tot een gezamenlijk totaalplan.

We nemen de regie weer over om spoedig tot ontwikkeling over te kunnen gaan, inclusief de gemeentelijke panden die binnen het Slotkwartier vallen.

Wat gaan we daarvoor doen

- a. Uitvoeren structuurvisie Mooi Bergen.
- b. Planvorming deellocaties Schoorl.
- c. Impuls leefomgeving Egmonden;
 1. structuurvisie Egmond aan den Hoef
 2. CPO
 3. herbestemming Slotkwartier
 4. Locatiebesluit fusie voetbalclubs

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Bergen.	Opstellen bestemmingsplannen.	Vaststellen bestemmingsplannen.	2017 en verder.
Schoorl.	Opstellen visie.	Opstellen projectvoorstellen.	2017
Egmond.	Impuls leefomgeving.	CPO onderzoek,	2017
	Impuls leefomgeving.	onderzoek herbestemming Slotkwartier,	2017
	Impuls leefomgeving.	locatiebesluit fusie voetbalclubs,	2017
	Impuls leefomgeving.	structuurvisie Egmond aan den Hoef.	2017
	Impuls leefomgeving	Delversduin	2017

Deel III: Bestemmingsplannen

Wat we willen bereiken

Wij werken aan het actualiseren van de bestemmingsplannen binnen onze gemeente. Dit wordt in 2017 en verdere jaren voortgezet. Daarnaast worden op basis van particulier initiatief (postzegel)bestemmingsplannen opgesteld. Met de komst van de Omgevingswet (inmiddels voorzien in 2019) wijzigen bestemmingsplannen in omgevingsplan.

Als uitwerking van de structuurvisie Mooi Bergen 2.0 wordt voor elk plandeel een apart bestemmingsplan opgesteld.

In 2016 start de procedure voor een nieuw bestemmingsplan voor het Oude Hof. Dit bestemmingsplan wordt in 2017 afgerond.

Wat gaan we daarvoor doen

- Bestemmingsplanprocedure Oude Hof.
- Nieuwe bestemmingsplannen opstellen, onder andere Bergen Noord, Herziening LG Zuid en Bergen Centrum overig.
- Postzegelplannen.
- Bestemmingsplan Mooi Bergen 2.0.

Waarom kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Actie 2017	Jaar gereed
Oude Hof.	Vastgesteld bestemmingsplan.	Opstellen bestemmingsplan.	2017
Mooi Bergen 2.0.	Vastgestelde bestemmingsplannen.	Opstellen bestemmingsplan.	2017
Postzegelplannen.	Vastgestelde plannen.	Opstellen postzegelplannen.	Doorlopend.

Deel IV: Groenstructuur en open groengebied

Wat we willen bereiken?

Een nieuw groenbeleidsplan gaat de basis vormen voor instandhouding van de groenstructuur en biedt actuele uitgangspunten voor het groenbeheer.

Het huidige gebruik van het Oude Hof in Bergen voldoet niet aan de uitgangspunten uit het verleden. In samenspraak met de gebruikers van het gebied en overige betrokken partijen wordt gewerkt aan een oplossing voor het parkeerprobleem. In 2017 gaat, onder voorbehoud vaststelling door de raad, het beheerplan en de voortzetting van het renovatieplan van start.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen Groenbeleidsplan.
- Renovatie- en beheerplan Oude Hof.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2017	Jaar gereed
Actueel groenbeleid.	Nieuw groenbeleid.	Groenbeleidsplan opstellen.	2017
Oude Hof.	Start uitvoering werkzaamheden.	uitvoeren renovatie en beheerplan.	2017 en verder.

Programmaonderdeel 3B: Duurzaamheid en milieu

Wind op zee

In het eerste kwartaal van 2016 heeft de Tweede Kamer een beslissing genomen over de Rijksstructuurvisie voor windmolens op zee. Daarin worden gebieden aangewezen waar de komende jaren nieuwe windmolenparken mogen worden gerealiseerd. Een deel van de aangewezen stroken ligt op slechts 18,5 kilometer uit de kust. Het gaat daarbij om grote turbines van circa 240 meter hoog. Deze windmolens zijn van Den Haag tot Den Helder zichtbaar. Bergen is vóór windenergie, maar niet zo dicht op de kust. Samen met andere kustgemeenten en de Provincies Noord- en Zuid-Holland maakt Bergen zich hard voor een alternatieve locatie verder uit de kust.

Zon op land

De opwekking van duurzame energie wordt door ons aangemoedigd. Wij willen vanuit een landschappelijke invalshoek de mogelijkheden onderzoeken voor zonnepaneel opstellingen buiten bestaand bebouwd gebied. Hierbij wordt rekening gehouden met het provinciale beleid voor zonakkers. Locaties die worden onderzocht zijn voormalige stortlocaties, overloopgebieden en parkeerterreinen.

Wijkgerichte aanpak

Wij zijn in 2016 gestart met een wijkgerichte aanpak om inwoners te inspireren en op weg te helpen bij het verduurzamen van hun woning en het besparen van energie. Wij werken hierbij samen met het Duurzaam Bouwloket. Naast het verduurzamen van de woningen wordt er tevens ingezet op levensloopbestendig wonen. Voor deze regionale aanpak is vanuit Regio Alkmaar door de Regionale uitvoeringsdienst (RUD NHN) subsidie aangevraagd. Deze is toegekend door de Provincie Noord-Holland.

Energieke regio's

In 2016 is er gestart met het project 'Energieke regio's'. Dit is een project waarin ondernemers worden geadviseerd en gestimuleerd om energiebesparende maatregelen toe te passen. Bedrijven worden doorgelicht met een energiescan waarbij advies wordt gegeven voor het verlagen van het energieverbruik van het bedrijfspand en de bedrijfsprocessen.

Wat we willen bereiken

Wij streven er naar om in 2030 een energieneutrale gemeente te zijn. Wij zetten daarom in op het reduceren van de energieconsumptie en groei van duurzame energieproductie. Onze ambities gaan verder dan energiebesparing en het stimuleren van duurzame energie. Daarnaast zijn onze inspanningen gericht op duurzame ruimtelijke ontwikkeling, maatschappelijk verantwoord ondernemen bij de eigen organisatie, bedrijven en duurzame mobiliteit.

Wat gaan we daarvoor doen

- Actualiseren Duurzaamheidsbeleid 2017-2020 "Natuurlijk Duurzaam Bergen!"
- Opstellen jaarlijkse Duurzaamheidsagenda.
- Uitvoering geven aan jaarlijks vastgestelde Duurzaamheidsagenda

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2017	Jaar gereed
Actualiseren Duurzaamheidsbeleid 2017-2020.	Vastgesteld duurzaamheidsbeleid 2017-2020.	Uitvoeren duurzaamheidsbeleid 2017-2020.	2017
Duurzaamheidsagenda 2017.	Uitvoeren agenda 2017.	Opstellen en uitvoeren agenda 2017.	2017

Programmaonderdeel 3C: Beheer en onderhoud Wat we willen bereiken

Wij willen zorgen voor een aantrekkelijke en functionele woon- en verblijfsomgeving.

We willen een hoger afvalscheidingpercentage realiseren.

Investerings openbare ruimte

Jaarlijks vinden grote investeringen plaats in de openbare ruimte.

Wegen worden gerenoveerd en riolering wordt vervangen.

Vervanging van riolering en wegrenovatie gaan vaak gelijk op om kostenefficiënt te werk te gaan. Meestal krijgt het groen in een wijk een opknapbeurt en worden de lichtmasten vervangen. De investeringen hiervoor zijn opgenomen in een meerjaren investeringsplan civiele werken dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Klimaatadaptatie

Naast reguliere vervanging hebben de rioolwerkzaamheden tot doel het afvalwatersysteem aan te passen aan toekomstige klimaatsomstandigheden en te laten voldoen aan duurzaamheidsprincipes, zoals afkoppeling van schoon regenwater. Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) geeft hier richting aan.

Boomfeestdag

In samenspraak met onze inwoners worden jaarlijks tijdens boomfeestdag tien bomen geplant in de openbare ruimte. De inwoners worden gevraagd hiervoor voorkeurlocaties aan te geven.

Overdracht stedelijk water

De procedure voor de overname van het beheer van het stedelijk water door het hoogheemraadschap, bestaat uit een inventarisatie van het hele watersysteem binnen de bebouwde kom. Na de inventarisatie wordt een overeenkomst opgesteld waarin de afspraken voor het onderhoud worden vastgelegd. Als onderdeel van de overeenkomst wordt een kaartbijlage gemaakt waarop de verdeling van de onderhoudstaken is weergegeven.

De inventarisatie dient mede om de aanwezigheid van kunstwerken (gemalen, stuwen en inlaten), de bereikbaarheid en eventueel bodemverontreiniging en baggerwerk vast te stellen. Hollands Noorderkwartier draagt 50% bij in de kosten van de inventarisatie.

Afvalbeleidsplan

Het afvalscheidingpercentage in onze gemeente groeit momenteel langzaam naar 60%. In vergelijking met andere kleine landelijke gemeenten is in huishoudens van de gemeente Bergen nog veel grondstof uit afval te halen dat geschikt is voor recycling. Zonder een extra inspanning halen wij de doelstelling van 75% in 2020 niet. De VANG-ambitie (van afval naar grondstof) vraagt van inwoners, gemeente en inzamelaar een intensieve samenwerking.

Wat gaan we daarvoor doen

- Civieltechnische werken. Uitvoering meerjaren-investeringsprogramma. In dit programma zijn de jaarlijkse investeringen in het gemeentelijk wegennet opgenomen.
- Inventarisatie overdracht stedelijk water. De eerste stap voor overdracht van het beheer van stedelijk water naar het hoogheemraadschap.
- Optimalisatie afvalscheidingmogelijkheden.

Waaraan kunnen we zien of we het bereiken

Prestatie doelstelling	Prestatie indicator	Begroting 2017	Jaar gereed
Aantrekkelijke en functionele openbare ruimte.	Voldoen aan kwaliteitsnormen uit Wegenbeleidsplan.	Realisatie uitvoeringsjaar 2017.	2017 en verder.
Optimalisatie afvalscheiding.	Hoger scheiding-percentage afval.	Herijken afvalbeleidsplan.	2017
Overdracht stedelijk water.	Inventarisatie gereed.	Inventarisatiefase.	2017
	Overdracht gereed.	Overdrachtsfase.	2018

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zoals meerjarige cijfers en vergelijking met overige BUCH gemeenten en Nederland zie bijlage 11.

PO	nr	Indicator	score	jaar
3a	28	Gemiddelde WOZ waarde / Duizend euro	347	2016
3a	29	Nieuw gebouwde woningen / Aantal per 1.000 woningen	1,6	2013
3a	30	Demografische druk / %	76,6	2016
3b	31	Omvang huishoudelijk restafval / Kg per inwoner	244	2014
3b	32	Hernieuwbare elektriciteit / %	1,3	2014

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf E Verbonden partijen

PO	Verbonden partij
3b	Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)
3b	Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI)
3b	Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)

Wat gaat dit programma kosten

1=1.000	korte omschrijving		2017	2018	2019	2020	I/S
nb	3a	.1 Groene Hart Schoorl	50 N	0	0	0	I
nb	3a	.2 Plankosten Slotkwartier	20 N	0	0	0	I
nb	3a	.3 Plankosten Oude Hof	20 N	0	0	0	I
aut	3a	.4 Handhaving permanente bewoning recreatiewoningen	50 V	50 V	50 V	50 V	S
aut	3a	.5 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	3 V	3 N	3 N	3 N	S
	3a	subtotaal	37 N	47 V	47 V	47 V	
nb	3b	.1 Afval stoppen doorbelasting strandreiniging	110 N	111 N	112 N	95 N	S
nb	3b	.2 Riool stoppen doorbelasting baggeren	229 N	171 N	230 N	172 N	S
nb	3b	.3 Riool gevolg renteverlaging	375 N	352 N	327 N	353 N	S
aut	3b	.4 Afval, wijziging doorbelasting Cocencus	32 V	30 V	31 V	31 V	S
aut	3b	.5 Riool, wijziging doorbelasting Cocencus	40 V	37 V	37 V	37 V	S
aut	3b	.6 Bijdrage GR RUD	12 N	12 N	12 N	12 N	S
aut	3b	.7 aframes toevoeging aan rioolheffing i.v.m. vervallen precario	400 V	400 V	400 V	400 V	S
aut	3b	.8 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	956 V	944 V	930 V	914 V	S
	3b	subtotaal	702 V	764 V	716 V	750 V	
aut	3c	.1 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	134 V	129 V	139 V	148 V	S
	3c	subtotaal	134 V	129 V	139 V	148 V	
		Totaal	799 V	940 V	903 V	946 V	

3a.1 Groene Hart Schoorl

Voor het Groene Hart is, in samenspraak met betrokken partijen, een inrichtingsvoorstel opgesteld. Bij een akkoord van de raad en vervolgens het doorlopen van de planologische procedure, vindt in 2017 de planvoorbereiding plaats € 50.000,- (N).

3a.2 Plankosten Slotkwartier

Herbestemming van de gemeentelijke panden binnen het slotkwartier in Egmond aan den Hoef maakt onderdeel uit van de revitalisering van dit gebied.. Voor 2017 wordt € 20.000,- (N) plankosten voorzien.

3a.3 Plankosten Oude Hof

In 2017 gaat, onder voorbehoud van vaststelling door de raad, het beheerplan en de voortzetting van het renovatie plan van start. Voor 2017 wordt € 20.000,- (N) plankosten voorzien.

3a.4 Handhaving permanente bewoning recreatiewoningen

Deze lasten waren bij de programmabegroting 2016 structureel in de begroting opgenomen. In navolging van de motie van de raad bij de kadernota 2017 worden deze kosten vanaf 2017 weer afgeraamd. Voortaan moet jaarlijks incidenteel budget worden aangevraagd.

3a.5 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel

Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

3b.1 Afval stoppen doorbelasting strandreiniging

In het kader van lastenverlichting wordt voorgesteld om de doorbelasting van strandreiniging af te schaffen (30% van de schoonmaakkosten strand wordt doorbelast).

3b.2 Riool stoppen doorbelasting baggeren

In het kader van lastenverlichting wordt voorgesteld om de doorbelasting van baggeren af te schaffen (50% van de baggerkosten wordt nu doorbelast).

3b.3 Riool gevolgen aanpassing notitie rente in verband met aanpassing BBV

De aanpassing van de BBV heeft ook gezorgd voor aanpassing van de notitie rente. Gevolg hiervan is dat wijzigingen zijn betreffende de regelgeving over de rente die kan worden toegerekend aan riool. Tot op heden wordt er 5% rente doorgerekend aan de rioolinvesteringen. De nieuwe notitie rente stelt nu regels voor het bepalen van de hoogte van de omslagrente en de toepassing hiervan in de doorbelasting onder ander aan riool. Er kan nog wel extracomptabel extra rente worden toegerekend als dat kan worden onderbouwd. De invoeringsdatum van de notitie rente is 1 jaar uitgesteld van 01 januari 2017 naar 01 januari 2018, omdat deze aanpassing grote financiële gevolgen kan hebben. In Bergen werd voor alle rioolinvesteringen t/m 2015 5% rente toegerekend aan de rioolinvesteringen en vanaf 2016 de omslagrente (voor 2016 3,5%). De omslagrente wordt nu conform de nieuwe regelgeving voor 2017 vastgesteld op 3%. Als we dit ook van toepassing zouden verklaren op de rioolinvesteringen van totaal circa € 50 mln. Tot en met 2015 heeft dit grote gevolgen voor het saldo. Vandaar dat de mogelijkheid blijft dat er extracomptabel extra rente mag worden toegerekend aan rioolinvesteringen voor de berekening van het tarief. Voor Bergen wordt nu voorgesteld om als doorbelasting 4% rente te hanteren voor de tariefsberekening. Voor onderbouwing van de 1% extra rentedoorbelasting zie paragraaf lokale heffing.

3b.4 Afval, wijziging doorbelasting Cocensus

Naar aanleiding van de opgave van de kostenverdeling Cocensus is de kostentoerekening van de gemeentelijke bijdrage over de verschillende taakvelden aangepast. Dit betreft de wijziging in doorbelasting aan afval. Verder een kleine wijziging in de rentedoorbelasting van € 3.000,-.

3b.5 Riool, wijziging doorbelasting Cocensus

Naar aanleiding van de opgave van de kostenverdeling Cocensus is de kostentoerekening van de gemeentelijke bijdrage over de verschillende taakvelden aangepast. Dit betreft de wijziging in doorbelasting aan riool.

3b.6 Bijdrage GR RUD

Verwerking bijdrage conform de vastgestelde begroting RUD.

3b.7 Vervallen precariobelasting op leidingen

Gezien het wetsvoorstel zoals het nu voor ligt moeten gaan we er vanuit dat we geen precariobelasting kunnen heffen op leidingen omdat we niet voldoen aan de voorwaarde dat we in 2015 precariobelasting moeten hebben geïnd. Dit betekent dat de extra storting in de voorziening riool komt te vervallen. Dit is een voordeel in programma 3, maar dit valt deels weg tegen het nadeel van € 2.055.000,- aan minder opbrengsten precario in programma 4. Dit nadeel voor de rioolvoorziening en daarmee het tarief wordt bijna geheel opgevangen door het voorstel tot de structureel lagere rente die wordt toegerekend aan de voorziening riool.

3b.8 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel

Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

3c.1 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel

Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

Programma 4

Een financieel gezonde gemeente

Programma 4. Een financieel gezonde gemeente

Portefeuillehouder(s): Hugo Snabilie, Peter van Huissteden

Missie: *De financiële basis willen we goed op orde hebben, met een meerjarig sluitende begroting. De lokale lasten voor inwoners en ondernemers houden we hierbij zo laag mogelijk.*

Uitwerking

Dit werken we uit in het onderdeel Een financieel gezonde gemeente

Programma onderdeel 4A: Een financieel gezonde gemeente

Lokale lasten

'Zorgvuldige afwegingen voorkomen lastenverzwaring'

Dit vraagt om zorgvuldige afwegingen op financieel gebied. Jaarlijks bekijken we of en op welke wijze we de stijging van de heffing Onroerende Zaakbelasting (OZB) en van de tarieven voor de Afvalstoffenheffing en het Rioolheffing zo laag mogelijk kunnen houden.

Precariobelasting op leidingen

Naar aanleiding van de brief van Minister Plasterk over het wetsvoorstel betreffende de afschaffing van precariobelasting is besloten om de verwachte inkomsten uit de precariobelasting vanaf 2017 van circa 2 mln. uit de begroting te halen. Dit aangezien wij op dit moment niet voldoen aan een van de voorwaarden zoals die staan opgenomen in het huidige voorliggende wetsvoorstel. Dit betreft de voorwaarde dat er in 2015 al inkomsten zijn geweest uit de precariobelasting op leidingen.

Aangezien van de circa € 2 mln. aan verwachte inkomsten 10 jaar lang € 400.000,- toegevoegd zou worden aan de voorziening riool en circa € 1.600.000,- aan de algemene reserve heeft dit ook gevolg voor de schuldquote en het riooltarief. In de rest van dit programma gaan we nader in op deze gevolgen.

Er is een lobby gestart om de wijziging in de overgangsvoorwaarden terug te draaien.

Als het wetsvoorstel voor de precarioheffing over 2017 zo wordt aangepast dat wij alsnog precario mogen heffen van 2017 t/m 2026 dan worden de totale inkomsten aan de algemene reserve toegevoegd in verband met de beheersing van de schuldquote.

Rioolheffing

Doordat de toevoeging van 10 jaar lang € 400.000,- vervalt, zou het riooltarief sneller moeten stijgen.

Echter, er is een wijziging in de BBV die nu een verplichte berekeningswijze van de hoogte van de omslagrente voorschrijft. Dit leidt tot een verlaging van de omslagrente en heeft als gevolg dat er minder kosten worden doorbelast aan riool. Volgens de nieuwe berekening komen wij op een omslagrente van 3%. Voor de rioolinvesteringen t/m 2015 wordt echter 5% doorberekend en vanaf 2016 de omslagrente.

Als de 3% ook zou gelden voor de door te belasten rente op de rioolinvesteringen zou dit grote financiële gevolgen hebben voor de gemeenten. Daarom is de verplichte invoering van deze wijziging een jaar uitgesteld naar 1 januari 2018 en mag voor de toerekening aan riool extracomptabel een hogere rente dan de omslagrente worden doorberekend. Ondanks het uitstel wordt aanbevolen de wijziging met ingang van 2017 door te voeren.

Wij hebben er gekozen om de wijziging op de omslagrente en de door te berekenen rente aan riool met ingang van 2017 door te voeren.

Dit betekent dat de omslagrente met ingang van 2017 wordt vastgesteld op 3%. Voor de extracomptabel door te berekenen rente aan de rioolinvesteringen t/m 2015 wordt een rentepercentage van 4% gebruikt op alle rioolinvesteringen. Voor de onderbouwing hiervan zie de paragraaf lokale heffingen.

Het verschil tussen de 4% die we nu gaan doorbelasten en de 5% die werd doorbelast, is in 2017 en verder circa € 386.000,-.

Deze € 386.000,- die nu minder aan rente wordt doorbelast aan riool is bijna gelijk aan de € 400.000,- die niet meer wordt gestort naar aanleiding van het vervallen van de precarioheffing vanaf 2017.

Rekening houdend met de huidige stand van de voorziening kan de tariefstijging in 2017 en verder beperkt worden gehouden tot de 0,5% per jaar.

Afvalstoffenheffing

Het tarief voor de afvalstoffenheffing wordt niet verhoogd ten opzichte van 2016.

Rekening houdend met de huidige stand van de voorziening, zou het tarief vanaf 2018 met circa 2% moeten stijgen om zo geleidelijk mogelijk toe te groeien naar het kostendekkend tarief.

OZB 2017

Voor 2017 is het uitgangspunt om de opbrengsten OZB (uitgezonderd areaaluitbreiding) niet te laten stijgen.

Afschaffen hondenbelasting

In het kader van de lastenverlichting voor onze inwoners wordt de hondenbelasting afgeschaft met ingang van 2017.

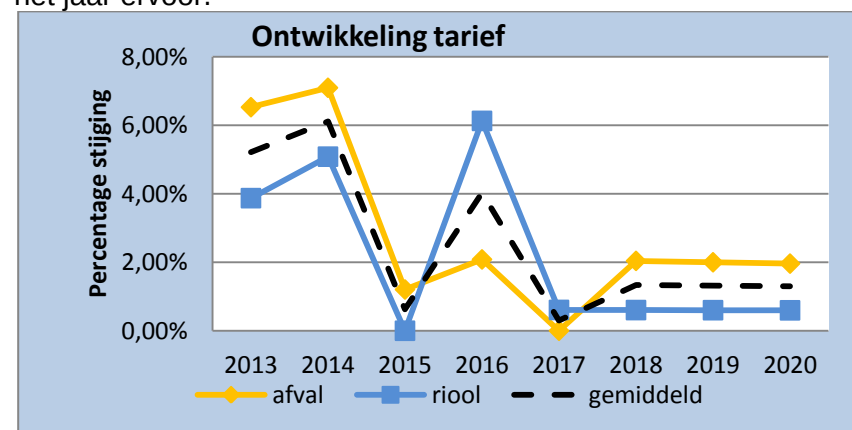
Wat we willen bereiken

- A Een sluitende meerjarenbegroting.
- B Zo laag mogelijke lokale lasten.
- C Zo laag mogelijke netto schuldquote.

Wat gaan we daarvoor doen

A Jaarlijkse heroverweging van niet wettelijke taken, uitgaven en inkomsten.

B Blijvende aandacht voor het zoveel mogelijk faseren van investeringen en inzet vanuit de voorziening.
Onderstaand een overzicht van de te verwachte jaarlijks indexatieontwikkeling afval en riool in % stijging ten opzichte van het jaar ervoor.

C Beheersing netto schuldquote.

Mocht de lobby voor aanpassing van de precariobelasting er voor zorgen dat we toch mogen heffen over 2017 t/m 2026 dan worden de inkomsten volledig aan de algemene reserve toegevoegd ter vermindering van de schuldquote en als dekking voor mogelijke incidentele grote uitgaven. Als de uitnamen lager zijn dan de stortingen dan heeft dit een positief effect op de schuldquote.

Verder blijven we terughoudend met onttrekkingen uit de algemene reserve en houden we de incidentele uitgaven en structurele investeringsbudgetten zo laag mogelijk.

Overige aandachtspunten:

Taakstellingen:

Na vaststelling van de begroting staan er geen in te vullen taakstellingen meer opgenomen in de begroting.

Verplichte indicatoren per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zoals meerjarige cijfers en vergelijking met overige BUCH gemeenten en Nederland zie bijlage 11.

PO	nr	indicator	score	jaar
4a	33	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden / In Euro's	979	2016
4a	34	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden / In Euro's	1065	2016
4a	35	Formatie / Fte per 1.000 inwoners	7,6	2017
4a	36	Bezetting / Fte per 1.000 inwoners	7,6	2017
4a	37	Apparaatskosten / Kosten per inwoner	640,5	2017
4a	38	Externe inhuur / Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	4,3	2017
4a	39	Overhead / % van totale lasten	14,9	2017

Verbonden partijen per programmaonderdeel

Voor verdere informatie zie paragraaf E Verbonden partijen

PO	Verbonden partij
4a	Cocensus
4a	Werkorganisatie BUCH (BUCH)
4a	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4a	N.V. Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)

Wat gaat dit programma kosten

1=1.000	korte omschrijving			2017	2018	2019	2020	I/S
nb	4a	.1	Geen stijging parkeergelden 2017 t.o.v. 2016	14 N	10 N	8 N	7 N	S
nb	4a	.2	Niet verhogen opbrengst OZB in 2017	165 N	169 N	172 N	176 N	S
nb	4a	.3	Afschaffing hondenbelasting	175 N	179 N	182 N	182 N	S
nb	4a	.4	Aframen post onvoorzien	30 V	30 V	30 V	30 V	S
nb	4a	.5	Aframen stelpost algemene uitkering	0	200 V	200 V	200 V	S
aut	4a	.6	Aframen stelpost indexatie	125 V	125 V	125 V	125 V	S
aut	4a	.7	Aframen stelpost taakstelling 150K per jaar 2017 en 2018 uit begroting 2015.	150 N	300 N	300 N	300 N	S
aut	4a	.8	Bijdrage GR RHCA	11 N	11 N	11 N	11 N	S
aut	4a	.9	Bijdrage GR Cocensus	0	11 V	11 V	11 V	S
aut	4a	.10	Aanpassing inkomsten parkeernaheffingen	76 V	76 V	76 V	76 V	S
aut	4a	.11	Herberekening renteomslag en toevoeging algemene reserve	22 V	33 V	7 V	52 N	S
aut	4a	.12	Vervallen precario op leidingen aframen inkomsten en uitgaven	2.055 N	2.055 N	2.055 N	2.055 N	S
aut	4a	.13	Vervallen precario op leidingen aframen inkomsten en uitgaven	10 V	10 V	10 V	10 V	S
aut	4a	.14	Vervallen precario op leidingen aframen toevoeging algemene reserve	1.645 V	1.645 V	1.645 V	1.645 V	S
aut	4a	.15	Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel	1.185 N	1.192 N	1.195 N	1.183 N	S
Totaal				1.846 N	1.786 N	1.818 N	1.869 N	

4a.1 Geen stijging parkeergelden 2017 t.o.v. 2016
Het voorstel is om het tarief 2017 gelijk te houden aan het tarief 2016 nadeel circa € 87.000,- per jaar vanaf 2017.
Verder is in verband met herberekening van de parkeeruren over de afgelopen drie jaar geconstateerd dat er meer parkeeruren zijn dan waar mee werd gerekend. Hierdoor wordt het nadeel van circa

€ 87.000,- vanaf 2017 verminderd met circa € 73.000,- aan extra inkomsten door de stijging van de parkeeruren.

4a.2 Niet verhogen opbrengst OZB in 2017
Ingevolge het coalitieakkoord wordt jaarlijks bezien of een stijging van de opbrengsten kan worden voorkomen. Voorgesteld wordt de

opbrengst 2017 niet te verhogen ten opzichte van 2016. Voor de opvolgende jaren wordt zoals gebruikelijk een stijging van 2% toegepast.

4a.3 Afschaffing hondenbelasting vanaf 2017

Voorgesteld wordt de hondenbelasting af te schaffen met ingang van 2017.

Dit levert vanaf 2017 een oplopend nadeel op van € 180.900,- (N). Daar tegenover staan minder uitgaven controle € 6000,- (V).

4a.4 Aframen post onvoorzien

Naar aanleiding van de uniformering van de verordening 212 is besloten om de post onvoorzien binnen de vier BUCH gemeenten gelijk te trekken op een bedrag van € 10.000,-. Deze post is een wettelijke verplichting echter de hoogte hiervan is niet wettelijk vastgelegd. Deze post stond eerder op circa € 40.000,-.

4a.5 Aframen stelpost algemene uitkering

Bij de septembercirculaire 2015 is eerder aangegeven dat er geen onderbouwing was voor de toenmalige substantiële verhoging in 2018 en 2019. Geadviseerd werd een stelpost op te nemen. Wij zijn nu van mening dat deze stelpost nu kan vervallen.

4a.6 Aframen stelpost indexatie

Van de stelpost prijsindexatie 2017 wordt € 125.000,- structureel afgeraamd

4a.7 Aframen stelpost taakstelling 150K per jaar 2017 en 2018 uit begroting 2015.

Bij de vaststelling van het bedrijfsplan werkorganisatie BUCH is besloten dat deze door de gemeente eerder opgenomen stelpost nu ingelost zou worden door het besparingspotentieel werkorganisatie BUCH. De provincie heeft in haar kaderbrief financiële toezicht 2017 aangegeven dat alle opgenomen stelposten goed onderbouwd dienen te zijn. Echter op het moment van opstellen van de begroting

2017 is er nog geen begroting bekend van de werkorganisatie BUCH. Daarmee is er ook geen onderbouwing voor het daadwerkelijk behalen van de in het bedrijfsplan opgenomen besparingspotentieel. Uiteraard blijft de (politieke) opdracht om de afgesproken efficiencyvoordelen binnen de BUCH zoveel mogelijk te realiseren. Castricum en Uitgeest hebben de door hun eerder opgenomen stelposten in verband met verwacht inverdien effect BUCH om dezelfde reden al bij de kadernota 2017 laten vervallen.

4a.8 Bijdrage GR RHCA

Verwerken bijdrage conform de vastgestelde begroting RHCA.

4a.9 Bijdrage GR Cocensus

Verwerken bijdrage conform de vastgestelde begroting Cocensus.

4a.10 Aanpassing inkomsten parkeernaheffingen

De gemiddelde inkomsten over de afgelopen drie jaar waren circa € 281.000,-. Uitgaande van de contracten wordt rekening gehouden met € 276.000,- aan jaarlijkse inkomsten. Op dit moment staat begroot € 200.000,- aan inkomsten. Vandaar dat wordt voorgesteld de inkomsten bij te ramen met € 76.000,- naar € 276.000,-.

4a.11 Herberekening renteomslag en toevoeging algemene reserve

Dit betreft de gevolgen voor de te betalen rente in verband met de herijking van de financieringsbehoefte in verband met de mutaties op de exploitatie, de investeringen en leningen. Verder vindt er een saldoneutrale verschuiving plaats van rentetoevoeging naar structurele toevoeging in verband met actualisatie van de stand van de algemene reserve per 1 januari-2017.

4a.12 Vervallen precario op leidingen aframen inkomsten en uitgaven

In het wetsvoorstel dat naar de 2e kamer staat nu de eis dat er in 2015 al inkomsten zijn geweest vanuit de precario op leidingen. Aangezien wij daar niet aan voldoen gaan we er vooralsnog vanuit

dat deze inkomsten van € 2.055.000,- vanaf 2017 komen te vervallen. Daarbij komen dan ook de kosten van € 10.000,- te vervallen. Over 2016 wordt nog wel geheven.

4a.13 Vervallen precario op leidingen aframes inkomsten minder proces en gerechtskosten € 10.000,-.

4a.14 Vervallen precario op leidingen aframes toevoeging algemene reserve

De begrote toevoeging aan de algemene reserve van € 1.645.000,- van 2017 t/m 2026 in verband met verlaging van de schuldquote komt hiermee te vervallen.

4a.15 Kapitaallasten wijziging voor dit programmaonderdeel

Betreft de gevolgen voor de kapitaallasten van de mutaties in het investeringsschema voor dit programmaonderdeel en de wijziging van de omslagrente van 3,5% naar 3% in verband met aanpassing regelgeving BBV.

Paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Aanleiding en achtergrond

Wij hebben de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend.

Daarnaast zijn in deze paragraaf de vijf verplichte BBV (Besluit Verantwoording Begroting) financiële kengetallen opgenomen. Doelstelling is dat de kengetallen en de beoordeling gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht geven aan de raad over de financiële positie van de gemeente.

2. Risicoprofiel

Om de risico's van onze gemeente in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de afdelingen circa 70 risico's in beeld gebracht met een mogelijk financieel gevolg, waarbij wij voor deze programmabegroting geselecteerd hebben op het jaar 2017 en verder. In het volgende overzicht worden de 10 risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1: Top 10 financiële risico's				
Nr	Risico's	Kans	Max. finan. gevolg €	Invloed
R149	Toename in het aantal (aanvragen) uitkeringsgerechtigden	50%	380.000	8.72%
R313	(Milieu)vergunningen aanvraag voor de brengdepots wordt afgekeurd of gestelde eisen worden zwaarder.	30%	500.000	7.01%

Tabel 1: Top 10 financiële risico's				
Nr	Risico's	Kans	Max. finan. gevolg €	Invloed
R329	Stijging van de lange- en kortlopende rente	30%	355.000	4.94%
R309	Aanspreken van de gemeente op garantiestelling hypotheek verstrekten aan particulieren die een beroep deden op de gemeentegarantie.	1%	10.000.000	4.39%
R330	De gemeente wordt aangesproken op haar garantstelling voor de HVC	1%	9.719.000	4.36%
R321	Een zittende bestuurder (burgemeester/wethouder) beëindigt de functie (vrijwillig of onvrijwillig, gepland of ongepland).	25%	378.000	4.33%
R72	Mislopen van parkeerinkomsten (parkeergelden en/of boetes)	50%	180.000	4.16%
R323	De door ons verstrekte gelden in het kader van de revolverende fondsen voor duurzaamheid, startersleningen en monumenten worden mogelijk niet terugbetaald (ca € 0,8 mln)	10%	800.000	3.81%
R326	De aan stichtingen met een professioneel bestuur verstrekte leningen moeten worden afgewaardeerd	1%	7.100.000	3.02%
R289	Doordat huurders voortijdig opzeggen en niet aansluitend een vervangende huurder wordt gevonden of huurders niet tijdig de nota voldoen, bestaat het risico op inkomstenderving.	60%	100.000	2.76%

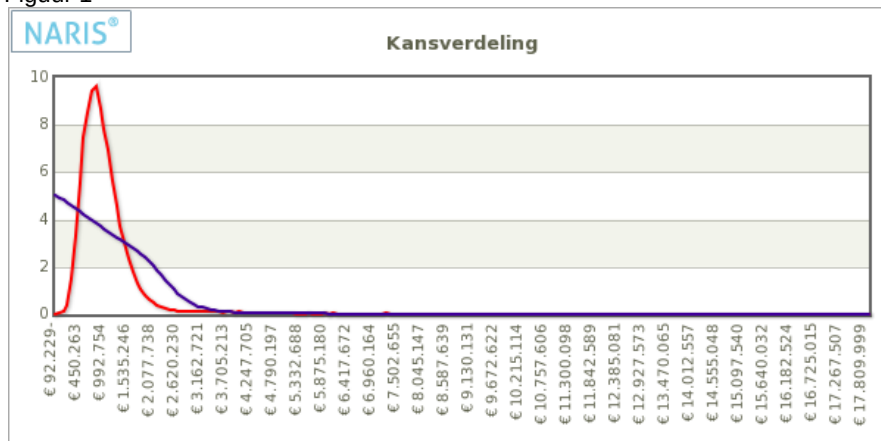
Totaal grote risico's: € 29.512.000
Overige risico's: € 19.747.000
Totaal alle risico's: € 49.259.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie (ook wel Monte Carlo simulatie genoemd) uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 49.259.000,- zie hierboven) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Figuur 1 toont de resultaten van de risicosimulatie. De horizontale as bevat schattingen van de totale schadelast van alle risico's, de verticale as geeft weer hoe groot de kans is dat de op de horizontale as vermelde bedragen voorkomen (het gaat hier om percentages).

De rode lijn in de grafiek geeft de daadwerkelijke uitkomsten aan van de Monte Carlo simulatie. De blauwe lijn is de trendlijn die de extreme pieken uit de rode lijn haalt.

Figuur 1

Uit onderstaande tabel is af te lezen dat het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 1.598.753,- (benodigde weerstandscapaciteit).

Wij hebben de risico's ook beoordeeld op de middellange termijn. Op basis van de huidige ingevulde risico's volstaat ook dan een weerstandscapaciteit van rond de € 1,6 miljoen.

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit

Zekerheidsperc.	Bedrag in €
5%	349.717
10%	435.502
15%	500.106
20%	558.387
25%	611.566
30%	661.472
35%	709.479
40%	756.715
45%	803.694
50%	854.917
55%	907.557
60%	965.397
65%	1.026.926
70%	1.093.795
75%	1.173.996
80%	1.273.598
85%	1.403.714
90%	1.598.753
95%	2.119.565

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- I. Reserves
- II. Onbenutte belastingcapaciteit
- III. Post onvoorzien

Ad. I Reserves

De reserves zijn in twee typen onder te verdelen: de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

Van de reserves vormt de algemene reserve het deel dat kan worden aangewend ter financiering van opgetreden risico's.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door uw raad een bepaalde bestemming is gegeven. Uw raad zou kunnen besluiten om deze bestemming te wijzigen en deze reserves ook in te zetten ter dekking van opgetreden risico's. Daarnaast nemen we de risicoreserve grote projecten niet mee omdat die volgt uit een aparte risicosimulatie. Dit geeft een meer reëel beeld.

Ad. II Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de mate waarin de belastingen maximaal verhoogd kunnen worden. Dit betreft dan met name het OZB-tarief. Landelijk is afgesproken dat de macro-opbrengst van de OZB (dus de opbrengst in alle gemeenten samen) niet meer mag stijgen dan de zogenaamde macronorm. Voor de OZB wordt geen opbrengstenstijging geraamd. De macronorm OZB is geëvalueerd en wordt waarschijnlijk vervangen door een nieuwe norm. Er is momenteel nog geen zicht op een ingangsdatum en daarom gaan we uit van de OZB macronorm van 1,57% (2016). Voorgesteld is om het OZB tarief in 2017 niet te laten stijgen. Dit betekent een

onbenutte belastingcapaciteit van € 129.000,-. Als zich tegenvallers voordoen, kan de onbenutte belastingcapaciteit niet zonder slag of stoot worden ingezet, maar dit is wel één van de mogelijkheden.

In deze programmabegroting is voorgesteld om de doorbelasting van strandreiniging (30%) in de afvalstoffenheffing (€ 110.000,-) te laten vervallen. Daarnaast is voorgesteld om de doorbelasting van baggeren (50%) in de rioolheffing af te schaffen. De laatste betreft een 2-jaarlijkse cyclus en komt op een gemiddeld jaarbedrag van € 200.000,-. Hiermee daalt voor beide heffingen het kostendekkend tarief onder de 100%. Beide mutaties samen leveren een onbenutte belastingcapaciteit op van € 310.000,-.

Uiteraard zijn er andere belastingen, zoals de toeristenbelasting en de parkeerbelasting, die door verhoging van de tarieven tot een meeropbrengst en verbetering van de weerstandscapaciteit kunnen leiden. Hiervoor bestaat geen wettelijk maximum, waardoor wij geen indicatie kunnen geven van de maximale omvang van deze ruimte.

Ad. III Post onvoorzien

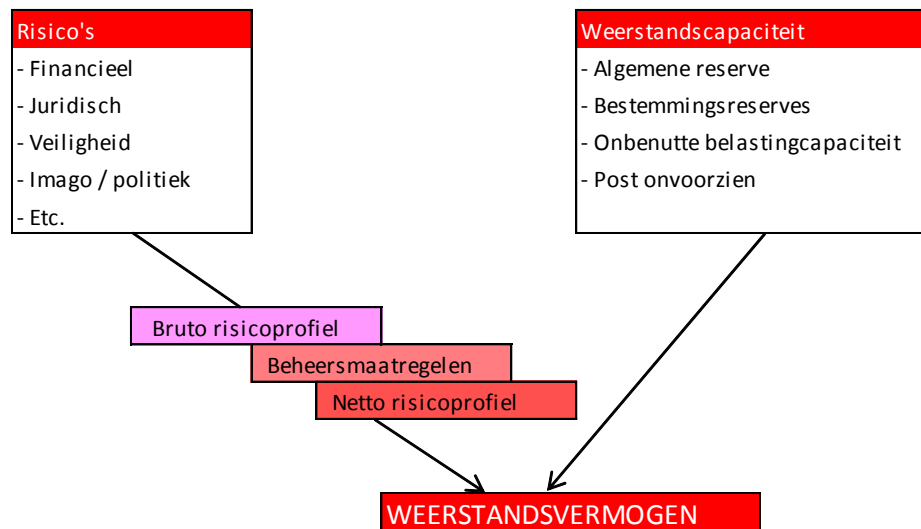
Voorgesteld in deze programmabegroting is om deze post te verlagen naar € 10.000,-. Deze post kan via een raadsbegrotingswijziging incidenteel worden ingezet als dekking. Het totaal per 1 januari 2017 van de hiervoor genoemde, in te zetten opties ter afdekking van incidentele risico's blijkt uit de volgende tabel:

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit	
Weerstand	Startcapaciteit in €
Algemene reserve	19.297.956
Bestemmingsreserves excl. risicoreserve grote projecten	2.012.829
Onbenutte belastingcapaciteit	439.000
Post onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	21.759.785

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstands- = $\frac{\text{Beschikbare weerstandscap.}}{\text{Benodigde weerstandscap.}}$ = $\frac{€ 21,8 \text{ mln.}}{€ 1,6 \text{ mln.}}$ = 13,6

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Het ratio valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. Deze goede kwalificatie moet in samenhang worden beoordeeld met de nieuw opgenomen kengetallen. Deze worden hierna behandeld.

5. Kengetallen

Doelstelling van de nieuwe kengetallen en bijbehorende beoordeling is om op eenvoudige wijze inzicht geven over de financiële positie van de gemeente. De provincie als financieel toezichthouder heeft zogenaamde signaleringswaarden gedefinieerd. Deze signaleringswaarden moeten worden gezien als een hulpmiddel om het risico per kengetal in te schatten en is hiermee geen norm. De provincie onderscheidt drie categorieën: A: minst risicovol, B: gemiddeld risico en C: meest risicovol. In de onderstaande tabel worden de kengetallen met signaleringswaarden getoond:

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	100 - 130%	> 130%
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	100 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Hieronder worden de uitkomsten van de verschillende kengetallen gepresenteerd en is de bijbehorende signaleringswaarde weergegeven.

1a. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Tabel 5: Netto schuldquote	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Netto schuld	80.466	79.161	82.569	80.408	80.687	77.584
B Totale baten (excl. mutaties reserves)	74.249	74.825	68.995	71.476	69.285	70.092
C Netto schuldquote (A/B) x 100%	108%	106%	120%	112%	116%	111%
Signaleringswaarde	B	B	B	B	B	B

De netto schuldquote stijgt naar 120% ten opzichte van 2015/2016 met name door lagere baten en een lichte stijging van de schuld. De baten van zowel 2015 (o.a. Nuon gelden) als 2016 (o.a. precariobelasting) zijn positief beïnvloed door grote incidentele baten. De VNG normen kwalificeren een netto schuldquote tussen de 100% en 130% als oranje (signaleringswaarde B). Er blijft dan weinig leencapaciteit over om de gevolgen van financiële tegenvallers door bijvoorbeeld een economische recessie op te vangen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met doorgeleende gelden (zie 1b).

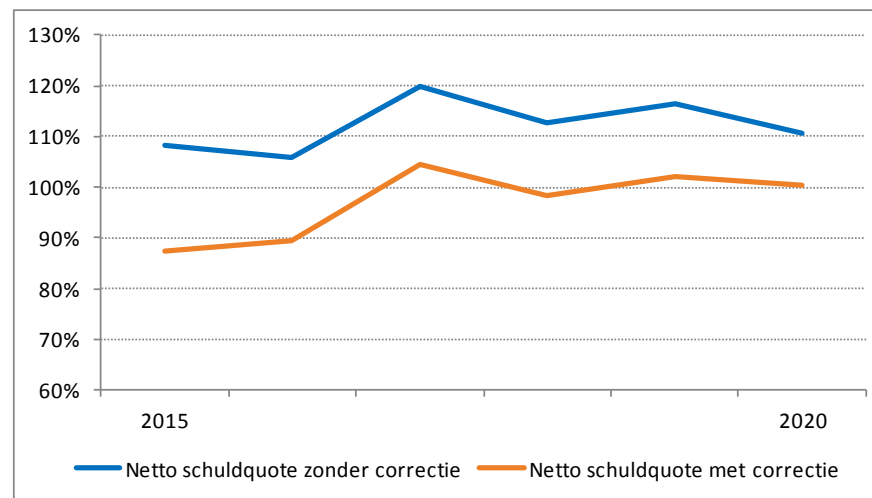
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De gemeente Bergen heeft gelden uitgeleend aan met name de woningcorporatie en ambtenaren. Voor beide geldt dat geen nieuwe leningen meer worden verstrekt. Na correctie van de verstrekte leningen ontstaat het volgende beeld:

Tabel 6: Netto schuldquote gecorrig. voor verstrekte leningen	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Netto schuld	64.771	66.886	72.166	70.244	70.785	70.220
B Totale baten (excl. mutaties reserves)	74.249	74.825	68.995	71.476	69.285	70.092
C Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A/B) x 100%	87%	89%	105%	98%	102%	100%
Signaleringswaarde	A	A	B	A	B	B

- Door (extra) aflossingen op de verstrekte leningen neemt deze portefeuille af en wordt het dempend effect steeds minder.
- De schuldquote na correcties stijgt ten opzichte van 2015/2016 naar 105% in 2017.

Meerjarig (2010 -2020) wordt de ontwikkeling van de netto schuldquote zonder en met correcties van de verstrekte leningen in de onderstaande grafiek getoond:

- De netto schuldquote stijgt in de periode 2013 – 2017 door relatief hoge investeringen. Na 2017 nemen de investeringsvolumes af en daalt de netto schuldquote.

2. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen:

Tabel 7: Solvabiliteitsratio		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Eigen vermogen	21.233	23.560	24.513	25.223	25.972	26.768
B	Balans totaal	126.751	126.498	130.700	128.867	129.735	127.007
C	Solvabiliteit (A/B) x 100%	17%	19%	19%	20%	20%	21%
Signaleringswaarde		C	C	C	C	B	B

Volgens de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) normen Houdbare gemeentefinanciën betekent een schuld ratio van meer dan 80% en dus een solvabiliteitsratio lager dan 20% de kwalificatie rood (signaleringswaarde C), wat inhoudt dat de gemeente zijn bezittingen zeer zwaar belast heeft met schulden. Bij deze kwalificatie is de volgende kanttekening te maken:

De solvabiliteit is verslechterd door een grote onttrekking uit de reserve in 2015 voor de ARH school en de extra afschrijving maatschappelijk nut. Voor de ARH school wordt de vrijgevalle lasten weer toegevoegd aan de reserve. De extra afschrijving maatschappelijk nut in 2015 zorgt voor een optische verslechtering van circa 5%, maar heeft geen invloed op de netto schuldquote.

De rentetoevoegingen aan het eigen vermogen en de overige structurele stortingen zorgen ervoor dat de solvabiliteit in 2020 uitkomt op 21%.

3. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar bij de herijking of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. In dit kengetal wordt

de waarde van de bouwgrond gerelateerd aan de totale baten. Zie onderstaande tabel:

Tabel 8: Grondexploitatie		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	2.711	3.050	4.450	1.778	2.360	3.132
B	Bouwgronden in exploitatie	0	0	0	0	0	0
C	Totale baten (excl. mutaties reserves)	74.249	74.825	68.995	71.476	69.285	70.092
D	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	3,7%	4,1%	6,4%	2,5%	3,4%	4,5%
Signaleringswaarde		A	A	A	A	A	A

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt, heeft de gemeente Bergen met een percentage van 6,4% in 2017 een relatief kleine positie en is het risico hiervan gering. Ook in de jaren erna blijft de omvang van de grondexploitatie klein.

4. Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen. Dit levert het volgende beeld op:

Tabel 9: Structurele exploitatieruimte		2015	2016	2017	2018	2019	2020
A	Totale structurele lasten	65.554	68.765	67.811	69.959	67.994	68.653
B	Totale structurele baten	69.111	70.377	68.975	71.456	69.265	70.072
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	652	785	799	842	891
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	130	85	88	90	93	95
E	Totale baten (excl. mutaties reserves)	74.249	74.825	68.995	71.476	69.285	70.092
F	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%	5,0%	1,4%	0,7%	1,1%	0,8%	0,9%
Signaleringswaarde		A	A	A	A	A	A

In 2017 zijn de structurele baten € 1,2 mln. hoger dan de structurele lasten. Dit is als volgt opgebouwd:

- Een positief saldo van baten en lasten van € 0,9 mln. exclusief de mutaties reserves;
- De incidentele lasten (exclusief mutaties reserves) zijn € 0,3 mln. hoger dan de incidentele baten. Zie het overzicht Incidentele baten en lasten voor de details.

Daarnaast wordt per saldo € 0,7 mln. gestort in de algemene reserve. Dit resulteert in een structurele exploitatieruimte van 0,7% in 2017 en loopt licht op tot 0,9% in 2020. De structurele stortingen in de algemene reserve heeft een negatief effect op dit kengetal, maar verlaagt wel de netto schuldquote.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2015 bedragen € 716,- en in 2016 € 723,-. Voor 2017 t/m 2020 is de aanname gedaan dat de landelijke woonlasten stijgen met 1,5% per jaar. Dit is ongeveer de gemiddelde jaarlijkse stijging van de landelijke woonlasten sinds 2010. Voor de gemeente Bergen wordt dit kengetal weergegeven in de volgende tabel:

Tabel 10: Belastingcapaciteit		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Woonlasten meerpersoonshuishouden							
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	344	344	344	351	358	365
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	310	329	331	333	335	337
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	336	343	343	350	357	364
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0	0
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	990	1.016	1.018	1.034	1.050	1.066
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	716	723	734	745	756	767
G	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	138%	141%	139%	139%	139%	139%
Signaleringswaarde		C	C	C	C	C	C

De woonlasten van de gemeente Bergen stijgen in 2017 zeer gering (0,2% ten opzichte van 2016). Desondanks blijven de woonlasten aanzienlijk hoger dan het landelijk gemiddelde.

*) Kanttekening is dat de totale woonlasten in de tabel lager zijn dan de gepubliceerde Coelo cijfers. De reden hiervoor is dat het Coelo de gemiddelde WOZ-waarde hanteert volgens het CBS. Dit gemiddelde is hoger dan het door ons gehanteerde gemiddelde, omdat het CBS uitgaat van objecten met een zuivere woonfunctie. In het door ons gehanteerde gemiddelde wordt uitgegaan van alle objecten waarvoor OZB eigenaar woning wordt geheven. Dit aantal ligt hierdoor hoger dan gehanteerd door het CBS.

6. Ontwikkelingen

Oordeel Provincie

In december 2015 zijn we door de provincie geïnformeerd dat er geen aanleiding is om het toezicht voor onze gemeente aan te scherpen. Dit houdt in dat het zogenaamde repressieve toezicht van kracht zal blijven. Dat betekent dat vanuit de risicogerichte insteek het komende jaar wordt volstaan met een beperkte analyse van de financiële positie.

Grote projecten

Voor de risico's rondom de grote projecten is een aparte risicoreserve opgenomen op basis van een hercalculatie begin 2016 voor een bedrag van € 793.713,-. Dit bedrag is ook gebaseerd op een risicosimulatie welke jaarlijks opnieuw plaats vindt.

7. Conclusie

We hebben berekend dat bij een weerstandscapaciteit van ca € 1,6 mln. het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt. Ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 21,8 mln. levert dat een uitstekende ratio op. Hieruit kan niet worden geconcludeerd dat het eigen vermogen van de gemeente aan de hoge kant is. Het eigen vermogen van de gemeente Bergen bestaat immers niet uit geld op een bankrekening, maar zit vast in de bezittingen als wegen, riolering en gebouwen.

Voor een compleet beeld van de financiële positie moet ook naar de nieuwe kengetallen worden gekeken. Hierbij geven de netto schuldquote (voor correctie doorleningen) en het solvabiliteitsratio aan dat de schuld van de gemeente relatief hoog is. Gecorrigeerd voor de verstrekte leningen is de netto schuldquote een stuk lager, maar deze stijgt wel. Het aandeel en risico op de grondexploitatie is in verhouding tot de totale inkomsten gering. Tot slot zijn de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde hoog.

Paragraaf B. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte. In deze openbare ruimte wordt onder andere gewerkt, gewoond en gerecreëerd. Voor deze activiteiten wordt gebruik gemaakt van kapitaalgoederen die bestaan uit de volgende onderdelen:

- Infrastructuur (wegen, water, riolering);
- Voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten);
- Gebouwen (gemeentelijke vastgoedportefeuille).

Om deze kapitaalgoederen zo lang en duurzaam mogelijk in stand te houden, is het een taak van de gemeente om deze te onderhouden waarbij de beperking vooral zit in de beschikbaarheid van menskracht en financiële middelen.

De feitelijke totale omvang van de materiële activa, vastgesteld in de Jaarrekening 2015, bedraagt per 31 december 2015 ruim € 92 miljoen. De onderverdeling is als volgt:

Omschrijving	bedragen (x €1.000)
Gronden en terreinen	888
Woonruimten	2
Bedrijfsgebouwen	21.164
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	65.515
Vervoermiddelen	683
Machines en installaties	1.130
Overige materiële vaste activa	3.044
Totaal	92.426

In 2017 worden de totale uitgaven voor het beheer van de openbare ruimte geraamd op € 3.612.000 (exclusief investeringen). De totale omvang van de investeringen bedraagt in 2017 € 6.485.000. De volgende tabel laat zien hoe deze bedragen zijn opgebouwd.

Omschrijving	Exploitatie 2017 (x €1.000)	Investeringen 2017 (x €1.000)
Onderhoud wegen	1.226	3.015
Onderhoud openbare verlichting	79	90
Baggeren en onderhoud beschoeiingen	289	0
Beheren bomen en plantsoenen/bosbeheer	459	-
Onderhoud riolering	536	2.625
Speelplaatsen	20	52
Gebouwen	545	0
Sportaccommodaties	393	572
Onderhoud begraafplaats	35	0
Reddingsbrigades	30	131
Totaal	3.612	6.485

2. Onze beleids- en beheerplannen

Onderhoud en instandhouding van de gemeentelijke kapitaalgoederen vindt plaats aan de hand van de beheerplannen en beheerprogramma's die daarvoor zijn opgesteld. In 2016 is een nieuw beleidsplan m.b.t. begraafplaatsen opgesteld. In 2016/17 wordt nieuw groenbeleid opgesteld.

Beheerplan	Aanwezig	d.d.
Wegen	Ja	2016
Baggerplan	Ja	2014
Riool (GRP)	Ja	2016
Openbare Verlichting	nee	nieuw beleidsplan in 2016
Speelplaatsen	Ja	2013-2022
Groen	Ja	beheerprogramma
Begraafplaatsen	nee	nieuw beleidsplan in 2016
Sportaccommodaties	nee	onderhoud volgens bestek
Gebouwen en woningen	Ja	2016
Reddingsbrigades	Ja	2013

Wegen

Doel

De kwaliteit van de wegen wordt getoetst aan de eisen die zijn geformuleerd in het Wegenbeleidsplan. Op basis daarvan wordt jaarlijks uitgewerkt welke maatregelen noodzakelijk zijn om aan de eisen te kunnen voldoen. Het meerjarig doel is het achterstallig onderhoud van diverse wegen weg te werken en in de toekomst te

komen tot een evenwichtig beheer van het onderhoud. Dit alles om het gewenste onderhoudsniveau R(basis) te behouden.

Actueel beleid

Het nieuwe Beleidsplan Wegen 2016 t/m 2020 vormt een actuele basis voor het wegonderhoud. Om het jaar worden de wegen opnieuw geïnspecteerd. De resultaten hiervan worden verwerkt in het wegbeheersysteem.

Herziening

De laatste wegininspectie vond begin zomer 2015 plaats. Het resultaat van de inspectie laat zien dat nog 10 % van het areaal onvoldoende van kwaliteit is. Volgens de landelijke CROW norm is het acceptabel als het % onvoldoende tussen 4 - 9 % is. De resultaten van de inspectie van 2015 waren de basis voor het Beleidsplan Wegen 2016 t/m 2020.

Financiën

In de begroting 2017 is een bedrag van € 1.226.000,- opgenomen voor het dagelijks onderhoud inclusief klein onderhoud kunstwerken (exploitatie) en een totaalbedrag aan investeringen van € 3.015.000,- ten behoeve van rehabilitatie.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting:

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
1.226.000	1.226.000	1.226.000	1.226.000

Stand van zaken planuitvoering

In de jaarrekening wordt inzage gegeven in de gerealiseerde planning.

Programma begrotingsjaar

Zie investeringsplan 2017-2020 programma 5.

Waterwegen (baggerplan)

Doel

Zowel binnen stedelijk gebied, als in het buitengebied van de gemeente, is een open waterstelsel aanwezig voor een adequate afvoer van overtollig regenwater. Dit stelsel is in eigendom en beheer van de gemeente, particulieren of het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Om de goede staat van dit stelsel te kunnen waarborgen worden jaarlijks onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Het watersysteem wordt periodiek op de juiste diepte en afmetingen gecontroleerd. De uitgangspunten voor het onderhoud zijn vastgelegd in de Keur van het hoogheemraadschap.

Baggerplan

Voor het onderhoud van de juiste profielen en afmetingen van waterlopen binnen het stedelijk gebied heeft de gemeente een baggerplan. In dit plan is een meerjaren uitvoeringsprogramma opgenomen, waarin het onderhoud van alle gemeentelijke waterlopen zijn opgenomen.

Inmiddels heeft het hoogheemraadschap aangegeven dat zij op termijn (verwachting per 1 januari 2018) het beheer en onderhoud van het openbaar water binnen het stedelijk gebied over wil nemen. De gevolgen hiervan worden in 2017 in beeld gebracht.

Baggeren buitengebied

Het hoogheemraadschap heeft in 2016 aangegeven dat de gemeente een deel van haar waterlopen in het buitengebied in 2017 moet gaan controleren op afmeting en indien nodig moet gaan baggeren. Hiervoor dient het betreffende gebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van bagger en indien noodzakelijk een uitvoeringsplan gemaakt te worden. Dit is in 2016 opgestart. Afhankelijk van de resultaten dient rekening gehouden te worden met een extra exploitatiebudget in 2017 van € 10.000,- tot € 40.000,-. Deze middelen worden aangevraagd wanneer er meer

duidelijkheid bestaat over de hoogte van de extra kosten.

Financiën

In de exploitatie 2017 is een bedrag van € 289.000,- opgenomen voor baggeren, de jaarlijkse schouwwerkzaamheden en onderhoud aan de beschoeiingen.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting:

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
289.000	194.000	289.000	194.000

Stand van zaken planuitvoering

Uitvoering conform baggerplan.

Programma begrotingsjaar

In 2017 wordt binnen de bebouwde kom gebaggerd conform het Baggerplan 2014 t/m 2023. In 2016 is het baggerwerk voor 2017 voorbereid.

Riool (GRP)

Doel

Een goed rioolstelsel is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. Het rioolstelsel zorgt er voor dat het afvalwater en het overtollige regenwater en drainagewater uit de woonomgeving worden afgevoerd.

Beleidskader

De aanleg en het in stand houden van het rioolstelsel is een gemeentelijke taak die voortvloeit uit de Wet Milieubeheer (Wm). In deze wet is vastgelegd dat de invulling van de zorgplicht inzichtelijk gemaakt moet worden. Hiervoor is een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) opgesteld.

Gemeentelijke zorgplicht

De gemeentelijke zorgplicht is met de komst van de Wet gemeentelijke watertaken (per 1 januari 2008) uitgebreid met zorgplichten voor het inzamelen en verwerken van overtollig regenwater en grondwater. Hierdoor is de rioleringszorg veranderd in een verbreed pakket van watertaken dat behelst de volgende zorgplichten:

1. Zorgplicht voor de inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
2. Zorgplicht voor de doelmatige inzameling en verwerking van het afvloeiende hemelwater voor zover dat niet redelijkerwijs van de perceeleigenaar kan worden verwacht;
3. Zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijk gebied treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen voor de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet tot de zorg van HHNK of provincie behoort;
4. Heffingsbevoegdheid voor het verhalen van de kosten van de gemeentelijke zorgplicht;
5. Verbreding gemeentelijk rioleringsplan waarin ook aandacht aan de zorgplichten voor hemelwater en grondwater moeten worden besteed.

Financiën

In de exploitatie 2017 is een bedrag van € 536.000,- opgenomen voor onderhoud en beheer van het riool. Aan investeringen is voor 2017 een bedrag opgenomen van € 2.625.000,-.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
536.000	545.000	553.000	553.000

Stand van zaken planuitvoering

Het nieuwe GRP 2016-2020 geeft de kaders aan voor zowel de financiering als de activiteiten die voortvloeien uit de gemeentelijke zorgplicht.

Programma begrotingsjaar

De beheers-, vervangings- en verbeteringsmaatregelen voor de riolering worden na afstemming met de meerjaren investeringsplanning civiele werken en uitgevoerd binnen de kaders van het GRP.

Openbare Verlichting

Doel

Een goed functionerende openbare verlichting. Daar waar riolerings- of andere werkzaamheden verricht worden, wordt zo mogelijk het ondergrondse als het bovengrondse gedeelte van de openbare verlichting meegenomen.

Actueel beleid

In 2016 is een nieuw beleidsplan openbare verlichting opgesteld.

Financiën

Er is jaarlijks een bedrag van € 79.000,- in de exploitatie beschikbaar voor het onderhoud aan de openbare verlichting. Daarnaast is er € 90.000,- beschikbaar voor de vervanging van lichtmasten en armaturen met energiezuinige LED verlichting. Dit budget is tot en met 2016 in de exploitatie beschikbaar maar wordt vanaf 2017 als investering opgevoerd omdat investeringen met maatschappelijk nut met ingang van 2017 verplicht moeten worden geactiveerd als investering.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting:

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
79.000	79.000	79.000	79.000

Stand van zaken planuitvoering

Vanaf 2012 is er begonnen met het daadwerkelijk vervangen van de kwalitatief slechte lichtmasten en niet zuinige verlichting. Van 2013 tot en met 2022 worden er jaarlijks circa 100 oude lichtmasten met armaturen vervangen voor nieuwe lichtmasten met bijbehorende energie zuinige LED verlichting.

Er wordt sinds 2015 geen preventief onderhoud meer uitgevoerd. Er vindt een wekelijkse reparatieronde plaats aan de hand van de door inwoners opgegeven storingen.

Programma begrotingsjaar

Zie stand van zaken planuitvoering.

Groen

Doel

Het sober en doelmatig onderhouden van bomen, bossen, groenvoorzieningen, parken en dierenparken. Daarbij moet met het onderhoud gekeken worden naar de technische kwaliteit die van belang is voor de duurzaamheid. En vanuit de bevolking moet er worden gekeken naar de belevingswaarde en wensen. Daarin moet met renovatie een tussenweg worden gekozen.

Actualisatie groenbeleid

In 2016 is een startnotitie opgesteld voor nieuw groenbeleid. Aan de hand van deze uitgangspunten wordt in 2017 in overleg met de vakafdelingen en inwoners nieuw groenbeleid vastgesteld.

Financiën

In de exploitatie 2017 is een bedrag van € 459.000,- opgenomen voor onderhoud en beheer van bomen en plantsoenen. Dit bestaat onder ander uit kleine renovaties van het groen en diverse uitbestede werken

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting:

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
459.000	459.000	459.000	459.000

Stand van zaken planuitvoering

De afgelopen jaren is de inventarisatie van het gehele groenareaal afgerond. De resultaten hiervan zijn verwerkt in het groenbeheersysteem dat de basis vormt voor de planning van het groenonderhoud.

Programma begrotingsjaar

Onderhoud conform planning. Jaarlijks ondergaat een deel van het bomenbestand een visueel tree assessment (VTA). Doel hiervan is de vitaliteit van het bomenbestand beoordelen, waardoor risico's op calamiteiten door afvallende takken e.d. verkleind worden.

Speelplaatsen

Doel

Het onderhouden en veilig houden van de speelplaatsen. Jaarlijks worden de speeltoestellen gekeurd volgens de eisen van het Attractiebesluit speeltoestellen van de Voedsel en Waren Autoriteit. Aan de hand van deze keuring wordt het onderhoud bepaald.

Beleidskader

In 2013 is het speelplaatsbeleidsplan vastgesteld door uw raad. Het beleidsplan is de leidraad voor de vervanging van speeltoestellen. De beleidskaders zijn gericht op het in stand houden van de bestaande speelplaatsen. Het Speelplaatsenbeleidsplan zet in op behoud van de kwaliteit en speelwaarde van speelplaatsen. Als een speeltoestel wordt vervangen is er altijd overleg met de omwonenden en wijkverenigingen.

Financiën

In het beleidsplan staan veel aanbevelingen om nieuwe en bestaande speelplaatsen aan te leggen en op te knappen. Deze aanbevelingen over bestaande speelplaatsen worden uitgevoerd uit bestaande budgetten. In de exploitatie 2017 is een bedrag van € 20.000 opgenomen voor onderhoud en beheer van speelplaatsen en een bedrag aan investeringen van € 52.000, -.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting.

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
20.000	21.000	21.000	21.000

Stand van zaken planuitvoering

De speelplaatsen die voor 2017 tot en met 2020 op de planning voor vervanging staan gerenoveerd.

Programma begrotingsjaar

Onderhoud en beheer van speeltoestellen wordt conform planning uitgevoerd.

Sportaccommodaties

Doel

Het onderhouden en in stand houden van de bestaande sportaccommodaties.

Bestek

De sportvelden worden vanaf 2016 door Alkmaar Sport onderhouden. Het bestek is kwalitatief zo opgebouwd dat de velden langer mee gaan en de bespeelbaarheid van de velden op niveau blijft.

De Gemeentelijke sportaccommodaties worden om de twee jaar geïnspecteerd. Hieruit volgt een meerjarenonderhoudsplanung.

Financiën

In de exploitatie 2017 is een bedrag van € 393.000,- opgenomen voor onderhoud en beheer van groene sportvelden, het jaarlijks exploitatieonderhoud bij Multifunctioneel sportcentrum De Beeck en sporthal De Watertoren.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting:

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
393.000	393.000	383.000	383.000

Binnensport

Het onderhoud aan de gemeentelijke sportaccommodaties wordt deels begroot via de egalisatievoorziening (bijvoorbeeld de gymzalen). Investerings bij Multifunctioneel sportcentrum De Beeck worden apart begroot.

Voor investeringen van de Beeck is voor 2017 een bedrag opgenomen van € 572.000,-. Een deel van de investeringen hangt samen met de toekomst van de raadzaal. Voor De Watertoren zijn geen investeringen begroot.

Stand van zaken planuitvoering

Het onderhoud van de sportvelden is uitbesteed aan Alkmaar Sport. Alkmaar Sport zorgt ook voor de inkoop van de materialen zoals graszaden en meststoffen. In het huidige bestek is ruimte om velden die meer onderhoud nodig hebben op een doelmatige manier aan te pakken.

Door de onzekere toekomst van sporthal De Watertoren wordt het (exploitatie) onderhoudsbudget ieder jaar bekeken. Het onderhoud aan De Beeck en de overige binnensportaccommodaties wordt op basis van de meerjarenonderhoudsplanung begroot.

Programma begrotingsjaar

Regulier onderhoud van de bestaande sportaccommodaties.

Begraafplaatsen

Doel

Het beleid is gericht op voldoende ruimte voor begraven in de komende 40 jaar, een zoveel mogelijk kostendekkende exploitatie van de begraafplaatsen, een aantrekkelijke entourage en een planmatig beheer.

Beleidskader

Eind 2016 is een nieuw beleidsplan begraafplaatsen ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Financiën

In de exploitatie 2017 is een bedrag van € 35.000,- opgenomen voor onderhoud van de begraafplaatsen. Dit is voldoende om de begraafplaats op een nette manier te onderhouden.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting:

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
35.000	35.000	35.000	35.000

Stand van zaken planuitvoering

De begraafplaatsen voldoen aan de beleidsdoelstellingen.

Programma begrotingsjaar

Regulier onderhoud.

Gebouwen gemeentelijke vastgoedportefeuille

Doel

In de Nota Vastgoed Portefeuille Management heeft uw raad het onderhoudsniveau van het gemeentelijk vastgoed vastgesteld.

Hieruit voortvloeiend wordt in een meerjarenonderhoudsplanung inzicht gegeven in de te verwachten onderhoudsuitgaven. Voor een groot deel van de portefeuille wordt gewerkt met een egalisatievoorziening. Niet alle gebouwen worden hierin meegenomen. De Watertoren, De Beeck, Jan Ligthartstraat 4 en strategische verwervingen binnen het project “Mooi Bergen” worden gezien als aparte producten. Objecten die aangemerkt zijn als af te stoten vastgoed waren tot medio 2014 opgenomen in de voorziening met de verwachting dat deze panden zouden worden afgestoten. Waar dit voorlopig niet het geval wordt er incidenteel geld bijgeraamd in de lopende jaarschijf. De kerktorens zijn vanaf 2017 weer opgenomen in de voorziening omdat er geen interesse is in deze objecten en het daarom onwaarschijnlijk is dat deze op korte termijn zullen worden afgestoten.

Beleidskader

Eind 2013 heeft de raad de nota Vastgoed Portefeuille Management vastgesteld waarin onder andere wordt voorgesteld om de samenstelling en het onderhoudsniveau van de vastgoedportefeuille te herijken. Het gewenste onderhoudsniveau wordt conform de NEN 2767 standaard begroot. Hierin onderscheiden we de volgende onderhoudsniveaus:

1. Het object dient in nieuwstaat te worden gehouden;
2. Het object dient in goede conditie te worden gehouden;
3. Het object dient in een redelijke conditie te worden gehouden;
4. Het object dient in matige conditie te worden gehouden;
5. Er wordt alleen onderhoud uitgevoerd als er problemen zijn;
6. Er is opdracht gegeven voor sloop.

Voor de meeste operationele objecten van de gemeente is het onderhoudsniveau 3 of 4 van toepassing. Bij niveau 3 mag enige veroudering wordt geaccepteerd, dit mag echter nooit het gebruik beperken.

Meerjarenplanning

Meerjarenonderhoudsplanningen worden op basis van 2-jaarlijkse inspecties geactualiseerd.

Financiën

Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd aan de voorziening 'onderhoud gemeentelijke gebouwen en woningen'. Voor 2017 is dat een bedrag van € 550.000,-.

Meerjarige exploitatiekosten doorgewerkt in begroting:

	expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
Dotatie	550.000	550.000	550.000	550.000
Onttrekking	469.000	701.000	501.000	750.000
Klein onderhoud	76.000	76.000	76.000	76.000

In het meerjarig overzicht is voor de objecten die zijn aangemerkt als af te stoten vastgoed geen onderhoud meer opgenomen. Wanneer de af te stoten objecten toch nog deel uitmaken van de vastgoedportefeuille worden in de lopende jaarschijf onderhoudskosten bijgeraamd.

De gemiddelde onttrekking voor de komende 10 jaar (2016-2025) is geraamd op € 625.000,- per jaar. Om te komen tot een situatie waarbij de dotatie ongeveer gelijk is aan de gemiddelde onttrekking is de dotatie aan de voorziening met ingang van 2016 verhoogd met € 550.000,-.

Stand van zaken planuitvoering

Het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed dat is opgenomen in de egalisatievoorziening wordt conform planning uitgevoerd.

Programma begrotingsjaar

Jaarlijks worden ondermeer de navolgende

onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke gebouwen gepland:

- het buitenschilderwerk;
- de vervanging van technische installaties;
- bouwtechnische werkzaamheden om de gebouwen in een adequate onderhoudstoestand te houden;
- het preventief onderhoud;
- klachtenafhandeling.

Reddingsbrigades

Doel

De reddingsbrigades hebben verschillende taken. Hun primaire taak is het bewaken van het strand in het hoogseizoen. De neventaken op het strand die uitgevoerd worden zijn: EHBO en opvang van zoekgeraakte kinderen. Naast de taken op het strand hebben de reddingsbrigades ook de taak om de ambulance te assisteren in het duingebied op plaatsen waar een normale ambulance niet kan komen, zoekgeraakte personen in het duin te zoeken en de brandweer te assisteren bij duinbranden. Al deze taken worden zo professioneel mogelijk en worden grotendeels op vrijwillige basis uitgevoerd.

Dienstverleningsovereenkomst

Afspraken tussen de gemeente en de reddingsbrigaden zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst. Het doel van deze overeenkomst is de strandbewaking en de efficiëntie bij de reddingsbrigaden zo goed mogelijk te waarborgen. In 2017 wordt een nieuwe DVO afgesloten.

Financiën

Om de veiligheid op de het strand en het duin te waarborgen zijn er bedragen in de begroting opgenomen om gebouwen te onderhouden en auto's en varend materieel te vervangen.

In de exploitatie 2017 is een bedrag van € 30.000,- voor het onderhoud opgenomen voor de reddingsbrigades, dit is exclusief de kosten voor onderhoud van de gebouwen die uit de voorziening onderhoud gebouwen wordt gedekt. Met de huidige middelen en vrijwilligers is het mogelijk de stranden rond de hoofdingangen veilig te houden en alle taken in het duin zo goed mogelijk uit te voeren. Aan investeringen is voor 2017 een bedrag opgenomen van € 131.000,-.

expl 2017	expl 2018	expl 2019	expl 2020
30.000	30.000	30.000	30.000

Paragraaf C. Financiering

1. Inleiding

In deze paragraaf staat de gemeentelijke financieringsfunctie centraal en de beheersing van bijbehorende risico's. De gemeentelijke treasuryfunctie voert financiële taken uit binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido) en het treasurystatuut. Allereerst wordt in deze paragraaf ingegaan op de gevolgen van de notitie rente van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Vervolgens komt de toekomstige financieringsbehoefte en de bijbehorende renteverwachting aan bod. Ten slotte worden de verschillende risico's en de beheersing hiervan behandeld.

2. Gevolgen notitie rente BBV

In juli 2016 heeft de commissie BBV de definitieve notitie rente gepubliceerd. De belangrijkste doelstelling van deze notitie is om de berekening van de rentelasten en –baten tussen de gemeenten beter vergelijkbaar te maken. Aanvankelijk was het de bedoeling dat deze notitie al voor het begrotingsjaar 2017 verplicht zou worden, maar na de vele vragen en reacties vanuit de gemeenten is besloten dat de notitie rente pas met ingang van 2018 moet worden toegepast. Eerdere toepassing vanaf 2017 is niet verplicht, maar wordt wel aanbevolen. Voor de gemeente Bergen is deze aanbeveling overgenomen, doordat in deze programmabegroting al zo veel mogelijk de gevolgen van deze notitie zijn verwerkt.

- Een van de nieuwe BBV richtlijnen is dat de werkelijke rentelasten en –baten voortaan op het taakveld treasury geboekt moeten worden. Dit is gedaan en wordt volgens de BBV aanbeveling inzichtelijk gemaakt via het renteschema in paragraaf 3.2.
- Een andere nieuwe verplichting is dat de hoogte van de omslagrente maximaal 0,5% mag afwijken van het werkelijke

rentepercentage (als percentage van de boekwaarde van de vaste activa). Tevens geldt dat slechts één omslagrente mag worden toegepast per investering. Voor de gemeente Bergen werd voor de rioolinvesteringen van voor 2016 een omslagrente van 5,0% gehanteerd en voor alle andere investeringen 3,5%. Voorgesteld in deze programmabegroting is om de omslagrente te verlagen naar 3,0% voor alle investeringen.

- Bij de berekening van de tarieven is het toegestaan om met een onderbouwing af te wijken van het omslagpercentage.
- Ten slotte schrijft de BBV voor dat de rente op het eigen vermogen niet hoger mag zijn dan het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. Voor Bergen bedraagt dit 2,3% in 2017. Het gehanteerde rentepercentage van 2,0% op het eigen vermogen ligt hier onder.

3. Financiering

3.1 Markontwikkelingen en rentevisie

De basis voor de rentevisie vormen de analyses van de 'grootbanken' (Rabobank, ING en ABN AMRO) en de BNG. Als vertrekpunt voor de toekomstige renteniveaus zijn de BNG rentestanden van 1-8-2016 genomen. Alle genoemde banken verwachten een vlakke ontwikkeling van de korte rente en een lichte stijging van de lange rente (+0,3% per eind 2017). Dit betekent het volgende voor de gehanteerde rentepercentages voor toekomstige financiering:

- Rekening-courant (korte rente): 0,0%. De rente op de rekening-courant bestaat uit de 1 maands Euribor plus een

opslag van 0,35%. De verwachting van de banken voor 2017 is dat de 1 maands Euribor negatief zal blijven. Hierbij geldt dat de BNG geen negatieve rente zal vergoeden, vandaar een verwacht rentepercentage van 0,0%. De gemeente Bergen heeft een limiet van ca € 5,5 mln. en het streven is om deze ruimte zo veel mogelijk te benutten, omdat de korte rente doorgaans lager is dan de lange rente. Een streefwaarde van ca € 4 mln. debet is het uitgangspunt.

- Langlopende leningen: 1,3% voor het aantrekken van een nieuwe lening medio 2017 met een looptijd van 20 jaar. We gaan er vanuit dat de rente verder geleidelijk oploopt naar 3,0% in 2020. Bij het aantrekken van nieuwe leningen wordt aansluiting gezocht bij de gemiddelde gewogen looptijd van de investeringen. De looptijd van investeringen lopen uiteen van 5 jaar (bijvoorbeeld software) tot 60 jaar (riolering).

3.2 Renteschema

De aanbeveling van de BBV is om via het zogenaamde renteschema het renteresultaat op het taakveld treasury inzichtelijk te maken. Voor de gemeente Bergen levert dit het onderstaande schema op:

Renteschema (x € 1.000)		2017
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	2.638
b.	De externe rentebaten	-/- 479
	Saldo rentelasten en rentebaten	2.159
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 88
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	-/- 0

Renteschema (x € 1.000)		2017
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend.	+/- 0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	2.071
d1.	Rente over eigen vermogen	395
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarden)	88
	De aan de taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	2.554
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/- 3.008
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-454

- De rente die via de omslagrente (3,0%) wordt toegerekend aan de investeringen bedraagt € 3,008 mln.
- Het saldo van de rente die we betalen aan de BNG en de ontvangen rente op uitgeleende gelden (€ 2,159 mln.) plus de rente over het eigen vermogen (€ 0,395 mln.) komt uit op € 2,554 mln. Als percentage over de boekwaarde van de vaste activa komt het rentepercentage hiermee uit op 2,6%. Hiermee voldoen we aan de nieuwe BBV richtlijnen waarin staat dat het verschil met de omslagrente maximaal 0,5% mag zijn. Kanttekening is dat gezien de lage rentestanden voor nieuwe leningen dit percentage na 2017 vermoedelijk verder gaat dalen en de omslagrente naar beneden bijgesteld moet worden.
- Het renteresultaat (– € 0,454 mln.) is het verschil tussen de twee bovengenoemde grootheden. Dit verschil zorgt voor een

resultaat op het taakveld treasury, maar is saldoneutraal voor het begrotingssaldo. De rente die wordt toegerekend aan de investeringen via de omslagrente wordt namelijk als negatieve lasten voor hetzelfde bedrag tegengeboekt op het taakveld treasury.

3.3 Financieringspositie

Voor de financiering van de investeringen passen wij “totaalfinanciering” toe. Dit betekent dat voor iedere investering niet 1-op-1 een lening wordt aangetrokken, maar voor de investeringen maken wij gebruik van meerdere financieringsbronnen. Deze bronnen zijn primair het eigen vermogen en de langlopende schulden.

Voor de programmabegroting is een liquiditeitsprognose opgesteld. Op basis hiervan is bepaald voor welke bedragen leningen moeten worden aangetrokken en welke gevolgen dit heeft voor de rentekosten. In de liquiditeitsprognose is de aanname gedaan dat de begrote investeringen niet altijd volledig worden gerealiseerd in het jaar dat deze zijn begroot. Voor 2017 en verder is een realisatiepercentage gehanteerd van 80%. Dit resulteert in onderstaande prognose:

Liquiditeitsprognose (x € 1.000)		2017	2018	2019	2020
(1)	Kasstroom operationele activiteiten	6.831	8.173	8.045	8.088
(2)	Kasstroom investeringsactiviteiten	-10.360	-4.477	-6.993	-5.911
(3)	Kasstroom financieringsactiviteiten	3.472	-3.694	-1.101	-2.163
(4)	Netto kasstroom = (1) + (2) + (3)	-58	1	-48	14
(5)	Beginsaldo rekening-courant	-3.737	-3.795	-3.794	-3.842
(4)	Netto Kasstroom	-58	1	-48	14
(6)	Eindsaldo (5) + (4)	-3.795	-3.794	-3.842	-3.828

Dit leidt tot de volgende aan te trekken nieuwe leningen en bijbehorende rentepercentages voor de periode 2017 t/m 2020:

Financieringsbehoefte	2017	2018	2019	2020
Nieuwe leningen	11.800	5.300	8.000	5.200
Rente %	1,7%	2,1%	2,6%	3,0%

Ontwikkeling netto schuldquote

Rekening houdend met de bovenstaande nieuwe leningen bedraagt de totale verwachte schuld (bruto schuld ¹) circa € 101 mln. per ultimo 2017. In deze bruto schuld is geen rekening gehouden met een aantal posten die een dempend effect hebben op de schuld. Na aftrek van deze posten resulteert dit in een netto schuld ² van ca € 83 mln.

Om te bepalen hoeveel schuld een gemeente kan dragen, vormt de hoogte van het inkomen van een gemeente een belangrijke rol. Een kengetal dat hierin inzicht geeft, is de netto schuld als aandeel van de inkomsten (voor bestemming reserves): de netto schuldquote. De netto schuldquote voor 2017 wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Netto schuld}}{\text{Inkomsten voor bestemming reserves}} = \frac{\text{€ 82,6 mln.}}{\text{€ 69,0 mln.}} = 120\%$$

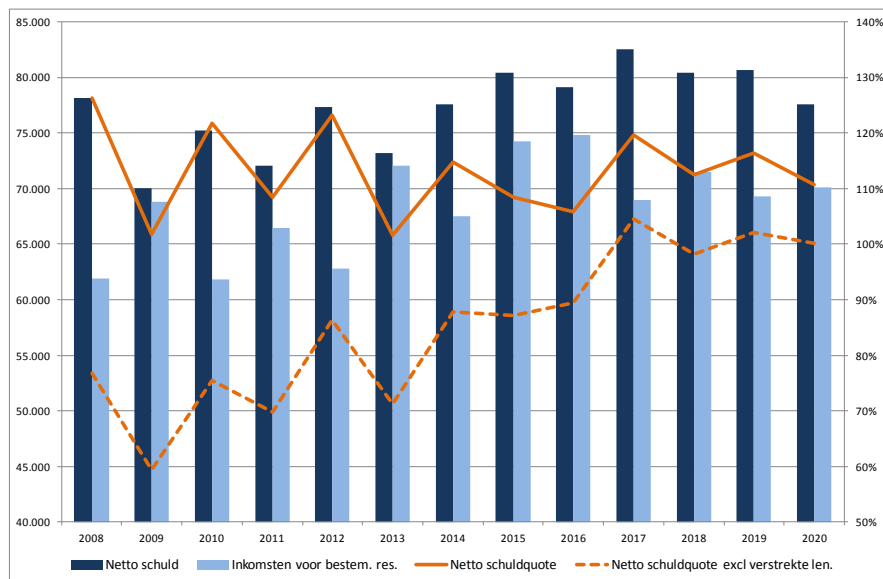
De netto schuldquote is ook opgenomen als 1 van de 5 kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen. De VNG normen kwalificeren een netto schuldquote tussen de 100% en 130% als “oranje”. Er blijft dan weinig leencapaciteit over om de gevolgen van financiële tegenvallers door bijvoorbeeld een economische recessie op te vangen.

¹ Bruto schuld = langlopende schulden + kortlopende schulden + crediteuren + overlopende passiva

² Netto schuld = bruto schuld – (langlopende uitzettingen + kortlopende vorderingen + liquide middelen + overlopende activa)

Na 2017 is de verwachting dat de netto schuldquote daalt naar 111% in 2020 met name door lagere investeringvolumes. Een meerjarig beeld (vanaf 2013) wordt weergegeven in onderstaande grafiek:

De bovenstaande netto schuldquote houdt geen rekening met de uitgeleende gelden aan derden van in totaal € 10 mln. eind 2017. Na vermindering van deze verstrekte leningen bedraagt de netto schuldquote 105% en deze daalt naar 100% in 2020.

Balansprognose

Nieuw in deze paragraaf is een overzicht van de geprognosticeerde balans. Dit is een nieuwe richtlijn van de BBV en bedoeld om meer inzicht te geven in de financieringspositie en de ontwikkeling van het EMU-saldo. Voor de gemeente Bergen levert dit het volgende beeld op:

Geprognosticeerde balans (x € 1 mln)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Activa						
(Im)materiële vaste activa	92,5	96,4	101,5	104,3	106,2	106,7
Financiële vaste activa	17,6	14,2	12,3	12,0	11,8	9,2
Vlottende activa	16,6	16,5	17,6	14,5	14,7	15,0
Totaal	126,8	127,0	131,5	130,8	132,7	131,0
Passiva						
Eigen vermogen	21,2	24,1	25,3	27,2	28,9	30,8
Voorzieningen	6,8	5,5	5,4	5,0	4,8	4,4
Vaste schulden	79,7	84,9	88,4	86,2	86,5	83,4
Vlottende passiva	19,0	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Totaal	126,8	127,0	131,5	130,8	132,7	131,0

Voor het opstellen van de geprognosticeerde balans zijn de volgende aannames gedaan:

- Materiële vaste activa: Ervaringscijfers laten zien dat de begrote investeringen niet volledig financieel worden afgewikkeld in het jaar dat ze begroot staan. Van de begrote investeringen is de aanname gedaan dat 80% wordt betaald in het begrote jaar en de overige 20% doorschuift naar het volgende begrotingsjaar.
- Eigen vermogen: de begrotingsresultaten zijn toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarnaast zijn ook de geschatte inkomsten uit verkoop van vastgoed hierin meegenomen. Deze zijn niet opgenomen in het overzicht reserves en voorzieningen, omdat hierin alleen de stortingen en onttrekkingen zijn opgenomen die door de raad zijn vastgesteld.

EMU-saldo

De Wet Houdbare overheidsfinanciën (hof) bevat de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gezamenlijke en gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de Europese begrotingseisen te respecteren (maximaal 3% tekort van bruto binnenlands product). Dit wordt gemonitord via het zogenaamde EMU-saldo. Dit is gebaseerd op werkelijke kasstromen en niet op baten en lasten. Zie onderstaande tabel:

EMU saldo (x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2020
(1) Berekend EMU saldo	-3.242	-3.950	-1.020	-278	1.122
(2) Referentiewaarde	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
(3) Tekort (-), Overschot (+) = (1) - (2)	-42	-750	2.180	2.922	4.322

- Tot en met 2019 is het EMU-saldo negatief met name als gevolg van de investeringsvolumes, die overigens wel een dalende lijn laten zien.
- In 2017 komt het berekende EMU-saldo uit boven de referentiewaarde. De individuele EMU-referentiewaarde betreft overigens geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente op basis van zijn begrotingstotaal in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Zie bijlage 10 voor een gedetailleerde berekening van het EMU saldo.

4. Risicobeheer

4.1 Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet)

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Teneinde een grens te stellen aan de korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar) is in de Wet fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In onderstaande tabel volgt de ontwikkeling van de kasgeldlimiet over de jaren 2017 tot en met 2020:

Toets kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	2017	2018	2019	2020
Omvang begroting per 1 januari	68.123	70.032	67.994	68.653
1. Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
In bedrag	5.790	5.953	5.779	5.836
2. Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening courant	3.737	3.795	3.794	3.842
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Totale omvang van de vlottende schuld	3.737	3.795	3.794	3.842
3. Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	10	10	10	10
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Totale omvang van de vlottende middelen	10	10	10	10
Toets kasgeldlimiet				
4. Totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	3.727	3.785	3.784	3.832
Toegestane kasgeldlimiet (1)	5.790	5.953	5.779	5.836
Ruimte (+) Overschrijding (-) = (1) - (4)	2.063	2.168	1.995	2.004

Uitgangspunt in de begroting is het streven dat de rekening-courant gemiddeld circa € 4 mln. debet staat. Hiermee blijven we ruimschoots binnen de toegestane kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet wordt ieder kwartaal gerapporteerd aan en bewaakt in de treasury-commissie.

4.2 Renterisico vaste schuld (renterisiconorm)

De renterisiconorm is ingesteld om de rentegevoeligheid van de leningportefeuille met een rentetypische looptijd van langer dan een jaar te beperken. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de herfinancieringen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden.

In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm vergeleken met het renterisico:

Renterisiconorm bedragen x €1.000	2017	2018	2019	2020
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	1.059
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
1 Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	1.059
2 Te betalen aflossingen	8.392	7.460	7.722	8.304
3 Renterisico (1 + 2)	8.392	7.460	7.722	9.363
4 Renterisiconorm	13.625	14.006	13.599	13.731
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	5.233	6.546	5.877	4.368
5b Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	0	0	0	0
Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal	68.123	70.032	67.994	68.653
4b Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage van de totale begroting	20%	20%	20%	20%
4 Rente risiconorm	13.625	14.006	13.599	13.731

We hebben geen renteherzieningen in de periode 2017 t/m 2019. In 2020 is een renteherziening van circa € 1 mln. Het totaal aan aflossingen blijft meerjarig ruim binnen de renterisiconorm en in de treasurycommissie wordt deze norm bewaakt.

4.3 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen en dus aan de gemeente zijn verstrekte lening niet terugbetaalt.

Kredietrisico op verstrekte leningen (x € 1.000)	Boekwaarde leningen ultimo 2017	Boekwaarde leningen ultimo 2018	Boekwaarde leningen ultimo 2019	Boekwaarde leningen ultimo 2020
Woningcorporaties	3.462	3.298	3.127	2.529
Overige toegestane instellingen	2.828	2.765	2.688	836
Verstrekingen aan ambtenaren	4.087	4.074	4.061	3.973
Totaal	10.377	10.137	9.876	7.338

Overige toegelaten instellingen: Beleggingen verkoop opbrengst Bouwfonds aandelen, leningen aan Stichting Gebruik Slot Kapel, Dorpshuis Egmond aan den Hoef, Nieuw Kranenburg, openbare bibliotheek te Bergen en Zorgcentrum voor bejaarden.

De meeste leningen van onze gemeente zijn verstrekt onder hypothecaire zekerheid en het risico is daarom beperkt.

Garanties

Waarborgen en garanties (x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	2017	2018	2019	2020
Woningstichting Kennemer Wonen	68.949	61.697	55.506	52.198	48.542
Overige garanties *)	32.082	14.075	12.757	12.386	12.014
Hypotheek particulieren / HVO	20.404	9.765	9.621	9.496	9.389
Totaal	121.435	85.537	77.884	74.080	69.945

*) HVC, MCA, Omni Berger Sport Vereniging, St. De Blink, St. de Grondslag, St. Joeb, St. de Zorgcirkel, St. dorps huis De Schulp en Tefeltennisvereniging Duintreffers. Als het misgaat met een woningcorporatie (bijvoorbeeld rente en aflossing worden niet meer betaald en de borg dreigt te worden aangesproken), zijn er verschillende vangnetten en buffers in het garantiestelsel:

- Primaire zekerheid: De financiële middelen van de corporatie

- Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Tertiaire zekerheid: de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Alleen indien voorgaande zekerheden ontoereikend zijn, moeten Rijk en gemeenten op verzoek van WSW renteloze leningen aan WSW verstrekken

De kans dat onze gemeente als achtervang wordt aangesproken is bijzonder klein.

4.4 Samenstelling en resultaat beleggingen

Opbrengst (x € 1.000)	Aantal aandelen	2017	2018	2019	2020
Alliander	283	215	215	215	215
BNG	149.994	85	85	85	85
Totaal		300	300	300	300

4.5 Schatkistbankieren

Volgens de wet schatkistbankieren mag de gemeente maar beperkt eigen overtollige middelen op haar eigen bankrekening houden. Boven een drempelbedrag moet de gemeente dit storten op een rekening van het rijk. Conform de liquiditeitsprognose is de verwachting dat we nagenoeg geen overtollige middelen hebben en niet boven het drempelbedrag zullen uitkomen van ca € 5,2 mln.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren per jaar (bedragen x 1.000)		2017	2018	2019	2020
(1) Drempelbedrag		5.109	5.252	5.100	5.149
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		0	0	0	0
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag		5.109	5.252	5.100	5.149
(3b) = (2) > (1) Overschrijding van het drempelbedrag		0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a) Begrotingstotaal verslagjaar		68.123	70.032	67.994	68.653
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen		68.123	70.032	67.994	68.653
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat		0	0	0	0
(1) = Drempelbedrag		5.109	5.252	5.100	5.149
(2) Berekening jaarcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(5a) Som van de per jaar buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)		121	121	121	121
(5b) Dagen in het jaar		365	365	365	366
(2) - (5a) / (5b)		0	0	0	0

Paragraaf D Bedrijfsvoering

Werkorganisatie BUCH

In de voorbereiding naar de start van de werkorganisatie BUCH per 1 januari 2017 heeft een uitgebreid HRM-traject plaatsgevonden. De ca. 800 medewerkers die nu nog in dienst zijn van een van de vier gemeenten, treden per 1 januari 2017 in dienst van de werkorganisatie BUCH.

Het Bestuur i.o. heeft in juni 2016 de functieboeken en het formatieplan vastgesteld. De Bijzondere ondernemingsraad had hierover al eerder positief geadviseerd. Vervolgens kon het plaatsingsproces van start gaan. De belangstellingsregistratie heeft plaatsgevonden en is door iedereen ingevuld. De plaatsingcommissie heeft haar werkzaamheden gedaan en in oktober advies uitgebracht over de voorlopige plaatsing. De vacatures van teammanagers en sleutel- en nieuwe functies zijn ingevuld.

In 2017 wordt verder vormgegeven aan de inrichting van de werkorganisatie BUCH. Belangrijke onderwerpen zijn: het harmoniseren van regelgeving en processen, BUCH Werkt!, de ontwikkeling van de digitale dienstverlening en de invoering van het concept 'Buiten'.

BUCH werkt! (Het Nieuwe Werken)

Inmiddels is het huisvestingsconcept BUCH vastgesteld. De vier gemeentehuizen worden vier ontmoetingsplaatsen. Het invoeren van de nieuwe werkplekken is één van de vier pijlers van BUCH Werkt! Tijdens bijeenkomsten voor medewerkers wordt meer verteld over BUCH Werkt, onze principes, kernwaarden, tijd- en plaatsonafhankelijk werken en verschillende soorten werkplekken. Kortom: onze manier van werken vanaf 1 januari 2017.

Digitale overheid

In 2016 is gestart met de harmonisatie van de werkwijzen en applicaties. In de komende drie jaar ronden we deze harmonisatie af. Absolute randvoorwaarde bij de inrichting en harmonisatie is het garanderen van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers en de continuïteit van de bedrijfsvoering. Het harmoniseren van vier werkwijzen en applicaties naar één vindt alleen plaats als de dienstverlening is veiliggesteld. Waar die garantie niet gegeven kan worden, gaan we tijdelijk door op de bestaande werkwijze en met bestaande applicaties.

Voor de BUCH dienstverlening willen we per 1 januari 2017 in meer dan 200 dienstverlenings- en bedrijfsvoeringsprocessen 'zaakgericht' werken. U kunt hierbij denken aan zaken zoals vergunnings- en subsidieaanvragen en belastingen en leges. Dit wordt op dezelfde wijze aangepakt als de gemeente Bergen dat nu doet.

Ondanks dat er veel energie gaat naar de harmonisatie is de ontwikkeling van de digitale dienstverlening een belangrijke opdracht. De speerpunten daarvan zijn:

- Het digitaal archiveren om dossiers digitaal beschikbaar te stellen aan onze klanten.
- Meer producten en diensten aanbieden op mijnoverheid.nl en het digitale loket van Bergen. Zodat inwoners en ondernemer meer digitaal zaken met ons kunnen doen.
- Gebruik maken van Open Data en Big Data om op innovatieve wijze gegevens beschikbaar te stellen, zodat hiermee waarde gecreëerd kan worden voor de samenleving.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde verzuimpercentage van het afgelopen jaar (01-08-2015 t/m 31-7-2016) van de gemeente Bergen is 4,36 % en laat een lichte stijging zien ten opzichte van vorige jaar. De verzuimfrequentie is licht gestegen naar 1,20. Ter vergelijking, voor een gemeente tussen de 20.000 en 50.000 inwoners is landelijk door het A&O fonds een verzuimpercentage van gemiddeld 4,3% vastgesteld en een verzuimfrequentie van 1,22.

Arbodienstverlening

De arbodienstverlening is onderwerp van gesprek bij het vormgeven van de werkorganisatie BUCH. Voor het aanstellen van een bedrijfsarts vindt in het najaar een aanbesteding plaats. De ingangsdatum voor de nieuwe overeenkomst wordt 1 januari 2017.

Paragraaf E Verbonden Partijen

Kaders

Een gemeente kan zelf bepalen hoe een bepaalde gemeentelijke taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan kiezen om de uitvoering zelf te doen of de uitvoering gezamenlijk te regelen met een aantal regiogemeenten. Indien de gemeente ervoor kiest om de taken in gezamenlijkheid uit te voeren, worden deze taken vaak weggezet in een verbonden partij.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Als de verbonden partij een publiekrechtelijke rechtsvorm heeft, wordt gesproken over een gemeenschappelijke regeling. De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze zeggenschap heeft, middels vertegenwoordiging in het bestuur of middels stemrecht. De gemeente heeft een financieel belang als aan een verbonden partij een bedrag ter beschikking wordt gesteld, wat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat of als de gemeente aansprakelijk is voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De nota Verbonden Partijen is 28 januari 2016 door de raad vastgesteld. In deze nota zijn de uitgangspunten opgenomen voor sturing, beheersing en evaluatie van de samenwerkingsverbanden. Ook zijn de rollen van en verantwoordelijkheden van de raad en het college benoemd.

Landelijke ontwikkelingen

De Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 januari 2015 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Met de wetwijziging wordt beoogd dat de invloed van de raden wordt versterkt. Het gaat onder andere om de volgende wijzigingen:

- Het dagelijks bestuur dient de algemene en financiële kaders voor het volgende begrotingsjaar uiterlijk voor 15 april voor zienswijze aan te bieden aan de raden van de deelnemende gemeenten, zodat deze informatie beschikbaar is tijdens de behandeling van de Kadernota;
- De jaarrekening, met verslag van de accountant, moet uiterlijk 15 april worden aangeboden aan de raden;
- De termijn waarbinnen de raad een zienswijze kan indienen op de ontwerpbegroting van een regeling is met twee weken verlengd naar acht weken. De besturen van de regelingen zijn verzocht de vaststelling van de begroting niet eerder dan op of na 1 juli van ieder jaar te agenderen. De vastgestelde begroting moet uiterlijk op 1 augustus ontvangen zijn door de provincie en de jaarrekening op 15 juli.

Een aantal onderdelen in de wetwijziging vragen om een aanpassing van de bestaande gemeenschappelijke regeling waaraan gemeenten deelnemen:

- Het bestuur kan niet langer zelf besluiten tot uitbreiding van overgedragen bevoegdheden, voor zover de gemeenschappelijke regeling die mogelijkheid nu biedt;
- De constructie waarbij het aantal leden van het dagelijks bestuur identiek is dan wel een meerderheid vormt van het aantal leden van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, is niet langer toegestaan. Een uitzondering bestaat voor de burgemeestersregeling met minder dan 6 deelnemers (niet van toepassing voor de gemeente Bergen).
- Bij een openbaar lichaam, dat uitsluitend is ingesteld door gemeenteraden, is het niet langer toegestaan dat leden van

het college zitting nemen in het algemeen bestuur (niet van toepassing voor de gemeente Bergen).

Vennootschapsbelasting

Op 12 juni 2015 is de Wet modernisering vennootschapsbelasting overheidsondernemingen gepubliceerd. Met dit wetsvoorstel wil de regering concurrentievervalsingen door verschillen in de belastingplicht tussen enerzijds private ondernemingen en anderzijds publieke ondernemingen voorkomen.

Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt vanaf 1 januari 2016 vennootschapsbelasting betalen. In de nieuwe regeling is iedere overheidsonderneming in beginsel belastingplichtig. Er zijn diverse vrijstellingen opgenomen voor o.a. interne activiteiten, wettelijke taken en samenwerkingsverbanden. Er geldt een algehele vrijstelling indien de organisatie tenminste 90% vrijgestelde activiteiten verricht en de behaalde winst niet meer dan € 15.000 bedraagt. De vrijstelling voor samenwerkingsverbanden kent strikte voorwaarden. Alle verbonden partijen dienen voor de begroting 2017 helder te hebben of zij Vpb plichtig zijn en zo ja wat dat voor gevolgen voor de organisatie heeft. Momenteel zijn alle verbonden partijen volop bezig met de inventarisatie van de gevolgen voor hun organisatie. Vanuit de gemeente Bergen wordt deze ontwikkelingen bij de gemeenschappelijke regelingen en andere verbonden partijen nauwlettend gevolgd.

Nieuwe verbonden partijen

Onze gemeente neemt per 1 januari 2017 deel aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling genaamd 'Werkorganisatie BUCH'. Deze bedrijfsorganisatie fungeert als gezamenlijke ambtelijke organisatie van de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. De komende periode wordt de begroting voor zienswijze aan de raden worden aangeboden.

	Naam verbonden partij	Rechtsvorm	Publiek/ privaat
1	Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)	Openbaar lichaam	Publiek
2	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)	Openbaar lichaam	Publiek
3	Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)	Openbaar lichaam	Publiek
4	Recreatieschap Geestmerambacht	Openbaar lichaam	Publiek
5	Cocensus	Openbaar lichaam	Publiek
6	Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)	Openbaar lichaam	Publiek
7	Werkvoorzieningsschap Noord Kennemerland (WNK)	Openbaar lichaam	Publiek
8	Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI)	Openbaar lichaam	Publiek
9	ISOB-raad	Gemeenschappelijk orgaan	Publiek
10	Werkorganisatie BUCH (BUCH)	Bedrijfsvoeringsorganisatie	Publiek
11	Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB)	Stichting	Privaat
12	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland Noord (SOVON)	Stichting	Privaat
13	Ontwikkelingsbedrijf NHN N.V. (ONHN)	Naamloze vennootschap	Privaat
14	N.V. Bank Nederlandse gemeenten (BNG)	Naamloze vennootschap	Privaat
15	Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)	Naamloze vennootschap	Privaat
16	Duurzame energie cooperatie regio Alkmaar (DECRA)	Besloten vennootschap	Privaat

Beheer verbonden partijen

Met het op afstand zetten van één of meerdere taken van de gemeente Bergen in verbonden partijen, moet de gemeente Bergen het toezicht op verbonden partijen inrichten. De ene verbonden partij brengt meer risico's met zich mee dan de andere partij, waardoor het benodigde toezicht per verbonden partij verschilt. In 2015/2016 is op regionaal niveau veel tijd gestoken in het opzetten en uitvoeren van een risico-inventarisatie van de verbonden partijen binnen de regio Alkmaar. De risico-inventarisatie wordt uitgevoerd aan de hand van een vragenlijst waarin de risico's worden beoordeeld op de volgende 7 deelgebieden:

1. *Omgeving*
Welke ontwikkelingen (wet- en regelgeving, afzetmarkt) worden verwacht die van invloed zijn op de verbonden partij.
2. *Politiek-bestuurlijk belang*
Wat is de invloed van de organisatie op de politieke en maatschappelijke omgeving. In hoeverre is de verbonden partij afhankelijk van de (financiële) bijdrage vanuit de deelnemers in de verbonden partij.
3. *Governance*
Hoe is de directie/bestuur van de verbonden partij ingericht. In hoeverre ontvangt de deelnemer van de verbonden partij tijdig signalen vanuit de organisatie en wat is de mate van invloed die een deelnemer op de organisatie kan uitoefenen.
4. *Financieel belang*
Hoe is het financiële meerjarenperspectief voor de verbonden partij.

5. *Organisatie*

In hoeverre is de verbonden partij (organisatorisch) in staat in staat om snel te anticiperen op ontwikkelingen, staat ze open voor aanbevelingen vanuit de deelnemers en voert ze andere taken uit, naast de taken die voortvloeien uit de oprichtingsakte van de verbonden partij

6. *Control en kwaliteit*

In hoeverre is de administratieve organisatie en interne controle binnen de verbonden partij op orde. En hoe is de controlfunctie gepositioneerd binnen de organisatie en is ze een stabiele factor.

7. *Flexibiliteit*

In hoeverre is de organisatie (financieel) in staat snel te anticiperen op ontwikkelingen.

Risicoscore

Per deelgebied wordt een score toegekend, waarbij geldt dat bij een hoger risico meer punten worden toegekend. 50 punten is de maximale score per deelgebied. De uiteindelijke score is een gemiddelde van de 7 deelgebieden.

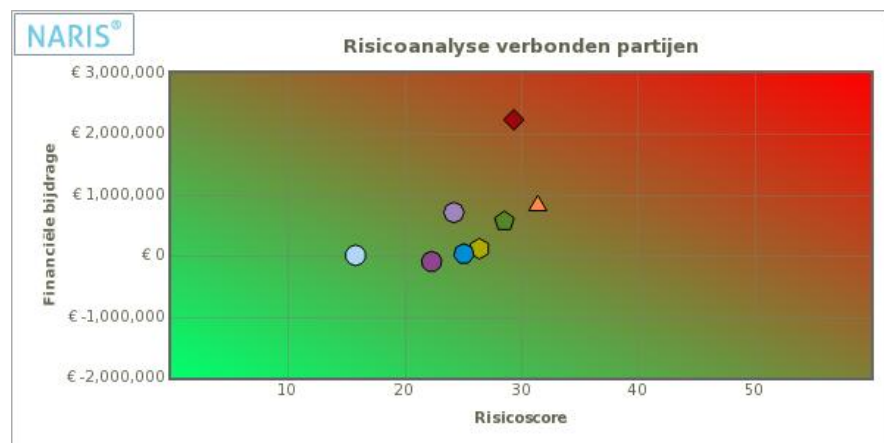
Kwantificeren risicoscore:

Hoog:	> 30
Midden	25-30
Laag	< 25

Risicoanalyse gemeenschappelijke regelingen

De onderstaande grafiek biedt inzicht in de samenstelling van de gemeenschappelijke regelingen die gerelateerd zijn aan de gemeente Bergen. In de grafiek wordt de financiële bijdrage van de gemeente aan een gemeenschappelijke regeling afgezet tegen de uitkomsten van een risicoanalyse op hoofdlijnen. Dit biedt inzicht in de risico's die de gemeente loopt met betrekking tot de gemeenschappelijke regeling.

Naam verbonden partij	Financiële bijdrage	Risicoscore
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD)	€ 825.563	31.43
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)	€ 2.235.000	29.38
Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN)	€ 568.000	28.57
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)	€ 116.000	26.43
Werkvoorzieningsschap Noord-Kennemerland (WNK)	€ 32.000	25.10
Cocensus	€ 711.000	24.24
Vuilverbrandingsinstallatie Alkmaar e.o. (VVI)	€ 96.000-	22.33
Recreatieschap Geestmerambacht	€ 6.907	15.81

Legenda verkeerslichtenmodel ontwikkelingen

Als hulpmiddel zijn van de onderstaande financiële gegevens een verkeerslichtenmodel toegevoegd, waarmee snel inzichtelijk wordt of de ontwikkeling positief is of niet.

			
Aandelenkapitaal	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Impuls bijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatiebijdrage	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Eigen vermogen	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt
Vreemd vermogen	Daalt	Blijft gelijk	Stijgt
Exploitatieresultaat	Stijgt	Blijft gelijk	Daalt

Publiekrechtelijke verbonden partijen

1. Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

vestigingsplaats		soort	programma
Alkmaar		Openbaar lichaam	Programma 1: Een sociale en vitale gemeente
Openbaar belang			
Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.			
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel	
Ontwikkelingen			
(Markt) ontwikkelingen	Per 1 januari 2017 vertrekt de huidige voorzitter van de raad van bestuur. Momenteel wordt nagedacht over zijn opvolging. Naar verwachting is in het najaar 2016 het meerjarenbeleidplan van de GGD vastgesteld. Hierin beschrijft de GGD de koers voor de komende vier jaar. Het meerjarenbeleidplan is gebaseerd op de gezondheidssituatie van onze inwoners en de veranderingen in de maatschappij.		
Financiële positie	Meerjarenbegroting is niet sluitend, er zijn taakstellingen opgenomen.		
Risico's	Het risico dat de GGD onvoldoende aansluiting kan vinden bij de veranderende maatschappij en de veranderingen in de financieringsvormen. Het aandeel personele lasten in de begroting van de GGD is substantieel, wat de GGD minder flexibel maakt in haar mogelijkheden om op de ontwikkelingen in te spelen.		

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder	J. Mesu O. Rasch (plv)	
	Stemverhouding	5,5%	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	808.617	€ 825.563	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 744.000	€ 536.000	
Vreemd vermogen	€ 3.616.000	€ 7.766.000	
Resultaat	€ 285.000	€ 176.000-	

2. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN)

vestigingsplaats	soort	programma
Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 1: Een sociale en vitale gemeente
Openbaar belang		
Het gezamenlijk behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Hoofddoel uit het beleidsplan 2016-2019 is het voorkomen van Leed en Schade, uitgesplitst in: - voorkomen en voorbereiden - coördineren en hulpverlenen. Tussen 2018-2020 overgang naar een nieuwe meldkamer in Haarlem waarin politie, brandweer, Koninklijke Marechaussee en ambulancezorg samengebracht worden.	
Financiële positie	Het realiseren van een bezuinigingspakket van in totaal € 7,4 mln. Aandacht is noodzakelijk voor de vormgeving van het meerjareninvesteringsplan.	
Risico's	- Het ter beschikking gestelde budget sluit niet aan bij de wensen van de verschillende gemeenten. - Door de verschillende (markt)ontwikkelingen ontstaat extra druk op de bestaande organisatie. - Het niet halen van de wettelijk vastgestelde aanrijtijden voor ambulance en brandweer.	

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder	H. Hafkamp J. Mesu (plv)	
	Stemverhouding	5,41%	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 2.110.000	€ 2.235.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 1.370.000	€ 4.078.000	
Vreemd vermogen	€ 63.370.000	€ 60.747.000	
Resultaat	€ 146.000-	€ 2.638.000	

3. Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)

vestigingsplaats	soort	programma
Hoorn	Openbaar lichaam	Programma 3: Een leefbare gemeente
Openbaar belang		
De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van vergunningsverlening, toezicht en handhaving (landelijke milieu- en Wabotaken).		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Provincie Noord-Holland
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	- Als gevolg van de groeiende economie blijft de vraag naar adviezen, toetsingen en andere opdrachten groeien. - Vanaf 1 juli 2016 zijn de provinciale VTH plustaken overgekomen naar de RUD. Met de overdracht van de plustaken is ook de formatie (50 medewerkers) overgekomen.	
Financiële positie	Door de loonsverhoging van ruim 3 procent en de opgelegde taakstelling, komt de begroting van de RUD onder druk te staan. In 2017 vindt onderzoek plaats naar de outputgerichte financiering.	
Risico's	Door toenemende aanvragen en de druk op de begroting van de RUD is de werkdruk de afgelopen periode flink gestegen. De RUD onderzoekt hoe hiermee om te gaan en wat de mogelijke gevolgen zijn.	

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een vastgesteld aantal stemmen, waarbij de stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op de combinatie van inwoneraantal en in te brengen budget en het aantal stemmen voor de Provincie is gebaseerd op het in te brengen budget.	Portefeuillehouder	O. Rasch J. Mesu (plv)
	Stemverhouding	5%

Financieel belang

Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 25.000-	€ 9.000-	
Exploitatie	€ 559.000	€ 577.000	

Financiële positie

Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 1.030.000	€ 626.000	
Vreemd vermogen	€ 3.763.000	€ 2.921.000	
Resultaat	€ 994.000	€ 298.000	

4. Recreatieschap Geestmerambacht

vestigingsplaats	soort	programma
Uitgeest	Openbaar lichaam	Programma 2: Een aantrekkelijke gemeente
Openbaar belang		
Binnen een gebied, als aangegeven op de bij deze gemeenschappelijke regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte plattegrond: - het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie; - het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu; - het tot stand brengen en onderhouden van een landschap.		
Deelnemende partijen		Gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en Langedijk.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Het recreatieschap voert het beheer en uitvoering over het bestaand gebied, Geestmerambacht, de uitbreidingsgebieden en het nieuwe recreatiegebied Park van Luna. De gemeente Bergen draagt alleen bij aan de exploitatie van het bestaande recreatiegebied Geestmerambacht. Provincie Noord-Holland en gemeente Schagen zijn per 1/1/2017 uitgetreden.	
Financiële positie	Onze gemeente heeft geen stemrecht en is derhalve ook niet aansprakelijk voor over- of onderschrijdingen van de begroting.	
Risico's	In december 2013 hebben Provinciale Staten van Noord-Holland besloten uit de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Geestmerambacht te treden. Op basis van deze regeling wordt de uittreding per 1 januari 2017 geëffectueerd. Een werkgroep brengt de gevolgen van de voorgenomen uittreding in beeld. De nog onduidelijke financiële gevolgen van de uittreding van de provincie leiden er toe dat nog geen planning is gemaakt van het in 2011 gestarte proces van de herdefiniëring van het uitvoeringsplan voor de verdere uitbreiding van het Geestmerambacht. Verder kan	

	genoemd worden dat in 2015 ten behoeve van GR-GAB gestart is met de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan voor het evenemententerrein en dat ondernemers begeleid zijn die binnen het gebied commerciële activiteiten (willen) ontwikkelen.
--	---

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem.	Portefeuillehouder	O. Rasch Adviserend lid.

Financieel belang

Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal			●
Impuls			●
Exploitatie	€6.778	€ 6.907	●

Financiële positie

Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€6.382.000	€6.164.000	●
Vreemd vermogen	€2.227.000	€3.051.000	●
Resultaat	0		

5. Cocensus

vestigingsplaats	soort	programma
Hoofddorp, dependance Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente
Openbaar belang		
Het efficiënt uitvoeren van de Wet WOZ en de gemeentelijke heffingen door middel van een samenwerkingsverband. GR Cocensus verzorgt de heffing en inning van onroerende-zaakbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing, hondenbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting en naheffing parkeerbelasting. Tevens verzorgt Cocensus de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.		
Deelnemende partijen		Gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan en Wormerland, Alkmaar, Bergen, Den Helder, Heerhugowaard en Langedijk.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Cocensus is een uitvoeringsorganisatie en formuleert geen eigen beleid. Wel ondersteunt Cocensus de gemeenten desgevraagd bij de voorbereiding van beleid. Verder adviseert Cocensus de gemeenten over de uitvoering en het bijbehorende kostenplaatje. Er zijn geen specifieke voornemens en speerpunten voor 2017.	
Financiële positie	Cocensus heeft geen weerstandsvermogen.	
Risico's	De deelnemende gemeenten staan garant bij onverwachte, niet beïnvloedbare kosten. Het resultaat over 2016 is positief en de begroting over 2017 is sluitend. Er is geen aanleiding om een financieel risico op te nemen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit	

Bestuurlijk belang			
Het algemeen bestuur kent vanuit iedere gemeente één lid vanuit het college. De stemverhouding is afhankelijk van de hoogte van de jaarlijkse bijdrage. Bergen heeft 2 stemmen Het totaal aantal stemmen is 24.	Portefeuillehouder	H. Snabilie	
	Stemverhouding	8,33%	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal			
Impuls			
Exploitatie	714.000	711.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	-84.000	518.000	
Vreemd vermogen	7.737.000	6.654.000	
Resultaat	-79.000	119.000	

6. Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)

vestigingsplaats	soort	programma
Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 1: Een sociale en vitale gemeente
Openbaar belang		
RHCA voert de wettelijk verplichte taak uit tot het beheer van het gemeentearchief. Het in het samenwerkingsverband vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.		
Deelnemende partijen		De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen, Texel en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Digitale informatie van lokale overheden worden in de nabije toekomst overgedragen aan elektronische bewaardepots (e-depots). Het RHCA zoekt met andere overheidspartners of commerciële partijen naar de opzet en implementatie hiervan. Daarnaast is er een uitbreiding van de adviesfunctie voor de overheidspartners voor het digitaal archiefbeheer en toenemende complexiteit en meer omvattende inspectietaak.	
Financiële positie	In vergelijking met andere vergelijkbare archiefdiensten is de personele en financiële ruimte krap, toch heeft het RHCA een	

	bezuinigingstaakstelling van 17% gerealiseerd de afgelopen jaren. De ontwikkelingen t.a.v. het e-depot zijn financieel nog niet volledig uitgekristalliseerd.
Risico's	- Ontwikkeling e-depot verloopt trager dan gepland - Binnen RHCA is geen ruimte meer voor aanvullende bezuinigingstaakstellingen.

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder	O. Rasch J. Mesu (plv)	
	Stemverhouding	6,25%	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 105.000	€ 116.000	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 284.000	€ 208.000	
Vreemd vermogen	€ 927.000	€ 402.000	
Resultaat	€ 27.390-	€ 1.000	

7. Werkvoorzieningsschap Noord Kennemerland (WNK)

vestigingsplaats	soort	programma
Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 1: Een sociale en vitale gemeente
Openbaar belang		
Het schap heeft tot doel in haar rechtsgebied de Wet Sociale Werkvoorziening (van 11 september 1997) uit te voeren. Het schap behartigt, met inachtneming van hetgeen hierover in de regeling is bepaald, de belangen van de gemeenten gezamenlijk en afzonderlijk met betrekking tot de uitvoering van de Wet en richt zich op het behoud, herstel en bevordering van arbeidsbekwaamheid, alsmede het in dienst nemen van c.q. (bevorderen van) uitstroom naar arbeidsplaatsen bij andere werkgevers van personen met een arbeidsbeperking.		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo en Langedijk
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Transitie van WNK bedrijven naar WNK personeelsdiensten (2014-2018). Het WNK-verdienmodel transformeert van productie naar dienstverlening. Het bedrijfsonderdeel WNK Post wordt gefaseerd gereorganiseerd tot de constructie inhouse services of een detacheringsmodel.	
Financiële positie	Door natuurlijk verloop en geen nieuwe instroom daalt het aantal SW-medewerkers en de loonkosten met ongeveer 4% per jaar. Door instroom van nieuwe medewerkers op basis van de Participatiewet stijgen de loonkosten. De deelnemende gemeenten betalen een gemeentelijke bijdrage voor de transitie die naar 2017 wordt afgebouwd naar € 0,-. Vanaf 2018 wordt gestart met terugbetaling transitiekosten.	
Risico's	- verhouding opdrachtportefeuille van publieke en private opdrachtgevers - loopt de afbouw van de rijksbijdrage gelijk aan de	

-	afbouw van de WSW populatie in de komende jaren ontwikkelingen rondom de Participatiewet en Wet Werk en Inkomen.
---	---

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt.	Portefeuillehouder	J. Mesu O. Rasch (plv)
	Stemverhouding	10%

Financieel belang

Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€62.000	€ 32.000	
Exploitatie	€42.000	€ 0	

Financiële positie

Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 533.000	€ 617.000	
Vreemd vermogen	€ 5.759.000	€ 5.177.000	
Resultaat	€ 378.000	€ 352.000	

8. Vuilverbrandingsinstallatie e.o. (VVI)

vestigingsplaats	soort	programma
Alkmaar	Openbaar lichaam	Programma 3: Een leefbare gemeente
Openbaar belang		
De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen ter behartiging van het belang van de verwerking van de door de deelnemende gemeenten ingevolge de Afvalstoffenwet verkregen afvalstoffen. Gemeente Bergen is met omliggende gemeenten verbonden in de VVI, welke op haar beurt aandeelhouder is in de HVC.		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk, Schagen, Uitgeest en Wormerland.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	- Meer inzetten op scheiding afval - Met het verbranden van restafval het opwekken van energie en warmte. - Import restafval uit Europa. - Gebruik vergistinginstallatie bij verwerken GFT.	
Financiële positie	- In 2015 heeft HVC een gezond financieel resultaat behaald, netto resultaat bedroeg € 13,5 mln. - Momenteel loopt onderzoek naar terugbrengen aantal garant gestelde leningen door gemeenten. - Om voldoende weerstandsvermogen op te bouwen is het resultaat 2015 toegevoegd aan de algemene reserve. Over 2015 en de komende jaren, zal geen dividend uitgekeerd worden om het weerstandsvermogen te laten groeien.	
Risico's	- Meer afvalscheiding dan afvalverwerking, hierdoor minder rendement verbrandingsovens. - Afhankelijkheid van olieprijs bij de HVC	

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, welke het vertegenwoordigt	Portefeuillehouder	P. van Huissteden H. Snabilie (plv)	
	Stemverhouding	9,35%	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 98.000-	€ 96.000-	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 24.000	€ 24.000	
Vreemd vermogen	€ 2.175.000	€ 2.197.000	
Resultaat	€ 0	€ 0	

¹ Te ontvangen garantstellingprovisie voor garantstelling leningen van HVC

9. Gemeenschappelijk orgaan Intergemeentelijk Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB-raad)

vestigingsplaats	soort	programma
Castricum	Openbaar orgaan	Programma 1: Een sociale en vitale gemeente
Openbaar belang		
De ISOB-raad coördineert en oefent de bevoegdheden van de raad uit als bedoeld in artikel 48 WPO en in de statuten van de stichting, met uitzondering van de opheffing van de scholen, de wijziging van de statuten, de ontbinding van de stichting of de terugvordering van de scholen.		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest.

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem.	Portefeuillehouder	J. Mesu O. Rasch (plv)	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 0	€ 0	
Vreemd vermogen	€ 0	€ 0	
Resultaat	€ 0	€ 0	

10. Werkorganisatie BUCH (BUCH)

vestigingsplaats	soort	programma
Uitgeest	Werkorganisatie	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente
Openbaar belang		
De regeling wordt getroffen ten behoeve van het bewerkstelligen van een krachtige en professionele uitvoering door de werkorganisatie van de door de gemeente opgedragen taken. Daarmee biedt de werkorganisatie een kwalitatief hoogwaardige, efficiënte en innovatieve dienstverlening aan de 'klanten' van de gemeenten: inwoners, bedrijven en instellingen.		
Deelnemende partijen		Gemeente Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Per 1 januari 2017 gaat de organisatie officieel van start. Momenteel worden al veel voorbereidingen getroffen om de overgang van de vier gemeenten naar de werkorganisatie zo vloeiend mogelijk te laten verlopen.	
Financiële positie	Eind 2016 wordt de begroting van de werkorganisatie opgesteld en in het eerste kwartaal van 2017 vastgesteld.	
Risico's	- Het uitvoeren van alle wettelijke taken, binnen de gestelde termijnen, terwijl de organisatie in opbouw is. - Daarnaast ronden we een aantal werkzaamheden vanuit de oude ambtelijke organisatie af.	

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem.	Portefeuillehouder	H. Hafkamp J. Mesu	
	Stemverhouding	25,00%	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal		€ 0	
Impuls bijdrage		€ 0	
Exploitatiebijdrage		€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			

Privaatrechtelijk verbonden partijen

11. Intergemeentelijke Stichting Openbaar Basisonderwijs (ISOB)

vestigingsplaats	soort	programma
Castricum	Stichting	Programma 1: Een sociale en vitale gemeente
Openbaar belang		
Het in stand houden van openbare scholen voor primair onderwijs als bedoeld in artikel 48 van de WPO.		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo en Uitgeest.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	De ISOB heeft vanwege de structurele verlaging van de rijksinkomsten een bezuinigingsplan meerjarig vastgesteld, waarbij ieder jaar 4% wordt bezuinigd op het personeel. Dit houdt gelijke tred met de jaarlijkse daling van de rijksinkomsten als gevolg van de leerlingendaling.	
Financiële positie	Meerjarenbegroting is sluitend, waarin bovenstaande bezuiniging is verwerkt. Daarnaast heeft ISOB een ruime algemene reserve, waardoor haar liquiditeitspositie erg gunstig is.	
Risico's	De daling van de rijksinkomsten is structureel. De vraag is of het lukt om de bezuiniging op personeel conform planning uit te voeren. Daarnaast ontstaat er steeds meer leegstand. ISOB schrijft hiervoor een notitie.	

Bestuurlijk belang			
De ISOB raad heeft het recht van zienswijzen op de begroting en de jaarrekening. Daarnaast heeft de ISOB raad informatierecht.	Portefeuillehouder		J. Mesu O. Rasch (plv)
Financieel belang: Gemeente draagt niet bij aan financiële positie			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 5.517.000	€ 5.351.000	
Vreemd vermogen	€ 2.745.000	€ 2.813.000	
Resultaat	€ 419.000-	€ 167.000-	

12. Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland Noord (SOVON)

vestigingsplaats	soort	programma
Castricum	Stichting	Programma 1: Een sociale en vitale gemeente
Openbaar belang		
Het openbaar voortgezet onderwijs is een wettelijke taak voor de gemeente. Deze is gemandateerd aan SOVON. De gemeente dient hier toezicht op te houden.		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard, Hollands Kroon.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	SOVON heeft nieuwe statuten, waarin een bestuursreglement is opgenomen, waarin de lijst van deelnemende scholen is opgenomen. Deze lijst is uit de statuten gehaald. Dit maakt het mogelijk naamswijzigingen en verhuizingen van scholen door te voeren zonder een zware statutenwijzigingprocedure. Nu moest er een gang naar de gemeenteraad van Alkmaar worden gemaakt, vanwege de naamswijziging van De Polstok naar Praktijkschool Focus en de verhuizing hiervan naar Heerhugowaard	
Financiële positie	Meerjarenbegroting is sluitend.	
Risico's	Geen. De laatste jaren wordt er steeds een positief resultaat geboekt.	

Bestuurlijk belang			
Gemeente Alkmaar behartigt het bestuurlijk belang namens de deelnemende gemeenten. Bij statutenwijziging en ontbinding van de stichting raadpleegt Alkmaar onze gemeenteraad.	Portefeuillehouder	J. Mesu	
Financieel belang Gemeente draagt niet bij aan financiële positie.			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 12.656.592	€ 14.600.664	
Vreemd vermogen	€10.139.830	€ 10.640.330	
Resultaat	€ 1.033.772	€1.944.072	

13. Ontwikkelingsbedrijf NHN NV (ONHN)

vestigingsplaats	soort	programma
Alkmaar	Naamloze vennootschap	Programma 2: Een aantrekkelijke gemeente
Openbaar belang		
a. Het versterken van de strategische organisatie van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen en lokale en provinciale overheden in de regio Noord-Holland Noord verder te ontwikkelen b. Het bevorderen van samenhang in Noord-Holland Noord, zodat de regio effectief kan handelen bij samenwerkingsmogelijkheden met andere regio's in Nederland of daarbuiten.		
Deelnemende partijen		Kamer van Koophandel, Provincie Noord-Holland, Gemeente Alkmaar, Castricum, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Koggenland, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Stede Broec en Texel.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	De gemeente Bergen is per juli 2016 weer aandeelhouder, samen met de andere gemeenten in de regio's Alkmaar, Kop van NH en West-Friesland en de Provincie NH. De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt tot en met 2017.	
Financiële positie	De bijdrage van de Provincie bedraagt 50% van het bedrag dat ONHN ontvangt. De andere 50% wordt door de gemeenten bijdragen op basis van het inwoneraantal.	
Risico's	Wanneer naar aanleiding van de evaluatie wordt besloten niet langer te investeren in het ONHN, is er geen soortgelijke organisatie die dergelijke diensten kan verzorgen. De toegevoegde waarde van ONHN is groot.	

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandeel de gemeente bezit.	Portefeuillehouder	O. Rasch	
	Stemverhouding	1,9%	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal		1029	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 613.000	€ 835.000	
Vreemd vermogen	€ 1.934.000	€ 2.487.000	
Resultaat	€ 19.000	€ 222.000	

14. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

vestigingsplaats	soort	programma
Den Haag	Naamloze vennootschap	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente
Openbaar belang		
Het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publiek en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaarden voor het realiseren van deze doelstellingen zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is inherent aan de kernactiviteiten van BNG.		
Deelnemende partijen		Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies (uitgezonderd Zeeland) en een hoogheemraadschap.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	BNG Bank verwacht dat de omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen in 2015 licht lager zal uitkomen dan in het voorgaande jaar. De nieuwe verstrekkingen betreffen naar verwachting vooral herfinanciering van aflopende leningen. Het renteresultaat over 2016 zal naar verwachting lager uitkomen dan over 2015. De aanhoudende lage marktrente veroorzaakt een dalende trend van de renteopbrengst uit de eigen middelen van de bank. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor de politieke en economische ontwikkelingen binnen de Europese Unie. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over	

	de verwachte nettowinst 2015.
Financiële positie	Van de aandelen BNG Bank is 50% in bezit van het rijk en 50% van gemeenten en provincies. We hebben 149.994 aandelen in bezit met een nominale waarde van € 2,50 per stuk.
Risico's	Gevoeligheid van het renteresultaat als gevolg van politieke en economische ontwikkelingen binnen de Europese Unie.

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandeel de gemeente bezit.	Portefeuillehouder	H. Snabilie, P. van Huissteden (plv)

Financieel belang

Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 375.000	€ 375.000	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 0	€ 0	

Financiële positie

Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€ 3.582.000.000	€ 4.163.000.000	
Vreemd vermogen	€ 149.923.000.000	€ 145.348.000.000	
Resultaat	€ 126.000.000	€ 226.000.000	

15. N.V. Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)

vestigingsplaats	soort	programma
Amsterdam	Naamloze vennootschap	Programma 4: Een financieel gezonde gemeente.
Openbaar belang		
De GKNH beheert de aandelen Nuon van de deelnemende gemeenten in het voormalig Gasbedrijf. Hiermee is de zeggenschap over het netwerkbedrijf gewaarborgd.		
Deelnemende partijen		De gemeente is samen met 15 andere gemeenten aandeelhouder van de NV Houdstermaatschappij GKNH.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	De houdstermaatschappij is aandeelhouder van het netwerkbedrijf van NUON, Alliander. Het dividend wordt op basis van de aandelenverdeling volledig uitgekeerd aan de gemeentelijke aandeelhouders. De bedrijfsactiviteiten beperken zich tot het beheer van het aandelenpakket. Er worden geen aandelen meer uitgegeven. Het aandelenkapitaal is gefixeerd op de stand ultimo 1998.	
Financiële positie	Wij bezitten ruim 6% van de aandelen van de NV Houdstermaatschappij GKNH.	
Risico's	Er is geen aanleiding om een financieel risico op te nemen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.	

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandeel de gemeente bezit.	Portefeuillehouder	P. van Huissteden H. Snabilie (plv)	
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 0	€ 0	
Exploitatie	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	€96.359.000	NB	
Vreemd vermogen	€4.802.000	NB	
Resultaat	€4.787.000	NB	

16. Duurzame Energie Coöperatie Regio Alkmaar (DECRA)

vestigingsplaats	soort	programma
Castricum	Besloten vennootschap	Programma 3: Een leefbare gemeente
Openbaar belang		
De coöperatie heeft als doel te voorzien in bepaalde stoffelijke behoeften van haar leden krachtens met hen gesloten ledeninbreng overeenkomsten. In het bedrijf dat zij te dien einde te hunnen behoefte uitoefent of doet uitoefenen, met betrekking tot de doelen zoals opgenomen in artikel 2.1 van de oprichtingsakte van de coöperatie.		
Deelnemende partijen		Gemeente Alkmaar, Bergen, Castricum, Heerhugowaard, Langedijk, Uitgeest en NV HVC.
Ontwikkelingen		
(Markt) ontwikkelingen	Begin 2015 is tijdens een bestuurlijk overleg bepaald dat de focus van DECRA bij aanvang komt te liggen op zonnestroom installaties. Op het gebied van zonnestroom installaties liggen nog veel kansen in de deelnemende gemeenten en is beheersbaar als eerste project. Onder de deelnemende gemeenten is een inventarisatie gedaan en vervolgens een shortlist gemaakt met kansrijke zonneprojecten.	
Financiële positie	Ook in 2017 krijgen andere gemeenten de gelegenheid te participeren in Decra. In 2016 is Uitgeest toegetreden en in 2017 wordt getracht om Heiloo en Langedijk aan te laten sluiten.	
Risico's	Projecten sluiten niet/onvoldoende aan bij wensen en behoeften van de markt en burgers.	

Bestuurlijk belang			
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen zoals vooraf in de oprichtingsakte is vastgesteld. Gemeente Bergen heeft 2 stemmen.	Portefeuillehouder		O. Rasch
Financieel belang			
Begroting	2016	2017	Ontwikkelingen
Aandelenkapitaal	€ 0	€ 0	
Impuls	€ 31.000	€ 0	
Exploitatie	€ 0	€ 0	
Financiële positie			
Jaarrekening	31-12-2014	31-12-2015	Ontwikkelingen
Eigen vermogen		€ 479.000	
Vreemd vermogen		€ 8.000	
Resultaat		€ 7.000	

Paragraaf F. Grondbeleid

Visie Grondbeleid

In april 2006 is de nota grondbeleid door de raad vastgesteld. Deze nota geeft de kaders en uitgangspunten voor het grondbeleid.

De visie op het grondbeleid is dat het grondbeleid bijdraagt aan een gewenste ruimtelijke ontwikkeling waarmee een verantwoord woon- en werkklimaat kan worden behouden of versterkt.

Doel is dat de gemeente vanuit de regiefunctie de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen versterkt en het grondbeleid op een financieel transparante en op economisch verantwoorde wijze uitvoert.

Grondbeleid is geen doel op zich maar een instrument om gewenste ruimtelijke of maatschappelijke ontwikkeling te realiseren. Uitgangspunten zijn daarbij:

- De toedeling van schaarse grond (en overig vastgoed) aan beoogde functies vindt evenwichtig plaats;
- Bij nieuwbouwprojecten wordt ten minste 40 procent sociale woningbouw gerealiseerd;
- Een grondexploitatie is ten minste kostenneutraal.

De gemeente bepaalt per locatieontwikkeling zijn keuze voor actief of facilitair grondbeleid of voor een combinatie daarvan. Deze keuze is mede afhankelijk van de gemeentelijke grondpositie, van doelstellingen en ambities en van de risicoreserve.

Waarin is het gemeentelijk grondbeleid vastgelegd?

- *Kadernota Grondbeleid april 2006*
- *Beleidsnotitie snippergroen februari 2008*
- *Strandnota juni 2008*
- *Beleidsnotitie Jaarrond exploitatie van strandpaviljoens 2009*
- *Nota gronduitgifte en grondprijzen februari 2010*
- *Nota Vastgoed Portefeuille Management 2013*

Grondbeleid in de huidige begroting

Beheer Vastgoed

Het gemeentelijk vastgoed inclusief gronden betreft circa 700 titels inzake (agrarische) gronden, ondergrond voor opstallen, snippergroen, het strand, maatschappelijk vastgoed waaronder enkele sportaccommodaties, overige gebouwen en nog enkele woningen. Sinds 2014 wordt het beheer geautomatiseerd, niet kern vastgoed afgestoten en vindt onderhoud plaats op grond van de NEN 2767 normering.

Grondexploitaties behorend bij ruimtelijke projecten

Meerdere Nederlandse gemeenten hebben de afgelopen jaren forse afboekingen moeten doen. Door het terughoudend aankoopbeleid geldt dit niet voor de gemeente Bergen.

In de huidige financiële administratie vormen projecten onderdeel van de exploitatie of ze zijn, zoals in het geval van Mooi Bergen, ondergebracht in een aparte door de raad vastgestelde gemeentelijke grondexploitatie.

De kosten (en opbrengsten) van projecten komen in het eerste geval direct ten laste of ten gunste van het financiële resultaat van het jaar waarin ze gerealiseerd worden.

Per jaar moet er dekking zijn voor de uitgaven. Nadeel van deze manier is dat minder inzichtelijk is welke kosten aan een project kunnen worden toegerekend.

Bij een aparte grondexploitatie wordt het financiële resultaat van een project direct in beeld gebracht. Gedurende de looptijd wordt het project blijvend geactualiseerd. Het treffen van een afboeking of een voorziening gebeurt bij een geprognoseerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. Voor tussentijds winst nemen, geldt de afweging tussen het voorzichtigheidsbeginsel en het

realisatiebeginsel. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt er toe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat.

Belangrijke ontwikkelingen

- *Structuurvisie Mooi Bergen 2.0 vastgesteld door de raad op 29 januari 2015*
- *Raadsbesluit 12 mei 2015 dat er geen structuurvisie Schoorl Klopt' meer wordt gemaakt voor het bij dit project behorende plangebied*
- *Raadsbesluit 9 april 2015 om het plangebied voor de structuurvisie Dorp en Duin aan te passen en te beperken tot alleen Egmond ad Hoef*
- *Het Oude Hof*
- *Regionale woonvisie en Regionaal actie plan*
- *Ontwikkelingen vastgoedmarkt*
- *De Wet ruimtelijke ordening*
- *Nota Vastgoed Portefeuille Management 2013*
- *Regionale samenwerking*
- *De wet Markt en Overheid 2014*

Lopende vastgoedgerelateerde projecten

In de komende jaren wordt uitvoering gegeven aan enkele grotere ruimtelijke projecten en een heel aantal kleinere.

Voor (delen van) deze projecten worden in diverse soorten overeenkomsten de gemaakte afspraken vastgelegd (intentieovereenkomst, samenwerkingsovereenkomst, planschadeovereenkomst, huurovereenkomst en koopovereenkomst).

Hieronder worden enkele projecten waar gemeentelijk bezit bij betrokken is, nader toegelicht.

- *Mooi Bergen*

In Bergen centrum heeft de gemeente naast openbare ruimte de volgende vastgoedposities: de brandweergarage, Plein 1, Plein 7, alle zes appartementen in de Bakemaflat.

Deze verwervingen zijn strategisch van aard en het is de intentie deze in een latere fase door te verkopen aan een ontwikkelaar. Het is niet de bedoeling zelf tot ontwikkeling over te gaan. Voor de verwerving is/wordt de marktwaarde betaald. Het risico bestaat dat als de ontwikkelingen niet doorgaan met een verlies moeten worden verkocht.

- *Schoorl Klopt*

De gemeenteraad heeft op 12 mei 2015 besloten tot het opknippen van project Schoorl Klopt in een aantal aparte deelprojecten waar in meer of mindere mate gemeentelijk vastgoed bij is betrokken. Eén van deze projecten is dat een visie wordt gemaakt voor het aangekochte perceel van de voormalige Rabobank, Heereweg 56, met als doel dit in 2017 te verkopen ten behoeve van woningbouw in het huursegment.

- *Watertorenterrein Egmond aan Zee*

Op het Watertorenterrein zijn een nieuwe sporthal en woningbouw in een landschappelijke setting beoogd. Ook worden de mogelijkheden voor CPO uitgewerkt. In 2017 is start bouw voorzien.

- *Woningbouw Delverspad*

Bij deze ontwikkellocatie is in principe geen gemeentelijk vastgoed betrokken. De gemeente heeft een rol bij de planvorming, ontsluiting van de wijk en het in eigendom krijgen van de openbare ruimte.

- *Egmondse locatie voetbalfusievereniging*

Ook de zoektocht naar een fusielocatie voor de drie Egmondse voetbalclubs is door dit raadsbesluit een apart en op zichzelf staand project geworden. De gemeente heeft grondposities bij de huidige

verenigingen en bij de beoogde locatie aan de Nieuwe Egmonderstraatweg. De raad heeft eind 2016 hierover een besluit genomen.

- *Slotkwartier*

Op één pand na betreft het hier gemeentelijk eigendom. Herbestemming van het Slotkwartier is opgenomen in de door de raad vastgestelde Programmabegroting 2015-2018. In het Collegeprogramma is daarover opgenomen: Het Slotkwartier is van onschatbare historische waarde. Het is de wens van velen om de mogelijkheden van dit unieke erfgoed beter te benutten. De door de gemeente ingestelde werkgroep met betrokken partijen heeft wel tot ideeën geleid, helaas niet tot een gezamenlijk totaalplan. De gemeente neemt de regie weer over om spoedig tot ontwikkeling over te kunnen gaan, inclusief de gemeentelijke panden die binnen het Slotkwartier vallen.

- *Rustenburg Egmond aan den Hoef*

Bij deze herontwikkelinglocatie van sociale huur- en koopwoningen was er wat gemeentelijk vastgoed betrokken: er is grond verkocht en geruild. De omgevingsvergunningen zijn onherroepelijk. Streven is eindoplevering van het project in 2017.

- *Egmond aan Zee*

In Egmond aan Zee speelt op een aantal locaties een herontwikkelingstraject. Bij De Maritieme Driehoek, het Watertorenterrein, de voormalige Trompschool, het voormalige VVV kantoor, de voormalige brandweergarage en de voormalige bibliotheek is gemeentelijk vastgoed betrokken. De verschillende plandelen kennen een verschillende doorlooptijd.

- *Merici*

Bij het Ursulinen-terrein in Bergen wordt een ontwikkeling gerealiseerd op grond die al in bezit is van een projectontwikkelaar. De gemeente ontvangt geen bedrag voor grond.

In een exploitatieovereenkomst is vastgelegd dat de projectontwikkelaar de openbare ruimte inricht volgens onze voorschriften, om niet overdraagt en dat er in het bestaande Kloosterhof sociale woningbouw wordt gerealiseerd. Het bestemmingsplan is vastgesteld en de verkoop van woningen is gaande. De eerste omgevingsvergunningen zijn al verleend.

- *Het Oude Hof*

De gemeente is eigenaar van het landgoed. De status van de huidige erfpacht/opstalovereenkomst met Stichting Blooming is onderzocht met het doel om binnen vastgestelde kaders nieuwe afspraken te maken over het toekomstig gebruik en de daarbij horende vergoeding. Over de uitgangspunten en de hoogte van de vergoeding is in principe overeenstemming bereikt. Streven is deze in 2017 te kunnen tekenen.

Er is een projectgroep gestart met de vaste gebruikers en de provincie. Er is gekeken hoe we binnen de door de provincie aan te geven kaders het toekomstig gebruik van het Hof vorm kunnen geven, waarbij tevens een einde wordt gemaakt aan de bestaande parkeerproblematiek en de renovatie en toekomstig beheer van het landgoed wordt veiliggesteld.

Wanneer er duidelijkheid is (naar verwachting eind 2016), kan worden gewerkt aan een nieuw bestemmingsplan alsmede aan de eerdergenoemde nieuwe erfpachtovereenkomst met Stichting Blooming.

- *MAG complex*

Het complex was in eigendom bij het Rijk. Verkoop stuitte op bezwaren. De raad van state had het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan MAG op formele gronden vernietigd. De grondslag is gerepareerd, daartoe heeft de provincie de lijst voor bedrijventerreinen aangepast. Het bestemmingsplan is opnieuw in procedure gebracht.

In 2016 zijn de ruimtelijke procedures afgerond en heeft de gemeente via een “ABC” akte meegewerkt aan levering aan de firma's Min en Tambach.

- *Huisvesting raad*

Op 23 februari 2016 is het resultaat van het onderzoek naar huisvesting gepresenteerd aan de raad. In het najaar van 2016 zijn de verschillende onderzochte opties in de Beeck, inclusief de mogelijkheid in Frats aan de raad gepresenteerd, inclusief kosten. De door de raad gekozen optie zal in 2017 worden gerealiseerd.

- *Snippergroen*

Elk kwartaal worden de verzoeken om aankoop behandeld. Deze verzoeken worden getoetst aan de notitie snippergroen. Het betreft jaarlijks circa 25 verzoeken. In een aantal gevallen kan overgegaan worden tot verkoop.

- *Strand*

De verhuurprijzen voor horecapaviljoens zijn in 2012 herzien. De overeenkomsten met niet commerciële huurders (5 watersportverenigingen, 1 opslagvereniging een kanoclub) in 2013. De overeenkomsten met de twee kampeerverenigingen in Egmond aan Zee zijn in 2015 herzien. In 2016 is voor het eerst ook een tiental overeenkomsten aangegaan voor de huur van een zandterras direct voor een horecapaviljoen.

- *Onrechtmatig in gebruik genomen gemeenteground*

In 2012 heeft een inventarisatie plaatsgevonden van onrechtmatig in gebruik genomen gemeenteground. Er zijn ruim 1000 gevallen geconstateerd. Bij herinrichtingsplannen is de intentie om met alle bewoners overeenstemming te bereiken over een oplossing. Deze kan variëren van het respecteren van de kadastrale grenzen, het plaatsen van hagen of hekken tot het verkopen van grond.

Daarnaast worden ad hoc dossiers opgepakt als in gebruik genomen gemeenteground tot een acuut probleem leidt, bijvoorbeeld bij een verzoek om toekenning van verjaring. Begin 2017 volgt een raadsvoorstel hoe in de toekomst om te gaan met het vraagstuk onrechtmatig in gebruik genomen gemeenteground.

- *Nota Vastgoed Portefeuille Management*

Eind 2013 heeft de raad de nota Vastgoed Portefeuille Management vastgesteld. Met het vaststellen van deze nota is besloten om het gemeentelijk vastgoed op basis van de vastgestelde NEN 2767 norm te onderhouden, het beheer te professionaliseren en te automatiseren, de raad tweejaarlijks uitgebreid over de portefeuille te informeren en de portefeuille te verkleinen door gebouwen en gronden die niet tot het kernvastgoed behoren, af te stoten. Het betreft een doorgaand proces.

- *Afstoten gemeentelijk vastgoed*

Eind 2016 zijn alle aangewezen woningen verkocht. Met af te stoten gronden wordt gestart in 2017. Een aantal objecten kan nog niet worden afgestoten zolang de mogelijkheden voor herbestemmen niet duidelijk zijn.

- *Wet Markt en Overheid*

Per 1 juli 2014 moeten gemeenten en andere overheden handelen volgens de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid (hierna wet M en O). Met deze regels wordt oneigenlijke concurrentie door de overheid tegengegaan. De belangrijkste regel is dat een overheid wel economische activiteiten mag aanbieden, maar dan de integrale kostprijs in rekening moet brengen. Op 9 april 2015 heeft de raad besloten om een aantal activiteiten aan te wijzen als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang.

- Verhuur/in gebruik geven van sportaccommodaties;
- Verhuur/in gebruik geven van maatschappelijk vastgoed;

- In gebruik geven van accommodaties aan de reddingsbrigades;
- In gebruik geven van anti-kraak vastgoed;
- Verhuur van kantoorruimte aan de politie.

Bij deze activiteiten wordt een gemeentelijke accommodatie beschikbaar gesteld voor een bedrag dat lager is dan de kostprijs. Met dit besluit heeft de gemeente Bergen zijn verhuuractiviteiten in overeenstemming gebracht met de gedragsregels uit de wet MenO.

- *Herontwikkeling leegstaand gemeentelijk vastgoed*

Van een aantal objecten zoals de voormalige Rabobank in Schoorl en schoolgebouwen wordt de mogelijkheid voor herbestemming onderzocht. Als deze duidelijk is, kan het vastgoed worden herontwikkeld of verkocht.

- *Tijdelijk cultureel leegstandbeheer*

De gemeente wordt regelmatig benaderd met de vraag om goedkope huisvesting voor kunstenaars en andere culturele initiatiefnemers. Wij kennen - gelukkig - weinig (permanente) leegstand.

Bij een dergelijk verzoek speelt de Wet Markt en Overheid een rol. De wetgever hanteert namelijk het principe dat er een integrale, en daarmee voor de culturele sector vaak een te hoge kostprijs gehanteerd moet worden. De raad kan hiervan echter gemotiveerd afwijken en heeft dit ook gedaan.

De gemeente Bergen biedt op een drietal locaties tijdelijk cultureel gebruik aan tegen een zeer beperkte vergoeding: in de voormalige brandweergarage en het voormalige BSV clubgebouw in Bergen en in de voormalige D'Oosterkimschool in Schoorl. Gebruik van het Slotkwartier in Egmond aan den Hoef zou ook als tijdelijk cultureel leegstandbeheer gezien kunnen worden.

- *Fusie BSV en Berdos*

Op 25 juni 2015 heeft de raad besloten een fusie tussen de voetbalclubs BSV Bergen en VV Berdos mogelijk te maken en hiervoor middelen ter beschikking te stellen. Dit traject is in 2017 afgerond.

- *Herontwikkeling BSV terrein*

Het onderzoek naar herontwikkeling van het achterblijvende BSV terrein dat eigendom is van de gemeente is gestart in 2016. In de vergadering van de raad van 29 september is hierover besloten.

- *De Beeck*

Sinds april 2016 kent De Beeck een nieuwe exploitant: Holland Sport BV (dochter van Alkmaar Sport NV). De toekomst van Frats en het bestuurscentrum was op het moment aanbesteding nog niet duidelijk. De betreffende ruimtes zijn onderdeel van planvorming en maken vooralsnog geen onderdeel uit van de overeenkomst.

- *Accommodatiebeleid*

In 2017 wordt er gewerkt met een toetsingskader. Er wordt niet meer uitgegaan van “stenen” maar van gewenste voorzieningen. Waarin deze zijn gehuisvest is een afgeleide. De gemeente huurt ook locaties, het “in eigendom hebben” is geen doel op zich.

- *Regionale samenwerking Vastgoed en Grondzaken*

Vanaf 1 januari 2017 is Vastgoed onderdeel van het Domein Ruimtelijke Ordening en daarbinnen van het team Beleid & Vastgoed. Ontmoetingslocatie is het gemeentehuis van Castricum. Naar verwachting werken de BUCH gemeenten met hetzelfde beheersysteem en met standaard basiscontracten.

- *Nota Grondbeleid en Grondprijzen*

Intentie is om deze in BUCH verband in 2017 te actualiseren.

Paragraaf G. Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleid van de gemeentelijke heffingen voor 2017 tot en met 2020.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- tarievenbeleid
- hoofdlijnen per belastingsoort
- kwijtscheldingsbeleid
- opbrengstoverzicht
- lokale lastendruk

1 Tarievenbeleid

In het coalitieakkoord 2014-2018 zijn criteria vastgesteld die van belang zijn voor de samenstelling van de concept begroting voor het volgend jaar.

1. Jaarlijks wordt bekeken of en op welke wijze een stijging van de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing kan worden voorkomen. Hierbij geldt dat volledige kostendekkendheid wordt nagestreefd, gelet op de directe relatie met de exploitatie-uitgaven;
2. Ook voor de onroerende zaakbelastingen (OZB) wordt jaarlijks bekeken of en op welke wijze een stijging van de opbrengst kan worden voorkomen.
3. Voor de overige belastingen, heffingen en leges geldt dat de opbrengsten jaarlijks worden verhoogd met een percentage tenzij anders vermeld. Voor de meerjarenbegroting 2017-2020 is een verhoging van 2% gehanteerd zijnde de streefwaarde voor de inflatie van de ECB.
4. Voor de parkeervergunning geldt de uitzondering dat de tarieven stijgen met 2% in plaats van de opbrengsten. Dit om te voorkomen dat bij daling van het aantal vergunningen de prijzen extra omhoog moeten.

Bij bovenvermelde uitgangspunten wordt uitgegaan van een verhoging van de opbrengst over het bestaande areaal aan belastbare feiten en de bij de afzonderlijke belastingen, rechten en retributies behorende heffingsgrondslagen. Toename en afname van het areaal en/of de heffingsgrondslagen kunnen leiden tot hogere of lagere opbrengsten ten opzichte van de berekende stijgingen.

Tot slot is het van belang te vermelden dat een 2% opbrengststijging over heffingen en leges in de praktijk kan leiden tot onwerkbaar tarieven van centen achter de komma. Op dit punt is er al een staande praktijk van afronding op 5 eurocenten, halve euro's en/of hele euro's afhankelijk van de belastingsoort.

Tarieven

De tarieven voor de belastingsoorten waarvan op dit moment onvoldoende duidelijkheid is over de omvang van het areaal worden in deze paragraaf niet genoemd. Alle belastingtarieven worden in december 2016 bij het vaststellen van de belastingverordeningen 2017 aan uw raad voorgelegd.

1.1 Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Tot en met de begroting van 2016 werden gemeentelijke kostendekkende tarieven mede gebaseerd op uurlonen inclusief een overheadcomponent. Met ingang van 2017 moet de overhead op een apart taakveld zichtbaar worden gemaakt. De kostprijs van gemeentelijke producten en diensten bestaat daarom vanaf 2017 uit twee componenten: De aan het betreffende taakveld toegerekende directe lasten verhoogd met indirecte lasten, de overhead. De overhead wordt berekend conform de door uw raad vastgestelde financiële verordening. Daarmee verandert de berekeningswijze, niet het resultaat.

2 Hoofdpijnen per belastingsoort

2.1 Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De onroerende zaakbelastingen betreffen een drietal belastingen, te weten;

- een onroerende zaakbelasting voor eigenaren van woningen;
- een onroerende zaakbelasting voor eigenaren van niet-woningen;
- een onroerende zaakbelasting voor gebruikers van niet-woningen.

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De onroerende zaakbelastingen voor het eigendom van woningen en niet-woningen worden geheven van degene die op 1 januari van het belastingjaar in het Kadaster bekend staat als de zakelijk gerechtigde van de onroerende zaak. De onroerende zaakbelasting voor het gebruik van niet-woningen wordt geheven van de degene die op 1 januari van het belastingjaar de gebruiker van de onroerende zaak is.

De hoogte van de aanslag is afhankelijk van de waarde in het economisch verkeer van de onroerende zaak. De belasting wordt geheven als percentage van deze waarde. De waarde van de onroerende zaken wordt vastgesteld onder het regime van de Wet WOZ.

Kerncijfers, waardeontwikkeling en areaal

De kerncijfers voor de bepaling van de te verwachten opbrengst van de onroerende zaakbelastingen betreffen het aantal woningen, het aantal niet-woningen, de totaalwaarde van de woningen, de totaalwaarde van de niet-woningen en het percentage van de leegstand van niet-woningen op 1 januari van het belastingjaar.

Opbrengsten

Zoals omschreven wordt jaarlijks bepaald in hoeverre een stijging van de opbrengst kan worden voorkomen. In vervolg op de kadernota wordt voorgesteld om de opbrengst voor 2017 niet te verhogen. Als gevolg hiervan blijft de gemiddelde aanslag OZB voor 2017 gelijk aan die van 2016. In 2017 wordt geen substantiële uitbreiding van het areaal verwacht. Rekeninghoudend met een nagenoeg gelijkblijvend areaal voor de komende jaren, gelijkblijvende opbrengsten in 2017 en een gemiddeld inflatiepercentage van 2% voor de opvolgende jaren, worden de begrote opbrengsten voor 2017 tot en met 2020 als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Gebruikers niet-woningen	1.079.000	1.101.000	1.123.000	1.145.000
Eigenaren niet-woningen	1.277.000	1.303.000	1.329.000	1.356.000
Eigenaren woningen	5.866.000	5.983.000	6.103.000	6.225.000
Totaal opbrengst OZB	8.222.000	8.387.000	8.555.000	8.726.000

2.2 Afvalstoffenheffing

Tot de kosten behoren, naast de directe kosten voor het inzamelen en verwerken van de afvalstoffen, ook een aandeel in de kosten van:

- Straatreiniging: 30% aandeel en
- BTW

Straatreiniging wordt in hoofdzaak uitgevoerd in het kader van wegbeheer. Daarbij wordt de openbare ruimte hierdoor aantrekkelijk gehouden en wordt de riolering technisch functioneel gehouden. Het hierbij opruimen en inzamelen van zwerfafval heeft een directe relatie met de kosten voor afvalinzameling omdat dit feitelijk onjuist aangeboden huishoudelijk afval betreft. Uitgaande van de totale kosten voor straatreiniging wordt daarom 30% hiervan toegekend aan het inzamelen van zwerfafval en doorberekend in de afvalstoffenheffing.

In 2003 zijn we gekort op algemene uitkering in verband met de invoering van het BTW compensatiefonds. Het niet doorrekenen van BTW zou tot een extra nadeel leiden. Vandaar dat wij de BTW doorrekenen aan riool- en afvalstoffenheffing.

Vanuit het oogpunt van lastenverlichting worden de kosten voor strandreiniging (30 % aandeel van de schoonmaakkosten) vanaf 2017 niet meer doorberekend. Door deze maatregel kunnen de tarieven voor 2017 gelijk blijven aan die van 2016. Vanaf 2018 wordt uitgegaan van een structurele stijging van 2% per jaar.

Als gedurende het boekjaar sprake is van overdekking (meer werkelijke opbrengsten dan werkelijke kosten) wordt het meerdere in de egalisatievoorziening gestort. Daarentegen wordt bij een onderdekking (meer werkelijke kosten dan werkelijke opbrengsten) het verschil aan de egalisatievoorziening onttrokken. In 2017 en de opvolgende jaren zijn kosten hoger dan de opbrengsten.

Rekeninghoudend met de huidige stand van de voorziening en de verwachting dat de trend van de kostenontwikkeling zich doorzet zorgt een structurele tariefstijging van 2% vanaf 2018 er voor dat in 5 jaar naar een kostendekkend tarief gegroeid kan worden. Bij een structurele tariefstijging van 2% per jaar vindt er jaarlijks een uitname uit de voorziening plaats zonder dat deze negatief wordt.

De afvalstoffenheffing kent, buiten de tarieven voor extra containers, een tweetal tarieven, te weten een tarief voor:

- meerpersoonshuishoudens en
- voor alleenwonenden/2^e woningen/vakantiewoningen.

Dit laatste tarief bedraagt 75% van het eerstgenoemde.

Belastingplichtig is de gebruiker van een perceel waar de gemeente een inzamelplicht heeft voor huishoudelijke afvalstoffen.

Kerncijfers

In de berekening van de opbrengst in relatie tot de kostendekkendheid wordt uitgegaan van 5.101 éénpersoons- en 8.877 meerpersoonshuishoudens. In deze aantallen wordt de komende jaren geen groei verwacht.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing		2017
Kosten taakveld afval, incl. (omslag)rente		€ 3.574.000
Inkomsten, excl. heffingen		-€ 130.000
Netto kosten		€ 3.444.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead incl. (omslag)rente		€ 119.000
30% aandeel straatreiniging		€ 185.000
BTW		€ 763.000
Totale kosten		€ 4.511.000
Opbrengst heffingen		€ 4.471.000
Kwijtschelding		-€ 131.000
Totale opbrengsten		€ 4.340.000
Verschil		-€ 171.000
Onttrekking voorziening		€ 171.000
Dekkingspercentage		96%

Opbrengsten

Rekeninghoudend met een nagenoeg gelijkblijvend areaal zoals genoemd bij de kerncijfers, gelijkblijvende tarieven voor 2017 en een positief blijvende voorziening worden de opbrengsten voor 2017 tot en met 2020 als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Afvalstoffenheffing	4.470.000	4.563.000	4.650.000	4.738.000

Tarieven

Om de hierboven geraamde opbrengsten te realiseren worden de tarieven als volgt voorgesteld:

	2017	2018	2019	2020
Éénpersoonshuishouden	257	263	268	273
Meerpersoonshuishouden	343	350	357	364

2.3 Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een object van waaruit direct of indirect water wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering. De heffingsgrondslag voor de rioolheffing heeft een relatie met het afgevoerde water dat vanuit het object wordt afgevoerd. Er is een gedifferentieerd tarievenstelsel dat opgebouwd is uit eenheden per 500 m³ waterverbruik. Veruit de meeste woningen vallen onder de eerste eenheid: het basistarief.

Als gedurende het boekjaar sprake is van overdekking (meer werkelijke opbrengsten dan werkelijke kosten) wordt het meerdere in de egalisatievoorziening gestort. Daarentegen wordt bij een onderdekking (meer werkelijke kosten dan werkelijke opbrengsten) het verschil aan de egalisatievoorziening onttrokken. In 2017 is er een klein storting en in de jaren daarna daalt de voorziening zonder dat deze negatief wordt.

De kerncijfers voor de bepaling van de hoogte van de inkomsten uit de rioolheffing zijn:

- het aantal percelen voor het basis tarief (0 tot en met 500 m³ waterafvoer)
- het aantal percelen vallend onder grootverbruik (gestaffeld boven de 500 m³ afgevoerd water), gedifferentieerd naar de tariefstaffel.

Kerncijfers (kosten en opbrengsten)

In de berekening van de opbrengst wordt uitgegaan van 17.234 eenheden. In dit aantal zijn de grootverbruiktarieven teruggerekend

naar het basistarief. In dit aantal wordt de komende jaren geen groei verwacht.

Vanaf 2014 wordt 30% van de kosten voor straatreiniging doorberekend. Door de uitvoering van straatreiniging worden de frequentie en kosten van kolkenzuigen en rioolreiniging verlaagd. Dit maakt dat een gedeelte van deze kosten een aantoonbare relatie heeft met de aanleg, beheer en onderhoud van het riool. Vanuit riooltechnisch oogpunt is een inschatting gemaakt van het wenselijk aantal uren straatreiniging. Uitgaande van de totale kosten voor straatreiniging wordt 30% hiervan toegekend aan het technisch functioneren van het riool.

Vanuit het oogpunt van lastenverlichting worden de kosten voor baggeren (50 % aandeel van de baggerkosten) vanaf 2017 niet meer doorberekend.

Zoals vermeld in de paragraaf financiering wordt voorgesteld het percentage van de omslagrente te verlagen naar 3%. Voor de rioolinvesteringen voor 2016 was dit nog 5%. In afwijking hiervan wordt voor de rioolheffing het rentepercentage op 4% gesteld. Dit vanwege de zeer langdurige afschrijvingstermijnen en het historische renteverloop. Het rentepercentage van 4% is berekend door van iedere jaarschijf (vanaf 1956) de historische rente van een 20-jaars lening te bepalen en deze te vermenigvuldigen met de restant rioolinvestering van dat jaar. Dit resulteert in een gewogen gemiddelde rentepercentage van 4,1%, afgerond naar beneden 4,0%.

Daarnaast wordt de voorziening tot en met 2019 aangevuld door een jaarlijkse storting van € 60.000,- zoals door uw raad vastgesteld bij de programmabegroting 2016-2019.

Uw raad heeft eerder besloten om jaarlijks € 400.000,- van de opbrengsten van de precariobelasting op kabels en leidingen vanaf 2017 tot en met 2026 toe te voegen aan de egalisatievoorziening.

Dit gaf de mogelijkheid om het tarief rioolheffing jaarlijks 1,5% te laten stijgen tot een kostendekkend niveau in 2028. Onlangs is echter een wetsvoorstel aan de Twee Kamer gestuurd waardoor dit perspectief per 2017 vervalt. Om deze reden wordt in tariefsberekening geen rekening meer gehouden met de beoogde storting in de egalisatievoorziening. Door de eerder genoemde maatregelen vanuit het oogpunt van lastenverlichting en de doorrekening van de lagere omslagrente kan dit echter worden opgevangen. Hierdoor stijgt het tarief rioolheffing de komende jaren slechts met 0,5%.

Zoals vermeld bij de afvalstoffenheffing wordt de BTW ook doorberekend in de rioolheffing.

Kostendekkendheid rioolheffing	2017
Kosten taakveld riolering, incl. (omslag)rente	€ 4.599.000
Inkomsten, excl. heffingen	-€ 20.000
Netto kosten taakveld	€ 4.579.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
30% aandeel straatreiniging	€ 185.000
Overhead incl. (omslag)rente	€ 496.000
BTW	€ 242.000
Totale kosten	€ 5.502.000
Opbrengst heffingen	€ 5.704.000
Kwijtschelding	-€ 150.000
Totale opbrengsten	€ 5.554.000
Verschil	€ 52.000
Storting voorziening	€ 52.000
Dekkingspercentage	101%

Opbrengsten

Rekeninghoudend met een gelijkblijvend areaal zoals genoemd bij de kerncijfers en een positief blijvende voorziening worden de opbrengsten voor 2017 tot en met 2020 als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Rioolheffing	5.574.000	5.630.000	5.702.000	5.761.000

Tarieven

Conform het coalitieakkoord wordt jaarlijks bepaald in hoeverre een stijging van het tarief kan worden voorkomen. Gelet op het bovenstaande dient het tarief licht te stijgen om de hierboven geraamde opbrengsten te realiseren. Het basistarief wordt als volgt voorgesteld:

	2017	2018	2019	2020
Rioolheffing	331	333	335	337

2.4 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de afvalstoffen- en rioolheffing bestaat de mogelijkheid om een kwijtscheldingsverzoek in te dienen. In Bergen wordt uitgegaan van de meest ruime, zogenaamde 100% norm. Dit houdt in, dat kwijtschelding wordt verleend aan belastingschuldigen die een inkomen hebben dat op of onder 100 procent van de landelijk geldende bijstandsnorm ligt. De kwijtschelding vangen we op binnen de kostendekking van afvalstoffen- en rioolheffing.

Kwijtschelding wordt zoveel mogelijk automatisch verleend. Dit gebeurt middels een automatische koppeling met landelijke inkomens- en vermogensgegevens door het Inlichtingenbureau met belastingplichtigen die hiervoor toestemming hebben gegeven.

Bij het behandelen van verzoeken om kwijtschelding wordt verder samengewerkt met het Hoogheemraadschap. Deze samenwerking houdt in, dat de beslissingen op verzoeken in principe worden overgenomen en informatie wordt uitgewisseld.

Kerncijfers

Sinds de start van de belastingsamenwerking met Cocensus wordt actiever gestuurd op de mogelijkheden voor kwijtschelding. Ook in 2016 zijn stappen gezet om het aanvragen nog eenvoudiger te maken. Dit zorgt voor een stijging van het aantal toegekende kwijtscheldingen. Om deze reden worden deze uitgaven verhoogd. Naast de toegekende gehele kwijtschelding bestaat er een grote variatie in gedeeltelijk toegekende verzoeken waarbij een percentage van de aanslag wordt kwijtgescholden. Om deze reden wordt niet uitgegaan van het totale aantal toekenningen maar een teruggerekend aantal volledige toekenningen. Uitgaande van het resultaat voor 2015 en de prognose voor 2016 wordt nu uitgegaan van 453 toegekende gehele kwijtscheldingsverzoeken. Voor de komende jaren verwachten we dat dit zo blijft.

Uitgaven

Rekeninghoudend met een gelijkblijvend aantal toekenningen zoals genoemd bij de kerncijfers worden de uitgaven voor 2017 tot en met 2020 als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Kwijtschelding	-281.000	-285.000	-288.000	-292.000

2.5 Hondenbelasting

Opbrengsten

In vervolg op de kadernota 2017 wordt voorgesteld om de hondenbelasting per 2017 af te schaffen. De hieraan verbonden opbrengsten en uitvoeringskosten komen hierdoor te vervallen. Dit zorgt voor onderstaand nadeel:

	2017	2018	2019	2020
Hondenbelasting	-174.900	-178.500	-182.200	-182.200

2.6 Forensenbelasting

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De forensenbelasting wordt geheven van personen die niet in Bergen wonen, maar hier wel gedurende meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning beschikbaar houden. De heffingsgrondslag voor de forensenbelasting is een percentage van de WOZ-waarde.

De forensenbelasting wordt in de regel na afloop van het belastingjaar geheven. Dit omdat pas na afloop van het belastingjaar kan worden bepaald of er sprake is van een belastingplicht.

Kerncijfers, waardeontwikkeling en areaal

Het areaal voor deze belasting bestaat uit het aantal (tweede) woningen dat voldoet aan de criteria van de forensenbelasting en de verwachte totaalwaarde van deze woningen op 1 januari van het belastingjaar.

Als gevolg van een wijziging jurisprudentie is het areaal per 2015 aanzienlijk afgenomen. Dit heeft een structureel nadeel tot gevolg gehad van € 900.000,-. De resultaten voor de nadien opgelegde belastingjaren 2014 en 2015 laten een minder groot nadeel zien. De verwachting is echter dat de volledige uitwerking van de jurisprudentie pas in de resultaten voor belastingjaar 2016 zichtbaar worden. De aanslagen voor 2016 worden begin 2017 verstuurd.

Opbrengsten

Rekeninghoudend met de verlaging van het areaal zoals vermeld onder de kerncijfers en een uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten van het resterende areaal in 2017 en de opvolgende jaren worden de begrote opbrengsten voor 2017 tot en met 2020 als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Forensenbelasting	794.000	810.000	826.000	843.000

2.7 Toeristenbelasting

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De toeristenbelasting wordt geheven voor het tegen betaling overnachten in de gemeente door personen die geen inwoner van Bergen zijn. De belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot nachtverblijf biedt. De aanslagoplegging voor de toeristenbelasting vindt, op grond van het heffingsstelsel, na afloop van het belastingjaar plaats, op basis van de ingediende aangiften.

Kerncijfers en areaal

In de uitvoering van de toeristenbelasting wordt doorlopend gecontroleerd op de juistheid en volledigheid van de gevoerde verblijfsadministraties door de aanbieders van verblijf. Sinds een aantal jaren is het aanbieden van verblijf via internet aanzienlijk toegenomen. Om deze reden is in 2015 een onderzoek uitgevoerd naar mogelijk ontbrekend areaal(het aantal aanbieders van verblijf). De resultaten en aanbevelingen hebben aanleiding gegeven om de doorlopende controle in samenwerking met Cocensus anders in te richten. Dit richt zich op drie aspecten. Ten eerste wordt via diverse methodes intensief ingezet op opsporing van verborgen verblijfbieders. Ten tweede zullen periodieke fysieke controles bij de verblijfbieders worden uitgevoerd. Ten derde wordt ingezet op het verder vergroten van de (digitale) aanmeld- en aangiftemogelijkheden.

Bij de berekening van de opbrengsten in de programmabegroting wordt uitgegaan van het gemiddelde aantal overnachtingen van de 3 voorgaande afgesloten belastingjaren. Inmiddels is het belastingjaar 2014 afgesloten zodat het gemiddelde gebaseerd kan worden op de jaren 2012 t/m 2014. Dit gemiddelde is 1.339.000.

Tarief

Aan uw raad wordt net als voorgaande jaren een apart besluit voorgelegd om de verordening en daarmee het tarief toeristenbelasting 2017 vast te stellen. Uitgaande van de het

verhoogde gemiddelde aantal overnachtingen wordt voorgesteld het tarief te verhogen van € 1,80 naar € 1,85 (+2% afgerond).

Naast het aantal overnachtingen kent de toeristenbelasting ook een forfaitaire tariefsberekening voor vaste jaarplaatsen en seizoenplaatsen.

Opbrengsten

Rekeninghoudend met het bovengenoemde en het uitgangspunt van een stijging van 2% van de opbrengst in de opvolgende jaren worden de begrote opbrengsten voor 2017 tot en met 2020 als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Toeristenbelasting	2.458.000	2.507.000	2.557.000	2.608.000

2.8 Precariobelasting

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De precariobelasting wordt geheven van degenen die voorwerpen hebben die zich op, onder of boven openbare gemeentegrond bevinden. De precariobelasting bestaat uit permanente belastbare feiten (bijvoorbeeld terrassen en uithangborden) en incidentele belastbare feiten (bijvoorbeeld een tijdelijke bouwcontainer). De tarieven voor de afzonderlijke belastbare feiten zijn opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening precariobelasting.

In de regel worden de aanslagen voor de permanente belastbare feiten na afloop van het belastingjaar opgelegd. Dit aangezien pas na afloop van het belastingjaar de omvang van de belastingplicht bekend is.

Kerncijfers en areaal

Door periodieke controles in het veld wordt de actualiteit van de bestandsgegevens voor de precariobelasting op peil gehouden. Daarnaast leiden vergunningaanvragen tot inzicht in belastbare

feiten. Het areaal voor de precariobelasting van de permanente belastbare feiten is redelijk stabiel.

In 2016 wordt ook precariobelasting geheven over ondergrondse infrastructuur. Bij het invoeren van deze heffingsmogelijkheid werd rekening gehouden met een jaarlijkse opbrengst van € 2.000.000,- tot en met 2026. Bij de invoering heeft uw raad besloten jaarlijks € 400.000,- van deze opbrengsten te gebruiken voor lastenverlichting in de rioolheffing. De resterende opbrengst van € 1.600.000,- zou jaarlijks worden toegevoegd aan de algemene reserve. Zoals reeds vermeld bij de rioolheffing is inmiddels een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer gestuurd waardoor dit perspectief waarschijnlijk reeds per 2017 vervalt. Om deze reden wordt in onderstaand overzicht geen rekening meer gehouden met deze opbrengsten. Omdat de opbrengsten verbonden waren aan de egalisatievoorziening rioolheffing en de algemene reserve heeft dit geen gevolgen voor het begrotingsaldo.

Opbrengsten

Rekeninghoudend met het uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2017-2020 worden de begrote opbrengsten als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Precariobelasting	134.500	137.300	140.200	143.000

2.9 Parkeerbelastingen

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

Bij de parkeerbelastingen onderscheiden we drie soorten belastingen:

1. *Parkeergelden*
2. *Parkeernaheffingsaanslagen (parkeerboetes)*
3. *Rechten parkeervergunningen*

1. Parkeergelden

Voor voertuigen die op bepaalde dagen en tijden geparkeerd worden, op daartoe aangewezen openbare parkeerplaatsen, is de eigenaar van het voertuig parkeergeld verschuldigd. Het doel van de belasting is het reguleren van parkeergedrag en verkeersstromen.

2. Naheffingsaanslagen

Als er geen of onvoldoende parkeergeld is betaald worden naheffingsaanslagen opgelegd. Wij hanteren het door het rijk vastgestelde maximumtarief.

3. Rechten parkeervergunningen

Voor bepaalde gebieden binnen onze gemeente kan tegen een vergoeding een parkeervergunning worden aangevraagd.

Kerncijfers en areaal

Op basis van gerealiseerde opbrengsten is het hier aan verbonden gemiddelde aantal parkeeruren geactualiseerd. Zoals vermeld in de kadernota 2017 is dit gemiddelde gestegen.

Tarieven

Aan uw raad wordt net als voorgaande jaren een apart besluit voorgelegd om de verordening en daarmee de tarieven parkeerbelasting 2017 vast te stellen. Uitgaande van een gelijkblijvende opbrengst en een gelijkblijvend aantal parkeeruren wordt voorgesteld het parkeermeter tarief van € 1,90 niet te verhogen.

Opbrengsten

Uitgaande van het bovenstaande, gelijkblijvende parkeerduur, vergunningen, gelijkblijvende opbrengsten in 2017 en 2% verhoging van de opbrengst in de opvolgende jaren worden de begrote opbrengsten voor 2017 tot en met 2020 als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Parkeerbelasting (parkeergeld)	3.357.000	3.446.000	3.448.000	3.449.000
Naheffingsaanslag	276.000	276.000	276.000	276.000
Parkeervergunningen	516.000	526.000	537.000	548.000

2.10 Marktgelden

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

Voor het innemen van een standplaats op de markten in Egmond en Bergen wordt marktgeld geheven. De berekening van de hoogte van het marktgeld wordt gedaan naar strekkende meters van de kraam.

Kerncijfers en areaal

Het heffingsareaal wordt bepaald door het aantal strekkende meters kramen dat op de markt wordt geplaatst. Normaliter is er voor de markt in Egmond maximaal 97 m1, en praktisch 80 m1, beschikbaar. Voor de markt in Bergen is er maximaal 169 m1 en praktisch 150 m1 beschikbaar.

Uitgangspunt voor de marktgelden is volledige kostendeckking. Zoals uit onderstaand overzicht blijkt zijn de kosten van de markten hoger dan de inkomsten. Gelet op de huidige situatie van het marktwezen wordt het niet mogelijk geacht de mate van kostendeckkendheid te verhogen.

Kostendeckkendheid marktgelden	2017
Kosten taakveld , incl. (omslag)rente	€ 38.000
Inkomsten, excl. heffingen	n.v.t.
Netto kosten	€ 38.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
Overhead incl. (omslag)rente	€ 40.000
BTW	n.v.t.
Totale kosten	€ 78.000
Opbrengst heffingen	€ 18.000
Verschil	-€ 60.000
Dekkingspercentage	23%

Opbrengsten

Bij een gelijkblijvend areaal en 2% stijging van de opbrengsten per begrotingsjaar zien de opbrengsten er als volgt uit:

Verwachte opbrengst	2017	2018	2019	2020
Marktgeld	18.080	18.440	18.940	19.320

2.11 Lijkbezorgingrechten

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

De lijkbezorgingrechten worden geheven voor ondermeer het begraven van personen en voor het onderhoud van de begraafplaatsen. De tarieven voor de afzonderlijke belastbare feiten staan opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening lijkbezorgingrechten.

Het uitgangspunt voor de tarieven van de lijkbezorgingrechten is volledige kostendeckking op alle tarieven die betrekking hebben op:

- De uitgifte van graven (inclusief grafonderhoud);
- Het begraven;

- De algemene kosten voor het in stand houden (groenbeheer) van de gemeentelijke begraafplaatsen.

Kerncijfers en areaal

De kerncijfers voor de lijkbezorgingrechten bestaan hoofdzakelijk uit het aantal meerjarige rechten op graven en dergelijke, het aantal begravingen en bijzettingen per jaar en het aantal onderhoudsrechten op graven en dergelijke.

De beheerskosten van de begraafplaatsen zijn hoger dan de inkomsten. Dit is in overeenstemming met het beleidsplan begraafplaatsen.

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten	2017
Kosten taakveld , incl. (omslag)rente	€ 309.000
Inkomsten, excl. heffingen	n.v.t.
Netto kosten	€ 309.000
<i>Toe te rekenen kosten:</i>	
Overhead incl. (omslag)rente	€ 222.000
BTW	n.v.t.
Totale kosten	€ 531.000
Opbrengst heffingen	€ 446.000
Verschil	-€ 85.000
Dekkingspercentage	84%

Opbrengsten

Rekening houdend met het uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2017-2020 worden de begrote opbrengsten als volgt geraamd:

	2017	2018	2019	2020
Lijkbezorgingrechten	446.000	455.000	464.000	473.000

Tarieven

Bij de tariefstelling voor de afzonderlijke lijkbezorgingrechten geldt dat deze uit praktische overwegingen op 5 eurocent worden afgerond, waarbij over het geheel genomen de 2% opbrengststijging wordt bewerkstelligd.

2.12 Leges

Belastingplichtigen en heffingsgrondslag

Leges kunnen worden geheven voor van gemeentewege verleende diensten. De diverse diensten waarvoor leges zijn verschuldigd zijn opgenomen in de tarieventabel behorende bij de legesverordening.

Kostendekkendheid en transparantie

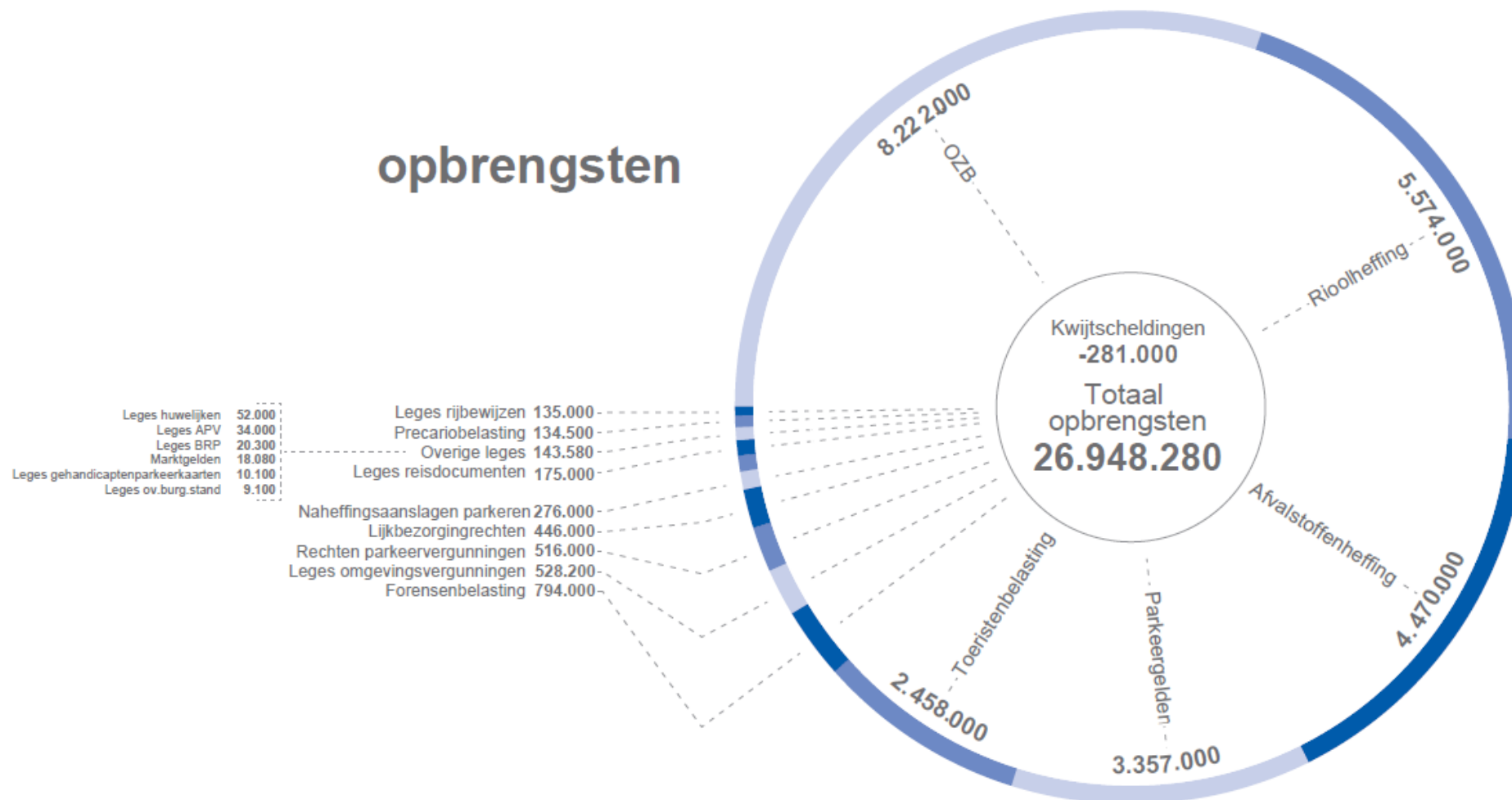
In 2012 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de kostendekkendheid en transparantie van de legesverordening. Dit heeft geleid tot een door uw raad vaststellen van een geheel herziene legesverordening met onderbouwde tarieventabel. De verordening is opgebouwd uit drie titels. De hier in opgenomen tarieven zijn in beginsel afzonderlijk kostendekkend onderbouwd. In geval van over- of onderschreiden vindt alleen kruissubsidiëring binnen de titels plaats. Het merendeel van de in de tarieventabel opgenomen diensten is ook opgenomen in de verordeningen van de overige BUCH-gemeenten. Het is op dit moment niet mogelijk om een uniforme tarieventabel en bijbehorende kostenonderbouwing voor de gezamenlijke BUCH-gemeenten op te stellen. Om deze reden wordt voorgesteld de voor Bergen reeds bestaande kostenonderbouwing te hanteren voor 2017 waarbij een opbrengstverhoging van 2% wordt verwerkt in de betreffende tarieven.

Opbrengsten

Rekening houdend met het uitgangspunt van 2% stijging van de opbrengsten in 2017-2020 worden de begrote opbrengsten, behoudens wettelijk gemaximeerde tarieven, geraamd zoals weergegeven in het opbrengstenoverzicht.

3. Opbrengstenoverzicht

In onderstaande tabel de werkelijke opbrengsten 2015, en de opbrengsten zoals in de begroting 2017-2020 staan opgenomen

<i>prod.nr</i>	<i>Progr</i>	<i>Belastingsoort</i>	<i>Rekening 2015</i>	<i>Begroting 2016</i>	<i>Begroting 2017</i>	<i>Begroting 2018</i>	<i>Begroting 2019</i>	<i>Begroting 2020</i>
6.004.01	3	Leges huwelijken	50.000	51.000	52.000	53.000	54.100	55.200
6.004.02	3	Leges ov.burg.stand	8.700	8.900	9.100	9.300	9.500	9.700
6.004.03	3	Leges rijbewijzen	76.800	99.700	135.000	129.100	133.100	96.700
6.004.04	3	Leges reisdocumenten	144.000	173.000	175.000	156.000	44.000	44.000
6.004.05	3	Leges BRP	19.500	19.900	20.300	20.700	21.100	21.600
6.004.06	3	Leges APV	41.500	33.500	34.000	34.600	35.300	36.000
6.004.07	3	Leges gehandicaptenparkeerkaarten	9.700	9.900	10.100	10.300	10.500	10.700
6.614.03	7	Kwijtscheldingen	-243.000	-258.000	-281.000	-285.000	-288.000	-292.000
6.215.01	4	Parkeergelden	3.260.000	3.357.000	3.357.000	3.446.000	3.448.000	3.449.000
6.215.02	4	Parkeernaheffingsaanslagen	288.000	200.000	276.000	276.000	276.000	276.000
6.215.02	4	Rechten parkeervergunningen	500.000	506.000	516.000	526.000	537.000	548.000
6.311.01	6	Marktgelden	17.380	17.730	18.080	18.440	18.940	19.320
6.732.01	5	Lijkbezorgingsrechten	424.000	437.000	446.000	455.000	464.000	473.000
6.725.01	5	Afvalstoffenheffing	4.348.000	4.461.000	4.470.000	4.563.000	4.650.000	4.738.000
6.726.01	5	Rioolheffing	5.327.000	5.585.000	5.574.000	5.630.000	5.702.000	5.761.000
6.823.01	3	Leges omgevingsvergunningen	525.000	528.100	528.200	528.100	528.300	528.300
6.931.01 en 02	7	OZB	8.244.000	8.222.000	8.222.000	8.387.000	8.555.000	8.726.000
6.935.01	7	Forensenbelasting	70.000	778.000	794.000	810.000	826.000	843.000
6.936.01	7	Toeristenbelasting	2.495.000	2.410.200	2.458.000	2.507.000	2.557.000	2.608.000
6.937.01	7	Hondenbelasting	168.000	180.900	0	0	0	0
6.939.01	7	Precariobelasting	123.100	2.186.700	134.500	137.300	140.200	143.000
Totaal generaal			25.896.680	29.007.530	26.948.280	27.411.840	27.722.040	28.094.520

4. Lokale lastendruk

Onder lokale lastendruk wordt verstaan het totaal aan woonlasten van de drie voornaamste gemeentelijke heffingen voor particuliere huishoudens, te weten de Onroerende Zaakbelastingen (OZB), de Afvalstoffenheffing en de Rioolheffing.

OZB

Om de gemiddelde woonlastenstijging (of daling) op OZB te berekenen zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- Een nagenoeg gelijkblijvend areaal
- Gelijkblijvende opbrengsten OZB zorgen voor een gelijkblijvende gemiddelde aanslag OZB. een gemiddelde

De gemiddelde OZB woonlast voor 2017 komt op € 344,-. In 2017 stijgen de gemiddelde woonlasten OZB niet ten opzichte van 2016.

De woonlasten OZB is alleen van toepassing op huiseigenaren.

Afvalstoffen en rioolheffing

Om de gemiddelde woonlastenstijging op afvalstoffenheffing en rioolheffing te berekenen zijn de volgende uitgangspunten gekozen:

- De afvalstoffenheffing 2017 bedraagt voor een meerpersoonshuishouden € 343,-
- De rioolheffing 2017 bedraagt € 331,-

De totale woonlast op afvalstoffen- en rioolheffing komt daarmee op € 674,-. In 2016 was dit € 672,-. In 2017 is de stijging van deze woonlasten 0,3% ten opzichte van 2016.

Deze woonlastenstijging is van toepassing op huurders en woningeigenaren.

Totale woonlastenstijging huiseigenaren

Omdat op huiseigenaren ook de heffing van OZB van toepassing is wordt de totale woonlastenstijging van huiseigenaren apart berekend.

Uit bovengenoemde uitgangspunten voor de tarieven OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing komen de totale gemiddelde woonlasten voor huiseigenaren in 2017 op € 1.018,-. In 2016 was dit € 1.016,-. In 2017 is de stijging van de totale woonlasten voor eigenaren 0,2% ten opzichte van 2016.

Op basis van deze uitgangspunten kan een vergelijk met de gemiddelde lastendruk met het voorgaande jaar worden gemaakt, en kan onze gemeente tevens worden vergeleken met buurgemeenten (Coelo atlas van lokale lasten).

Prognose woonlastenstijging over de jaren 2017-2020

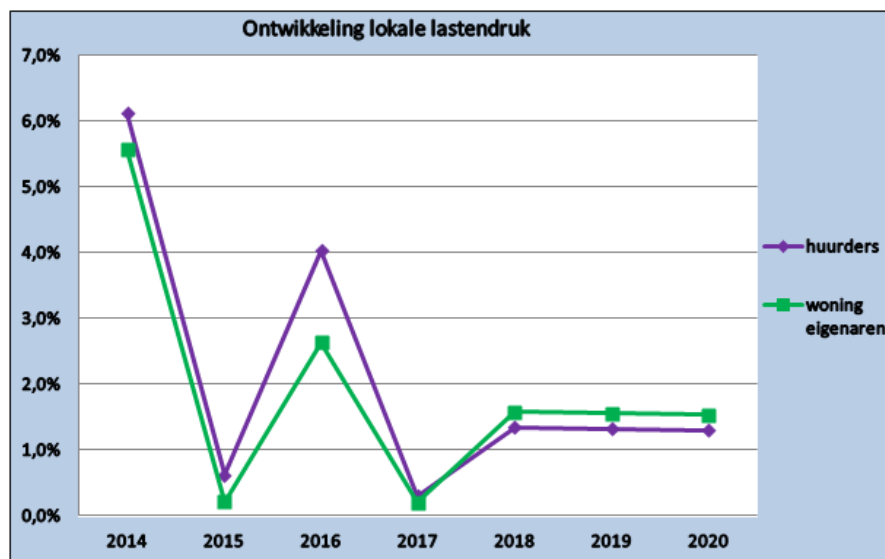
Hieronder volgt een tabel waarin een prognose wordt gegeven voor de woonlastenstijgingen tot en met 2020. Hierbij zijn als uitgangspunt gebruikt:

- Een nagenoeg gelijkblijvend areaal;
- Een jaarlijkse stijging van de opbrengsten OZB vanaf 2018 met het gemiddelde inflatiecijfer van 2%;
- De tarieven voor rioolheffing van de begroting 2017;
- De tarieven voor afvalstoffenheffing van de begroting 2017.

Onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van de lokale lastendruk in tabel en grafiekvorm

Belasting- jaar	Tarief afval- stoffen- heffing	Tarief riool- heffing	Totale woonlast voor huurders	Lasten- stijging voor huurders	Stijgings- % voor huurders	Lokale last OZB	Totale woonlast woning- eigenaren	Lasten- stijging woning- eigenaren	Stijgings-% voor woning- eigenaren
Kolom1	Kolom2	Kolom3	Kolom4	Kolom5	Kolom6	Kolom8	Kolom9	Kolom10	Kolom11
2014	332	310	642 €	37	6,1%	346	988 €	52	5,6%
2015	336	310	646 €	4	0,6%	344	990 €	2	0,2%
2016	343	329	672 €	26	4,0%	344	1.016 €	26	2,6%
2017	343	331	674 €	2	0,3%	344	1.018 €	2	0,2%
2018	350	333	683 €	9	1,3%	351	1.034 €	16	1,6%
2019	357	335	692 €	9	1,3%	358	1.050 €	16	1,5%
2020	364	337	701 €	9	1,3%	365	1.066 €	16	1,5%

Bijlage 1. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000)	2017			2018			2019			2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
A. lok. heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is												
OZB gebruikers	1.079		1.079	1.101		1.101	1.123		1.123	1.122		1.122
OZB eigenaren	7.143		7.143	7.286		7.286	7.432		7.432	7.429		7.429
Precario	135		135	137		137	140		140	143		143
Totaal A.	8.357		8.357	8.524		8.524	8.695		8.695	8.694		8.694
B. algemene uitkeringen												
Algemene uitk. gemeentefonds	22.372		22.372	22.842		22.842	23.152		23.152	23.645		23.645
Uitk. deelfonds sociaal domein	9.536		9.536	9.647		9.647	9.587		9.587	9.562		9.562
Totaal B.	31.908		31.908	32.489		32.489	32.739		32.739	33.207		33.207
C. dividend												
Dividenden/beleggingen	300	15	285	300	15	285	300	15	285	300	15	285
Totaal C.	300	15	285	300	15	285	300	15	285	300	15	285
D. saldo van de financieringsfunctie												
Renteresultaat *)	479	24	454	440	-182	622	429	-320	749	333	-434	767
Overige		15	-15		15	-15		15	-15		15	-15
Totaal D.	479	39	439	440	-167	607	429	-305	734	333	-419	752
E. Overige algemene dekkingsmiddelen												
Uitgaven woningen uitvoering Wet WOZ		309	-309		301	-301		301	-301		301	-301
Uitgaven overige belastingen	63	36	27	63	36	27	63	36	27	63	36	27
Totaal E.	63	345	-282	63	337	-274	63	337	-274	63	337	-274
Totaal algemene dekkingsmid.	41.106	399	40.707	41.816	185	41.631	42.226	47	42.179	42.598	-66	42.664

*) Renteresultaat is het verschil tussen de berekende omslagrente (3% over de investeringen) en de 'werkelijke' rentelasten. Dit heeft geen effect op het saldo.

Bijlage 2. Overzicht financiële vermogenspositie

Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans (x € 1 mln)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Activa						
(Im)materiële vaste activa	92,5	96,4	101,5	104,3	106,2	106,7
Financiële vaste activa	17,6	14,2	12,3	12,0	11,8	9,2
Vlottende activa	<u>16,6</u>	<u>16,5</u>	<u>17,6</u>	<u>14,5</u>	<u>14,7</u>	<u>15,0</u>
Totaal	126,8	127,0	131,5	130,8	132,7	131,0
Passiva						
Eigen vermogen	21,2	24,1	25,3	27,2	28,9	30,8
Voorzieningen	6,8	5,5	5,4	5,0	4,8	4,4
Vaste schulden	79,7	84,9	88,4	86,2	86,5	83,4
Vlottende passiva	<u>19,0</u>	<u>12,5</u>	<u>12,5</u>	<u>12,5</u>	<u>12,5</u>	<u>12,5</u>
Totaal	126,8	127,0	131,5	130,8	132,7	131,0

Voor het opstellen van de geprognosticeerde balans zijn de volgende aannames gedaan:

- Materiële vaste activa: Ervaringscijfers laten zien dat de begrote investeringen niet volledig financieel worden afgewikkeld in het jaar dat ze begroot staan. Van de begrote investeringen is de aanname gedaan dat 80% wordt betaald in het begrote jaar en de overige 20% doorschuift naar het volgende begrotingsjaar.
- Eigen vermogen: de verwachte begrotingsresultaten zijn toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarnaast zijn ook de geschatte inkomsten uit verkoop van vastgoed hierin meegenomen. Deze zijn niet opgenomen in het overzicht reserves en voorzieningen, omdat hierin alleen de stortingen en onttrekkingen zijn opgenomen die door de raad zijn vastgesteld.

Bijlage 3. Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	Progr Nr	Progr onder deel	2017		2018		2019		2020	
De bedragen zijn afgerond op € 1.000			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Exploitatie										
Pilot maatwerk voorziening	1	b	11.000							
Actieplan inzet mantelzorgmedewerkers en vrijwilligers	1	b	68.000		68.000					
Onderhoud strandpost ERB	1	d	14.000							
Nota kunst in t hart	2	a	25.000							
Strandborden voor honden en paarden	2	a	9.000							
Aanduiding zonering strand beter zichtbaar maken	2	a	7.000							
Rolstoelpad Camperduin	2	a	10.000							
Plankosten Oude Hof	3	a	20.000							
Plan kosten Herontwikkeling watertorengedied	3	a	19.000							
Plankosten Slotkwartier	3	a	20.000							
Plankosten Groene Hart School	3	a	50.000							
Vervanging bomen Breelaan	3	c			5.000					
Extra onderhoudskosten Karel de Grotelaan	3	c	8.000							
Herbestemming Oosterkimschool	3	c	5.000							
Tijdelijk gebruik opstal BSV	3	c	6.000							
Verkoop onroerend goed *)	3	c		20.000		20.000		20.000		20.000
Wachtgelden en WW voormalig ambt personeel	4	a	40.000							
TOTAAL INCIDENTEEL EXPLOITATIE			312.000	20.000	73.000	20.000	0	20.000	0	20.000
Reserves										
Verkoop onroerend goed *)	3	c	20.000		20.000		20.000		20.000	
TOTAAL INCIDENTEEL MUTATIES RESERVES			20.000	0	20.000	0	20.000	0	20.000	0
TOTAAL INCIDENTELE BATEN EN LASTEN			332.000	20.000	93.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

Bijlage 4. Wijzigingen in investeringsplan 2016 - 2020

Nr	Omschrijving	Pr	mutatie kap.lst. 2016	mutatie kap.lst. 2017	mutatie kap.lst. 2018	mutatie kap.lst. 2019	mutatie kap.lst. 2020	Nieuwe invester- ing?	Motivatie
2893	Raadzaal vervanging en modernisering audio/video	1a	0	1.820	22.252	21.580	20.908	Ja, vervanging	De huidige apparatuur is oud en geeft veel storingen. Onderdelen zijn niet meer verkrijgbaar.
2737	Vervangen strandpost ERB	1d	0	0	-4.740	-25.150	-24.566	Nee	De technische staat is zo goed dat de strandpost in 2018 niet hoeft te worden vervangen. Wel dient er eenmalig groot onderhoud te worden uitgevoerd € 14.000,-. Dit wordt opgenomen in de exploitatie. Investering doorschuiven naar 2021.
2894	Opleidingsboot SRB	1d	0	284	2.370	2.304	2.239	Ja, vervanging	In 2015 heeft het rijk de opleidingsboot van de SRB teruggenomen vanwege een herindeling van de calamiteitenvloot. Hierdoor heeft de SRB geen opleidingsboot meer. De SRB heeft recht op een opleidingsboot (inclusief motor en trailer).
	Subtotaal P1		0	2.104	19.882	-1.265	-1.420		
2899	Verbeteren ruiterroutes	3a		813	6.431	6.281	6.131	Ja	Verbeteren van de ruiterroutes op basis van een wensenlijst die is voortgekomen uit gesprekken met betrokkenen. Hierbij gaat het over bijvoorbeeld picknickplaatsen, extra paden of het plaatsen van borden of hekken.
2753	Bgn - Kruidenbuurt (2016)	3c	4.834	18.961	18.604	18.247	17.890	Nee	Het werk loopt voor op de planning. In 2016 verwachten wij dat de civiele werkzaamheden zijn afgerond. Er wordt een groot deel van het beschikbare krediet kruidenbuurt 2017 (actief 2794) naar 2016 gehaald.
2830	Bgn - Bergen Noord 3 (2016)	3c	-4.290	153	153	153	153	Nee	Dit is een krediet dat verdeeld is over meerdere jaarschijven. De uitvoering is gestart in 2016 en de eerste termijnnota is ontvangen. Het jaar van ingebruikname aanpassen naar 2016.
2864	Grt- Pilot verkeersdrempels Groet	3c	-1.138	-3.718	98	98	98	Nee	Deze pilot wordt gecombineerd met het noodzakelijke onderhoud aan de Heereweg. Naar verwachting wordt de voorbereiding in 2016 gedaan en de uitvoering in 2017. € 60.000 doorschuiven naar 2017.
2595	Bgn - Trambaan/Van Reenenpark e.o.	3c	0	-8.164	-10.214	-10.018	-9.822	Nee	Door een gunstige aanbesteding kan het werk voordeliger worden uitgevoerd. € 140.000,- aframen.
2794	Bgn - Kruidenbuurt (2017)	3c	0	-2.939	-11.526	-11.309	-11.092	Nee	De kruidenbuurt loopt voor op planning. Een deel van het krediet uit 2017 wordt naar 2016 gehaald.

Nr	Omschrijving	Pr	mutatie kap.lst. 2016	mutatie kap.lst. 2017	mutatie kap.lst. 2018	mutatie kap.lst. 2019	mutatie kap.lst. 2020	Nieuwe invester- ing?	Motivat
2696	Ebi - Plan Mooy - Egmond Binnen	3c	0	2.333	2.918	2.862	2.806	Nee	Het werk is bij nadere uitwerking groter geworden dan waar in eerste instantie rekening mee was gehouden. Hierdoor is het noodzakelijk dat het investeringsbedrag ook wordt verhoogd.
2789	alg - Incidenteel nog te plannen	3c	0	-1.991	-7.808	-7.661	-7.514	Nee	Dit krediet wordt ingezet voor de herinrichting van de parkeerplaats achter Nero.
2787	alg - Projectbepaling	3c	0	-1.138	-4.462	-4.378	-4.294	Nee	Het krediet wordt deels ingezet voor de parkeerplaats achter Nero. Het restant wordt ingezet voor het krediet kruidenbuurt in 2016.
2870	EaZ-Reconstructie Julianastraat	3c	95	554	401	0	0	Nee	De kwaliteit van de weg is dusdanig slecht dat er eind 2016 wordt gestart met de voorbereiding. Eind 2017/ begin 2018 wordt gestart met de uitvoering. € 5.000,- naar 2016 € 20.000,- naar 2017.
2895	EaH - reconstructie Weg naar de Oude Veert	3c	95	1.028	3.718	3.648	3.578	Nee	De kwaliteit van de weg is zeer slecht. Tevens wordt de verkeerssituatie door de reconstructie verbeterd. Er is € 5.000,- nodig aan voorbereiding in 2016 en in 2017 wordt het werk uitgevoerd € 45.000.
2896	Bgn - Herinrichting parkeerplaats Nero	3c	95	2.260	8.551	8.390	8.229	Nee	Na overleg met bewoners, wijkverenigingen en ondernemers blijkt herinrichting van de parkeerplaats noodzakelijk. Er is € 5.000,- nodig voor de voorbereiding in 2016 en € 110.000,- voor de uitvoering in 2017.
	Subtotaal P3		-309	8.153	6.866	6.315	6.165		
	Totaal		-309	10.258	26.748	5.049	4.745		

Bijlage 5. Investeringsplan 2017 - 2020

Netto-investeringen	2017	2018	2019	2020
Investeringscluster				
Riolering	2.625.000	2.335.000	1.870.000	1.455.000
Wegen en voorzieningen in de openbare ruimte	3.257.000	3.383.000	3.742.000	3.424.000
Materieel (tractie en aanverwante materialen)	122.000	110.000	452.000	156.000
Automatisering	972.799	258.500	488.000	332.000
Overige vaste activa				
Reddingsbrigade	130.900	20.000	235.000	116.000
De Beeck	571.833	310.842	34.916	155.740
Overige *)	165.000	2.805.517	-	-
Totaal	7.844.532	9.222.859	6.821.916	5.638.740

*) Overige betreft primair toeristische bewegwijzering en kantoorinrichting gemeentehuis (2017) en sporthal Egmond (2018)

Bijlage 6. Baten & lasten per taakveld

Taakveld per prog. onderdeel (bedragen x € 1.000)	2017			2018			2019			2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1a Inwoners en bestuur												
Bestuursorganen	154	1.989	-1.835	103	1.992	-1.888	108	2.021	-1.912	133	2.076	-1.943
Burgerzaken	728	1.311	-583	690	1.314	-624	466	1.268	-802	451	1.178	-727
Media		28	-28		28	-28		28	-28		28	-28
Totaal 1a	882	3.328	-2.446	793	3.333	-2.540	574	3.317	-2.743	584	3.282	-2.698
1b Samen leven												
Openbaar basisonderwijs	165	1.121	-956	165	1.106	-941	165	1.096	-931	165	1.088	-923
Onderwijshuisvesting	30	531	-501	30	530	-501	30	519	-489	30	515	-485
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	7	654	-647	7	657	-650	7	660	-652	7	662	-655
Sportaccommodaties	662	1.996	-1.334	686	2.097	-1.411	686	2.233	-1.548	686	2.218	-1.533
Media		665	-665		663	-663		663	-663		664	-664
Samenkracht en burgerparticipatie	113	2.700	-2.587	113	2.664	-2.551	113	2.671	-2.558	113	2.674	-2.560
Wijkteams		1.444	-1.444		1.466	-1.466		1.483	-1.483		1.499	-1.499
Inkomensregelingen	3.934	5.585	-1.652	3.990	5.669	-1.679	3.993	5.731	-1.738	4.007	5.788	-1.781
Begeleide participatie		1.626	-1.626		1.491	-1.491		1.410	-1.410		1.332	-1.332
Arbeidsparticipatie		387	-387		389	-389		411	-411		426	-426
Maatwerkb. Samen leven (WMO)		342	-342		342	-342		342	-342		342	-342
Maatwerkdienst verlening 18+	386	4.939	-4.553	386	4.997	-4.611	386	4.973	-4.588	386	4.984	-4.598
Maatwerkdienstverlening 18-		3.004	-3.004		3.176	-3.176		3.198	-3.198		3.268	-3.268
Geëscaleerde zorg 18-		447	-447		446	-446		446	-446		446	-446
Volksgesondheid		1.178	-1.178		1.180	-1.180		1.181	-1.181		1.182	-1.182
Totaal 1b	5.298	26.619	-21.322	5.377	26.874	-21.496	5.380	27.017	-21.637	5.394	27.089	-21.695

Taakveld per prog. onderdeel (bedragen x € 1.000)	2017			2018			2019			2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1c Kerngericht en ondersteunend												
Openbaar groen en (openlucht) recreatie		102	-102		102	-102		102	-102		102	-102
Totaal 1c		102	-102		102	-102		102	-102		102	-102
1d Een veilige gemeente												
Crisisbeheersing en Brandweer		2.639	-2.639		2.621	-2.621		2.616	-2.616		2.615	-2.615
Openbare orde en Veiligheid		861	-861		839	-839		819	-819		856	-856
Totaal 1d		3.501	-3.501		3.459	-3.459		3.434	-3.434		3.471	-3.471
2a Cultuur, recreatie en toerisme												
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	14	208	-194	14	184	-170	14	185	-171	14	186	-172
Musea	83	823	-740	83	821	-738	83	819	-736	83	817	-734
Cultureel Erfgoed		191	-191		189	-189		188	-188		188	-188
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	569	731	-162	575	693	-118	581	696	-115	581	693	-112
Totaal 2a	667	1.954	-1.287	672	1.888	-1.216	679	1.888	-1.209	679	1.885	-1.206
2b Economische vitaliteit												
Economische ontwikkeling		131	-131		132	-132		133	-133		134	-134
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	203	82	122	203	82	121	203	82	121	203	83	120
Bedrijfsloket en- regelingen	18	38	-19	18	38	-20	19	39	-20	19	40	-20
Totaal 2b	221	250	-28	222	252	-30	222	254	-32	223	257	-34
2c Een bereikbare gemeente												
Verkeer en vervoer	25	595	-570	25	581	-556	25	590	-565	25	599	-574
Parkeren		445	-445		448	-448		447	-447		472	-472
Totaal 2c	25	1.040	-1.015	25	1.030	-1.005	25	1.037	-1.012	25	1.072	-1.047

Taakveld per prog.onderdeel (bedragen x € 1.000)	2017			2018			2019			2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
3a Wonen en leefomgeving												
Openbaar groen en (openlucht) recreatie		361	-361		287	-287		302	-302		310	-310
Milieubeheer		6	-6		6	-6		6	-6		6	-6
Ruimtelijke ordening	2	1.471	-1.470	2	1.437	-1.435	2	1.411	-1.410	2	1.464	-1.463
Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)	1.438	1.439	-1	3.188	3.189	-1	582	583	-1	771	773	-1
Wonen en bouwen	530	1.118	-589	530	1.137	-608	530	1.156	-626	530	1.175	-645
Totaal 3a	1.969	4.395	-2.426	3.719	6.056	-2.337	1.113	3.459	-2.345	1.303	3.728	-2.425
3b Duurzaamheid en milieu												
Riolering	5.724	4.145	1.579	5.793	4.193	1.600	5.866	4.249	1.617	5.926	4.299	1.627
Afval	4.772	3.574	1.198	4.821	3.611	1.210	4.875	3.651	1.224	4.947	3.707	1.240
Milieubeheer		753	-753		753	-753		753	-753		753	-753
Totaal 3b	10.496	8.471	2.025	10.614	8.557	2.057	10.741	8.653	2.088	10.873	8.759	2.114
3c Beheer en onderhoud												
Beheer overige gebouwen en gronden	316	437	-121	49	395	-345	49	395	-346	49	395	-345
Verkeer en vervoer	24	4.293	-4.270	24	4.505	-4.481	24	4.690	-4.666	24	4.890	-4.866
Economische Havens en waterwegen		341	-341		247	-247		343	-343		249	-249
Openbaar groen en (openlucht) recreatie		1.955	-1.955		1.953	-1.953		1.942	-1.942		2.000	-2.000
Begraafplaatsen	446	290	156	455	293	162	464	300	164	473	303	170
Totaal 3c	786	7.317	-6.531	528	7.393	-6.864	537	7.670	-7.133	546	7.837	-7.291
4a Een financieel gezonde gemeente												
Parkeerbelasting	4.199	398	3.801	4.298	402	3.896	4.311	407	3.903	4.323	409	3.914
Overige baten en lasten	90	110	-20	90	240	-150	90	345	-255	90	385	-295
Economische promotie	3.252	128	3.124	3.317	127	3.190	3.383	127	3.256	3.451	127	3.324
Totaal 4a	7.541	636	6.905	7.705	769	6.936	7.784	879	6.904	7.864	921	6.942

Taakveld per prog.onderdeel (bedragen x € 1.000)	2017			2018			2019			2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Totaal taakvelden per PO	27.885	57.612	-29.727	29.656	59.713	-30.057	27.055	57.710	-30.655	27.490	58.401	-30.911
Algemene dekkingsmiddelen	41.106	399	40.707	41.816	185	41.631	42.226	47	42.179	42.598	-66	42.664
Overhead	4	10.101	-10.097	4	10.124	-10.120	4	10.227	-10.223	4	10.308	-10.304
Heffing VPB												
Onvoorzien		10	-10		10	-10		10	-10		10	-10
Saldo van baten en lasten	68.995	68.123	872	71.476	70.032	1.444	69.285	67.994	1.291	70.092	68.653	1.439
Mutaties reserves per programmaonderdeel												
Samen leven		157	-157		157	-157		157	-157		157	-157
Cultuur, recreatie en toerisme		32	-32		32	-32		32	-32		32	-32
Wonen en leefomgeving	88	20	68	90	20	70	93	20	73	95	20	75
Beheer en onderhoud		256	-256									
Een financieel gezonde gemeente	395	577	-182	409	591	-182	423	634	-210	438	682	-243
Totaal mutaties reserves	483	1.041	-559	499	799	-300	516	842	-326	534	890	-357
Resultaat	69.478	69.164	314	71.975	70.831	1.144	69.801	68.837	964	70.625	69.543	1.082

Bijlage 7. Stand meerjarig reserves en voorzieningen

Stand reserves 2017-2020:

Naam reserve	rente	Saldo per 31-12-16	Rente	Storting 2017	Onttrekk. 2017	Saldo 31-12-17	Rente	Storting 2018	Onttrekk. 2018	Saldo 31-12-18	Rente	Storting 2019	Onttrekk. 2019	Saldo 31-12-19	Rente	Storting 2020	Onttrekk. 2020	Saldo 31-12-20
Algemene reserve																		
Algemene reserve	ja	19.297.956	385.959	358.119	87.549	19.954.485	399.090	358.119	90.079	20.621.615	412.432	386.889	92.682	21.328.254	426.565	420.364	95.361	22.079.822
Bestemmingsreserves:																		
Sociale woningbouw	ja	395.338	7.907			403.245	8.065			411.310	8.226			419.536	8.391			427.927
Toerisme- en innovatiefonds	ja	62.916	1.258	32.182		96.356	1.927	32.182		130.465	2.609	32.182		165.256	3.305	32.182		200.743
Reserve wijkgericht werken	nee	55.000				55.000				55.000				55.000				55.000
Reserve mantelzorgwoningen	nee	125.000				125.000				125.000				125.000				125.000
Reserve niet gesprongen explosieven	nee	232.759				232.759				232.759				232.759				232.759
Risico reserve grote projecten	nee	793.713				793.713				793.713				793.713				793.713
Reserve aanloopkosten samenwerking	nee	29.549				29.549				29.549				29.549				29.549
BUCH																		
Reserve transitiekosten BUCH	nee	187.267				187.267				187.267				187.267				187.267
Reserve 3d	nee	925.000				925.000				925.000				925.000				925.000
Totaal bestemmingsreserves		2.806.542	9.165	32.182	0	2.847.889	9.992	32.182	0	2.890.063	10.835	32.182	0	2.933.080	11.696	32.182	0	2.976.958
Totaal reserves		22.104.498	395.124	390.301	87.549	22.802.374	409.082	390.301	90.079	23.511.678	423.267	419.071	92.682	24.261.334	438.261	452.546	95.361	25.056.780

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:

		2017			2018			2019			2020		
Structurele toevoeging en onttrekkingen Algemene reserve	besluitvorming	Rentetoev.	Storting	Onttrekking	Rentetoev.	Storting	Onttrekking	Rentetoev.	Storting	Onttrekking	Rentetoev.	Storting	Onttrekking
Structurele rentetoevoeging aan algemene reserve		385.959			399.090			412.432			426.565		
Opbrengsten verkoop snippergroen / onroerend goed	raad 01-07-14		20.000			20.000			20.000			20.000	
Oprenting netto contante waarde Grote projecten	raad 28-01-16			87.549			90.079			92.682			95.361
Structurele toevoeging in verband met beheersen netto schuldquote:	raad 25-06-15		338.119			338.119			366.889			400.364	
Terugsparen ARVH school € 156.500,- raad 25-06-15 Rentevrijval i.v.m. verwachte stand algemene reserve raad 30-06-15, raad 29-10-15, raad 27-10-16.													
subtotaal		385.959	358.119	87.549	399.090	358.119	90.079	412.432	386.889	92.682	426.565	420.364	95.361
Structurele toevoegingen en onttrekkingen bestemmingsreserves													
Toerisme- en innovatiefonds			1.258	32.182		1.927	32.182		2.609	32.182		3.305	32.182
Sociale woningbouw			7.907			8.065		8.226			8.391		
subtotaal			9.165	32.182		9.992	32.182		10.835	32.182		11.696	32.182
Totaal			395.124	390.301	87.549	409.082	390.301	90.079	423.267	419.071	92.682	438.261	452.546

Stand voorzieningen 2017-2020:

VOORZIENINGEN :	Saldo per 31-12-16	Storting 2017	Onttrekking 2017	Saldo per 31-12-17	Storting 2018	Onttrekking 2018	Saldo per 31-12-18	Storting 2019	Onttrekking 2019	Saldo per 31-12-19	Storting 2020	Onttrekking 2020	Saldo per 31-12-20
Risicovoorziening:													
Bodemsanering	280.004		105.000	175.004		103.000	72.004	31.751	103.000	755			755
Wethouderspensionen	3.040.408	77.504	93.176	3.024.736	73.353	103.191	2.994.898	73.118	108.248	2.959.768	78.904	132.731	2.905.941
Wachtgelden wethouder	65.248		61.000	4.248			4.248			4.248			4.248
Totaal risicovoorzieningen	3.385.659	77.504	259.176	3.203.987	73.353	206.191	3.071.149	104.869	211.248	2.964.770	78.904	132.731	2.910.943
Egalisatievoorziening:													
Onderhoud gemeentelijke gebouwen en woningen	1.669.547	550.000	469.000	1.750.547	550.000	701.000	1.599.547	550.000	501.000	1.648.547	550.000	750.000	1.448.547
Totaal egalisatievoorzieningen	1.669.547	550.000	469.000	1.750.547	550.000	701.000	1.599.547	550.000	501.000	1.648.547	550.000	750.000	1.448.547
Voorziening uit bijdragen derden:													
Rioolheffing	22.874	112.000		134.874	60.000	34.000	160.874	60.000	73.000	147.874	0	98.000	49.874
Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	446.237		171.000	275.237		124.000	151.237		89.000	62.237		70.000	-7.763
Totaal voorzieningen uit bijdragen derden	469.111	112.000	171.000	410.111	60.000	158.000	312.111	60.000	162.000	210.111	0	168.000	42.111
Totaal voorzieningen	5.524.316	739.504	899.176	5.364.644	683.353	1.065.191	4.982.806	714.869	874.248	4.823.427	628.904	1.050.731	4.401.600

Bijlage 8. Saldo ontwikkeling tot aan raad 7-7-2016

	2017	2018	2019	2020	
Start begrotingssaldo 2016 begrotingsraad 29-10-15	552 V	785 V	734 V	734 V	
Nota kunst en cultuur 2016-2019	0	0	0	0	Raad 05-11-15
Begrotingssaldo na Raad 05-11-2015	552 V	785 V	734 V	734 V	
Herbestemming D'Oosterkimschool	5 N	0	0	0	B&W 17-11-15
Opzegging depot Egmond door Kranenburgh	0	0	0	0	B&W 01-12-15
Reserveringsvergoeding fusie voetbalclubs Egmond	0	0	0	0	Raad 10-12-15
Vorbereiding jaarrekening raadsdeel	6 V	6 V	6 V	6 V	Raad 10-12-15
Begrotingssaldo na Raad 10-12-2015	553 V	791 V	740 V	740 V	
Bruidsschat molens	0	0	0	0	B&W 15-12-15
Indexatie subsidie SWB	0	0	0	0	B&W 15-12-15
Fietsbeleidsplan	25 N	25 N	25 N	25 N	Raad 28-01-16
Begrotingssaldo na Raad 28-01-2016	528 V	766 V	715 V	715 V	
Aanbesteding de Beeck	54 N	54 N	54 N	54 N	Raad 10-03-16
Herontwikkeling watertoreng gebied te Egmond aan Zee	19 N	5 V	15 V	14 V	Raad 10-03-16
Begrotingssaldo na Raad 10-03-2016	455 V	717 V	676 V	675 V	
Bijdrage werkgroep tegen windmolenpark	0	0	0	0	B&W 05-04-16
Reddingsbrigade ombuigingen 2016 en verder	20 N	14 N	19 N	40 N	Raad 14-04-16
Plankosten Fusielocatie Egmondse voetbalclubs	0	0	0	0	Raad 14-04-16
Begrotingssaldo na raad 14-04-2016	435 V	703 V	656 V	635 V	
Kadernota 2017 collegebevoegdheid	99 N	118 N	92 N	174 N	B&W 26-04-16
Herstel watertafel					B&W 10-05-16
Onderhoud sportvelden Alkmaar Sport	6 N	6 N	6 N	6 N	B&W 31-05-16
Aanpassing de Beeck tbv ARH school	15 N	15 N	15 N	15 N	B&W 31-05-16
Verkoop de Driehoek bieb EadH	16 V	16 V	16 V	16 V	Raad 02-06-16
Begrotingssaldo na raad 02-06-2016	331 V	580 V	559 V	456 V	
Mutatie naar aanleiding van de meicirculaire 2016	175 V	415 V	451 V	586 V	Raad 07-07-16
Tijdelijk gebruik clubgebouw BSV	6 N	0 0	0 0	0 0	B&W 12-07-16
Kadernota 2017 raadsbevoegdheid exclusief nieuw beleid	948 V	1.028 V	901 V	870 V	Raad 07-07-16
<i>subtotaal</i>	<i>948 V</i>	<i>1.028 V</i>	<i>901 V</i>	<i>870 V</i>	
Begrotingssaldo na raad 07-07-2016	1.449 V	2.023 V	1.912 V	1.912 V	

Bijlage 9. Lijst van afkortingen

Afkortingen: Verklaring

3D's	3 decentralisaties Jeugdzorg Participatiewet en WMO
ABS	Afval brengstation
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting (over de toegevoegde) waarde
BUCH gemeenten	Bergen, Uitgeest, Castricum en Uitgeest
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAR	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
CIZ	Centrum indicatiestelling zorg
CJG	Centrum jeugd en gezin
CPB	Centraal Plan Bureau
CPI	Consumenten prijsindex
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
DMS	Document Management Systeem
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Europese Monetaire Unie
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GR	Gemeenschappelijke regeling
Hh	Hulp bij het huishouden
HOF	Wet houdbare overheidfinanciën

Afkortingen: Verklaring

HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
I/S	Incidenteel of structureel
IHP	Integraal Huisvestingsplan
Inv	Investerings
KN	Kadernota
KCC	Klant Contact Centrum
Mln.	Miljoen
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
OZB	Onroerende-zaakbelasting
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
UvW	Unie van Waterschappen
V/N	Voordeel / Nadeel
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VR NHN	Veiligheidsregio Noord Holland Noord
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNK	Werkvoorzieningschap Noord-Kennemerland
WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wwb	Wet werk en bijstand
ZZP	Zorgzwaartepakketten

Bijlage 10. EMU saldo

		2016	2017	2018	2019	2020
Omschrijving		x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.365	872	1.444	1.291	1.439
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.899	4.707	4.880	5.079	5.264
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	914	740	683	715	629
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	9.606	9.839	7.663	6.990	5.909
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	734				
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)					
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord					

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	1.548	430	364	373	301
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten					
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee ☐ ja ☒ nee ☐ ja ☒ nee ☐ ja ☒ nee ☐ ja ☒ nee				
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)					
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	-3.242	-3.950	-1.020	-278	1.122
Referentiewaarde	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
Overschrijding (-) Onderschrijding (+)	-42	-750	2.180	2.922	4.322

Bijlage 11. grafieken indicatoren

1b. nr. 1 Absoluut verzuim, aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school

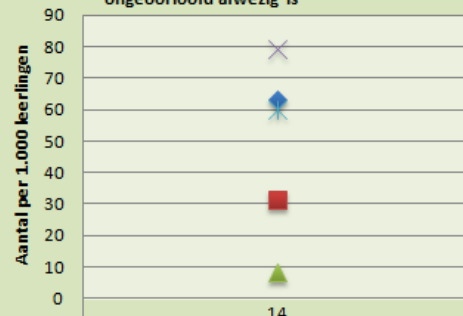
Aantal per 1.000 leerlingen

Bergen	0
Uitgeest	0
Castricum	0
Heiloo	1
Nederland	5

1b. nr. 2 Relatief verzuim, aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op school maar ongeoorloofd afwezig is

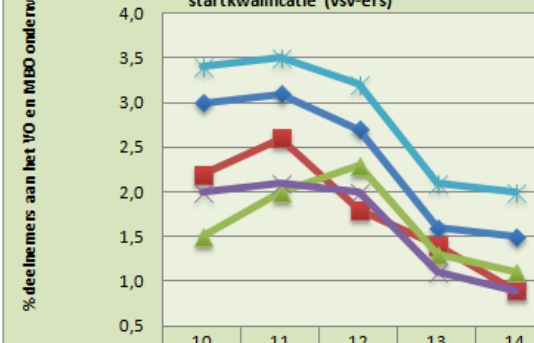
Aantal per 1.000 leerlingen

Bergen	63
Uitgeest	31
Castricum	8
Heiloo	79
Nederland	60

1b. nr. 3 Voortijdig schoolverlaters (12-23 jr) zonder startkwalificatie (vsv-ers)

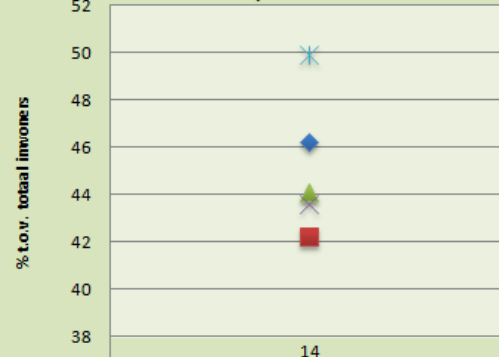
% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs

Bergen	3	3,1	2,7	1,6	1,5
Uitgeest	2,2	2,6	1,8	1,4	0,9
Castricum	1,5	2	2,3	1,3	1,1
Heiloo	2	2,1	2	1,1	0,9
Nederland	3,4	3,5	3,2	2,1	2

1b. nr. 4 Niet sporters

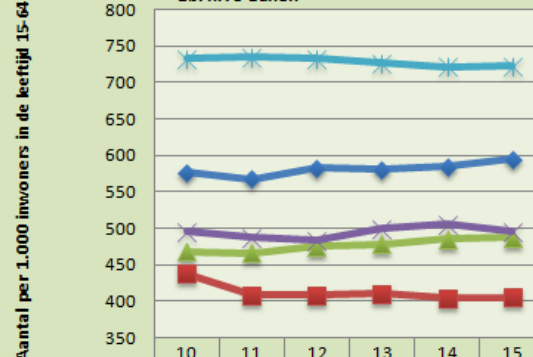
% t.o.v. totaal inwoners

Bergen	46,2
Uitgeest	42,2
Castricum	44,1
Heiloo	43,6
Nederland	49,9

1b. nr. 5 Banen

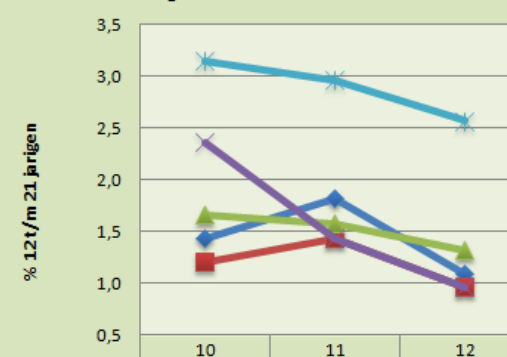
Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jr

Bergen	576,7	567,6	583,3	581,1	584,8	594,8
Uitgeest	437,8	408,9	408,2	409,6	405	405,2
Castricum	468,2	466,2	474,9	478,2	485,9	488,1
Heiloo	496,2	487,4	483,7	499,2	505,1	496
Nederland	733	735,1	732,6	727	721,4	721,7

1b. nr. 6 Jongeren met een delict voor de rechter

% 12+/m 21-jarigen

Bergen	1,44	1,82	1,09
Uitgeest	1,21	1,43	0,96
Castricum	1,66	1,58	1,32
Heiloo	2,36	1,43	0,96
Nederland	3,15	2,96	2,57

